

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta humanitních studií

Jitka Dvořáková

**„Myslím si, že se ženy chtějí líbit a tento sport
k tomu nabízí příležitosti“**

**Konstrukce ženského těla v estetické skupinové
gymnastice**

Bakalářská práce

Praha 2008

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Horský, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a souhlasím s jejím eventuálním zveřejněním v tištěné nebo elektronické podobě.

V Praze dne 16.5.2008

.....
podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu PhDr. Janu Horskému, Ph.D. za každou jeho připomínku a dobře míněnou radu.

Chtěla bych poděkovat i všem estetickým gymnastkám za ochotu a otevřenost při rozhovorech. Luce Pilátové pak zvlášť za poskytnutí fotografií z její osobní sbírky.

OBSAH:

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1. Gender a sport	8
1.1. Význam sportu ve společnosti	9
1.2. Vývoj ženského sportu	10
1.3. Postavení žen ve sportu	15
1.4. „Ženský“ versus „mužský“ sport	19
1.4.1. Reakce na stav moderní gymnastiky – estetická skupinová gymnastika	22
1.4.2. Historický vývoj způsobu úpravy gymnastek v moderní a estetické skupinové gymnastice	25
2. Problematika ženského těla	27
2.1. Genderování těla	27
2.2. Představa ženskosti	30
2.3. Ženské tělo v médiích	33
2.4. Ženské tělo a aktivní sportovní činnost	35
EMPIRICKÁ ČÁST	
1. Návrh a téma výzkumu	38
2. Metoda analýzy a výběr vzorku	39
2.1. Foucaultovská diskursivní analýza (FDA)	39
2.2. Celkový soubor a výběr vzorku	40
3. Vlastní analýza	41
3.1. Diskursivní konstrukce ženského těla v ESG	41
3.1.1. Diskursivní konstrukce „prodat, co umím“	42

3.1.2. Diskursivní konstrukce „především hezky vypadat“	43
3.2. Diskursy konstrukcí ženského těla	45
3.2.1. Diskurs „úspěšné sportovní kariéry“	45
3.2.2. Diskurs „viděného bytí“	46
3.3. Aktivity vyplývající z diskursů	47
3.3.1. Aktivity v rámci diskursu „úspěšné sportovní kariéry“	47
3.3.2. Aktivity v rámci diskursu „viděného bytí“	49
3.4. Pozice subjektů tvořené jednotlivými diskursy	51
3.4.1. Pozice v diskursu „úspěšné sportovní kariéry“	51
3.4.2. Pozice v diskursu „viděného bytí“	52
3.5. Implikace diskursů	52
3.5.1 Implikace diskursu „úspěšné sportovní kariéry“	53
3.5.2. Implikace diskursu „viděného bytí“	54
3.6. Subjektivita	54
3.6.2. Subjektivita vyplývající z diskursu „úspěšné sportovní kariéry“	55
3.6.1. Subjektivita vyplývající z diskursu „viděného bytí“	55
4. Vyhodnocení analýzy vzhledem k položeným otázkám	56
ZÁVĚR	62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	64
SEZNAM PŘÍLOH	68

ÚVOD

K napsání práci, kterou předkládám, mě velmi inspirovala vlastní zkušenost. Být členkou týmu estetické skupinové gymnastiky pro mě neznamenal jen cvičit a dosahovat sportovních úspěchů, byla to zároveň příležitost „být ženou“ v tom „pravém smyslu“. Jako estetická gymnastka jsem musela procházet proměnou. Nalíčila jsem se, stáhla vlasy do drdolu, dozdobila, oblékla se do punčocháčů a trikotu se sukýnkou a stala se tak středem pozornosti. Chlubila jsem se tím, jak jsem se dokázala upravit, abych vůbec mohla vkročit na závodní plochu.

Tímto krátkým úvodem bych chtěla naznačit, že sexuálně diferenciovaným rolím se učíme trvale. „Každý den tyto role tisícerým způsobem reprodukuje a znovu je vytváříme“ (Giddens 1999: 117). Proto lze také o sportu uvažovat jako o prostředku, jímž se mohou ženské a mužské role učit a ustanovovat.

Mým původním záměrem práce měl být historický vývoj způsobů prezentování, zacházení a prožívání ženského těla v moderní a estetické skupinové gymnastice. Od tohoto záměru jsem ale upustila, když jsem došla k názoru, že důkladnější zkoumání ženského těla v současné estetické skupinové gymnastice, ryze ženském sportu, bude daleko zajímavější.

Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a empirické. Cílem teoretické části je podat krátký přehled o funkcích sportu v naší společnosti, načrtnout historický vývoj ženského sportu a sledovat problematiku postavení žen ve sportu jako takovém. Dále proti sobě stavím „ženský“ a „mužský“ sport a detailněji se pak zabývám moderní a estetickou skupinovou gymnastikou jako charakteristicky „ženskými“ sporty. S ohledem na svůj výzkum zmapuji historický vývoj úpravy gymnastek jak v moderní, tak v estetické skupinové gymnastice, která vznikla jako reakce na stav v gymnastice

moderní. Navazuji částí zabývající se problematikou ženského těla v naší společnosti, tedy socializačními/genderovými procesy, představami o ženskosti, obrazem ženského těla v médiích a konečně konfrontací ženského těla a aktivní sportovní činnosti. Tímto způsobem si vytvořím teoretický základ, ze kterého budu následně vycházet v empirické části.

V teoretické části přicházím s tezí Pierra Bourdieua, že žena je v naší společnosti charakterizována jako „tělo-pro-druhého“ a aktivní sportovní činností může z této pozice vystoupit. Chtěla bych ve své práci právě tuto jeho tezi ověřit na sportu, jakým je estetická skupinová gymnastika. Tento sport je totiž většinovou společností chápán jako „ženský“ sport a už sama jeho pravidla vstup mužů do tohoto sportu neumožňují.

Další otázkou, kterou si ve své práci kladu, je, zda by estetická skupinová gymnastika mohla být pojímána jako pokus vrátit se ve sportu k ženským genderovým rolím. Ve společnosti je totiž rozvinuta určitá představa o ženskosti a sport, do kterého ženy pomalu pronikají, byl ještě do nedávna vnímán jako mužská záležitost, která se podílela na rozvíjení maskulinních kvalit. Zajímá mě tedy, zda se v estetické skupinové gymnastice může projevit tendence prosadit genderové stereotypy.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Gender a sport

Přestože lidé neberou zvyky vážně a jsou pro ně jen obyčejným chováním, jsou „obrovskou masou detailně propracovaného chování“ (Benedict 1999: 17). Jsou nesmírně rozmanité a hrají velkou roli v životě lidí a jejich názorech. Antropoložka Ruth Benedict říká, že právě skrze ně lidé nahlíží na svět a na jejich základě vytvářejí hodnoty dobra a zla. Jenže život se může řídit i jinými soubory pravidel. Člověk není předurčen biologickou konstitucí k nějaké variantě kulturního chování. Na kulturu tedy pohlížíme jako na to, co se z definice nepředává geneticky.

Každá kultura se skládá z mnoha detailně propracovaných rysů, které se od sebe mohou radikálně lišit. Funkčním předpokladem je ale výběr z potenciálních možností (Benedict 1999). Na kultuře se plně podílí jen ten, kdo žije v souladu s jejími zvyklostmi. Všechny kultury ale mají stejnou důležitost. Proto by bylo podle Benedict dobré, kdyby civilizace dokázala rozlišovat biologické rasové otázky od sociálně podmíněných předsudků.

Také sport je součástí kultur a podléhá jejím zvyklostem. I zde se nahlíží na působení mužů a žen odlišně. Je to výsledek právě těchto zvyklostí. Podle sociologa Dušana Leška je sport úzce spjatý s dominantní kulturou a dominantní ideologií společnosti.

Již v průběhu dospívání se dívky učí, že sportovně založená znamená být málo femininní. Nejsou to ani fyzická kondice, ani sportovní dovednosti, jež by patřily mezi primární zdroje dívčí prestiže. Školy toto sdělení podporují tím, že dívčímu sportu poskytují značně omezený prostor i prostředky (Renzetti, Curran 2003). Tradičně se považuje sport za mužskou aktivitu, která je neslučitelná se západními standardy ženské krásy a ženské heterosexuální přitažlivosti. „V naší společnosti jsou hlavními rysy sportu soutěživost a dominance, sebeovládání a tvrdost, násilí a agrese“ (Renzetti,

Curran 2003: 492). Tedy jedná se o přívlastky tradičně spojované s muži. Přestože nebyly ženy už od počátku 20. století ze sportu vylučovány, byla jejich účast omezena. Spíše jim byla nabízena podpůrná role roztleskávačky, než aby se sportu účastnily aktivně. Ty, které se ale aktivně zapojily, byly směřovány do „ženských sportů“ jako potápění, bruslení, gymnastika a aerobik (Renzetti, Curran 2003).

1.1. Význam sportu ve společnosti

„Šport je od svojho vzniku sociálny jav, jeho podstata a prejavy sú determinované socio-kultúrnou úrovňou spoločnosti, hodnotami, ktoré vyznávajú a súčasne s tým šport spätne vplýva na jednotlivé sféry spoločenského života a plní dôležité spoločenské funkcie“ (Leška 2005: 62).

Dušan Leška ve své publikaci Sociológia športu uvádí nejvýznamnější sociální funkce sportu. Jednak mezi ně patří sociálně-emocionální funkce, podle které sport reguluje napětí, agresivitu i konflikty, kompenzuje nudu a každodenní rutinu. Díky socializační funkci sportu se ve vědomí člověka zakotvují morální hodnoty, normy a zvyky společnosti. Sport tedy napomáhá začleňovat jedince do společnosti. Prostřednictvím sportu dochází také k překonávání rasových, národnostních, náboženských a jiných rozdílů (sociálně-integrační funkce). Sport je také ať už přímo anebo nepřímo provázán s politikou. To je nejzřetelnější u příležitostí reprezentačních úspěchů. Významným faktorem mezinárodní politiky je celá síť sportovních mezinárodních organizací.

Další funkcí sportu je funkce ekonomická. V poslední době se stále více hovoří o sportovním průmyslu, otevírá se poptávka po vzdělaných instruktorech a trenérech, což zase znamená snižování nezaměstnanosti. Sport dále není jen prostředkem začleňování člověka, ale jeho socializace

může být i kanálem sociální mobility. Samozřejmě je biologická funkce sportu. Zlepšuje činnost srdečně-cévního systému, metabolismus, posiluje imunitní systém, udržuje psychickou rovnováhu a zlepšuje zdravotní stav obyvatelstva. Fyzicky i duševně zdravá populace je práce schopnější. V neposlední řadě pak sport působí i jako kompenzace jednostranného zatížení v pracovním procesu, ať už jde o psychické anebo fyzické zatížení. Kompenzuje nedostatek pohybu v zaměstnání.

1.2. Vývoj ženského sportu

Z předcházející kapitoly je zřejmé, že sport zaujímá v naší společnosti významné postavení. I sport si ale prošel svým vývojem. V této kapitole proto načrtnu vývoj sportu se zaměřením na ženy.

Z literatury, kterou jsem použila, plyne, že společenskou představou 19. století bylo, že žena je permanentně chorobná. Mezi choroby byla počítána menstruace, těhotenství, porody, puberta i menopauza. Tedy choroba provázela celý její život. Ve skutečnosti byl ženský organismus opravdu oslabený, a tedy i náchylnější k infekčním onemocněním. Jako některé z důvodů mohu uvést diskriminaci ve stravování, špatnou životosprávu a tvrdou práci. Tomu nasvědčovala i vyšší úmrtnost žen než mužů.

Mužům přináležela sféra veřejná, ženám soukromá. Nebylo tedy třeba a ani žádané, aby žena ovládala více než psaní, čtení a trochu počtů. Nejdůležitější pro ni byla schopnost vést domácnost. Ženám byl vůbec zcela odepřen přístup do mnohých sfér. Není proto divu, že v této atmosféře byly ženám doporučovány jako „sportovní“ aktivity vycházky. Lékaři byli vcelku benevolentní i k tanci. Využívaly se říční lázně, v Praze i několik plováren (od 50. let 19. století). Za vhodný sport pro ženy bylo považováno klouzání (Lenderová 1999). Přístup žen k volno časové fyzické aktivitě – tedy tělocviku – byl u nás rozvíjen až od roku 1862.

Právě Miroslav Tyrš svým založením Sokola roku 1862 napomohl rozvoji české tělesné výchovy. Tyršova činnost i názory měly politický náboj. Sokol měl být tzv. „neprůlomnou hrází“ proti všem nepřátelům národa. „Tělesná výchova pro něj měla politické, filozofické a estetické hodnoty, jak dokazuje jeho teoretický přístup k tělovýchovnému hnutí a definování jeho společenských funkcí“ (Oates-Indruchová 2002: 982). Tyrš podporoval rovnost mužů a žen, a proto roku 1869 vznikl na jeho podnět Tělocvičný spolek paní a dívek pražských. Veřejnosti se začala pozvolna dostávat do podvědomí tělovýchova dívek. Za vhodná cvičení pro ženy byla pokládána především prostná, z náradí pak kruhy. Samozřejmě i zapojení žen do tělocvičných aktivit bylo spojeno s politickými cíli národního obrození. Mobilizace všech členů národa, jak mužů, tak žen, byla velmi důležitá (Lenderová 1999).

Tyrš měl obrovský vliv na české myšlení ohledně úlohy tělesných cvičení. Vytvořil české gymnastické názvosloví, které se používá i dnes. „Důraz na přesná pojmenování a vytváření uspořádaných systémů, který pak vytvářel předpoklad pro estetické ocenění, pomohl vytvořit silnou tradici nesoutěživých aktivit“ (Oates-Indruchová 2002: 982).

S uvědomělým národním postojem byla spojena vznikající česká turistika. V 90. letech se ženám otevřela i cyklistika. Tento moment pomalého otevírání sportu ženskému pohlaví znamenal průlom v postavení ženy. Ženám z podnikatelských, úřednických a lékařských rodin byl přiznán volný čas a možnost jeho libovolného využití, což znamenalo možnost vystoupit z domácí sféry. Ženy dostaly příležitost zlepšit svou fyzickou kondici a bojovat proti tělesnému úpadku, ke kterému docházelo díky zanedbávané výchově. Byl to ale první krůček, protože se stále jednalo jen o přístup ke kondičnímu cvičení. Sportovní aktivita žen se řídila zásadou „ať ten či onen sport není na újmu cudnosti a ženskosti“ (Lenderová 1999: 149). Se začátkem 20. století, kdy se začaly objevovat i lyžařky, už je jasné,

že došlo k narušení stereotypu o somatické méněcennosti ženy. Roku 1901 se ženy poprvé účastnily IV. Všesokolského sletu v Praze.

V následující části této kapitoly zaměřím pozornost především na otázku rozvoje tance, baletu a gymnastiky a vlivu socialismu na sportovní aktivitu mužů a žen. Budu následovat výklad, který nabízí Jiří Kössl a kol. v práci Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury a Libora Oates-Indruchová ve svém příspěvku do Filozofického časopisu Genderově bezpříznakový diskurs? Tělo v teorii tělesné kultury.

Před první světovou válkou napomohl modernizaci školní tělesné výchovy chlapců i dívek rozvoj tělovýchovných směrů a olympismus. Reformátoři už nezavírají cvičení do uzavřených prostor a snaží se odlehčit těžké ženské cvičební úbory. Do dívčího sportu začínají pronikat moderní sporty a gymnastika. Největší význam měly moderní směry tance, baletu a zdravotní gymnastiky. Jejich počátky sahají až do osmdesátých let 19. století.

Kolébku moderních ženských tělovýchovných systémů se stala Francie. Právě zde založil herec a pedagog Francois Delsarte (1811 – 1871) tzv. estetický tělocvik, který slučoval zdravotní význam pohybu s jeho krásou. Je proto považován za předchůdce výrazového tance. Delsartovi žáci toto pojetí dál prohlubovali v USA, když se snažili vytvořit pohyb, který by byl nejen zdraví prospěšný, ale i estetický.

Delsarteova nástupkyně Hedwiga Kallmeyer svým požadavkem na oduševnělý pohyb položila základy rytmické gymnastice a uměleckému tanci. Bess M. Mensedick (1864 – 1958) pak vytvořila systém ženské zdravotní gymnastiky na vědeckém základě. Tělesné vady kladla za vinu sedavému způsobu života. Upřednostňovala fyziologický rytmus před hudebním. Nejvýznamnější pokračovatelkou byla Isadora Duncan (1878 – 1927), jež se zasadila o celkovou reformu baletu. Prosazovala se o

vyjádření nejhlubších myšlenek přirozenou taneční formou. Její přínos je dodnes oceňován pro odhalení nových možností pohybu.

Svou činností přivedly tyto ženy Delsartovu teorii výrazového umění znovu do Evropy, kde se ale střetla s rytmickou gymnastikou hudebního teoretika a pedagoga Emila Jacqueese Dalcroze (1865 – 1950), který vedl své žáky k hudebnosti prostřednictvím pohybu těla. Rytmus pro něj tvořil základ. Vnesl do gymnastiky pohyb, radost a krásu, když ji oprostil od statických cvičení. Vlastní zakladatelkou rytmické gymnastiky ale byla sestra Isadory Duncan, Elizabeth Duncan (1874 – 1948).

V meziválečném období rozvoj ženských tělovýchovných systémů pokračoval. Rudolf Bode (1881 – 1939) proměnil Dalcrozovu rytmiku na skutečný tělovýchovný systém. Obohatil rytmickou gymnastiku o cvičení s náčiním, míčky, tyčemi, kužely, švihadly atd. Kladl důraz na správnost provedení pohybu. Za hlavní prostředky přirozeného pohybu považoval švih, tah, tisk, úder a tlak. Taneční gymnastiku ovlivnil Rudolf Jean – Maria Laban (1879 – 1958). Podle něho hudba vnucovala tělu určité postoje a polohy, a proto vytvořil tanec nezávislý na hudbě. V té době se rozvíjelo i sovětské pojetí ženské tělovýchovy opírající se o tradice ruského klasického baletu a poznatky moderních západních směrů. Toto pojetí pak výrazně ovlivnilo vznik moderní gymnastiky jako sportovního odvětví v padesátých letech.

Na rozvoji tělesné výchovy po druhé světové válce se podílely organizace jako Mezinárodní organizace pro tělesnou výchovu a sport dívek a žen, Mezinárodní federace tělesné výchovy a Mezinárodní federace gymnastiky (FIG). Vznikaly nové směry jako dance aerobic, jazz dance, fitness a kalanetika (Kössl a kol. 1999).

Rysem „socialistického“ systému tělesné výchovy byl nesoutěživý prvek. Jím se vyznačovaly dělnické tělovýchovné jednoty, přesto ale kluby provozující sport soutěžně existovaly. Nesoutěživost souvisela s ideologií.

Jelikož bylo cílem vybudovat socialismus, resp. komunismus, museli být všichni občané zdraví a silní. Jen tak se mohli podílet na dosažení těchto cílů. Jedinou vhodnou soutěživostí byla soutěživost s kapitalistickým Západem (Oates-Indruchová 2002).

Na místo soutěživosti byl prosazován prvek estetický. Česká „socialistická“ tělesná kultura začala nahlížet tělo jako estetický předmět ve smyslu harmonie všech jeho funkcí. Takové pojetí těla sice neopomíjelo vnější krásu v pohybu, ale soustředilo se na jeho funkčnost a prožívání tělesné aktivity jako byla radost, pohoda, přátelství a opravdové soudružské vztahy. Cílem byl harmonicky rozvinutý jedinec s rovnováhou těla a ducha.

„Důsledkem takového pojetí je, že ty stránky těla, které jsou tradičně jeho vůdčími a zkoumanými charakteristikami v ‘západní’ tradici, tedy sexualita a vnější vzhled, již netvoří klíčové rysy těla v české tělesné kultuře“ (Oates-Indruchová 2002: 985). V této tělesné kultuře tělo nemá gender, ale jen pohlaví¹. Ženské tělo lze uvažovat „bez přítěže nutnosti vyrovnat se mužské normě, či ji negovat“ (Oates-Indruchová 2002: 986). Gender je nahrazen právě funkcemi, které může vykonávat jak mužské, tak ženské tělo. Gender je až vedlejší, pokud jde o estetickou hodnotu tělesných aktivit.

V rámci ideologie, kdy byl nejvyšším cílem boj dělnické třídy, byla jednota mužského a ženského, těla i ducha politicky žádoucí. Oates-Indruchová soudí, že v opačném případě by došlo k rozmělnění účelu i síly. Neexistují tu tedy rozdělující kategorie femininity a maskulinity. Ty jsou

---

¹ S pojmy „pohlaví“ a „gender“ tu pracuji v následujících významech. „Pohlaví“ chápu jako biologickou danost člověka, tedy jako skutečnost, že je z anatomického hlediska ženou, anebo mužem. „Gender“ pak pojmám jako „sociální“, resp. „kulturní pohlaví“. „Gender“ je naučený, kulturně akceptovaný a předpisovaný způsob chování a vystupování žen a mužů jako i toho, jak se mají celkově projevat. Je sociálně utvářenou kategorií, která se reprodukuje procesem sociálního učení. Historicky se mění a má různé podoby jak v rámci kultury, tak i mezi kulturami (Cviková, Juráňová, Kobová 2005).

základem diskursu o těle na Západě. Mimo tělovýchovnou komunitu ale stále existovaly více či méně „genderově příznakové“ diskursy. Tedy samozřejmě existovala řada sportovních odvětví, která zahrnovala specifika podle genderu (ne ale pohlaví). Ta byla určena mezinárodními pravidly jednotlivých sportů, což znamenalo, že některé sporty žena závodně provozovat nemohla. Takové disciplíny byly považované za nevhodné pro ženu. Čistě rekreačně je však provozovat mohla. Tak na základě vlastní zkušenosti vypovídá Oates-Indruchová.

Přestože obnovitel Olympijských her Pierre de Coubertain tvrdil, že účast žen na Olympijských hrách je nepatřičná, protože jejich hlavní rolí na Olympijských hrách je „věčtit vítěze“, startovaly na nich ženy již roku 1900 v Paříži a to v tenise a golfu (Kössl a kol. 1999). Rozšiřování ženské účasti se nedalo zastavit. Mezinárodní olympijský výbor ale nevytvářel pro ženský sport vhodné podmínky, a tak vznikla roku 1921 Mezinárodní federace ženských sportů (FSFI), která začala následujícího roku pořádat tzv. Ženské olympiády, resp. Ženské světové hry. Konaly se čtyřikrát, z toho jednou v Praze.

Přestože stoupá počet ženských olympijských disciplín, je se stoupající úrovní ženského sportu tato účast stále malá. Malé je i zastoupení žen v řídicích orgánech mezinárodního sportu. MOV přijal první ženy jako členky až roku 1981 (Kössl a kol. 1999).

1.3. Postavení žen ve sportu

Historický vývoj sportu probíhal jako převážně mužská aktivita využívající preference mužské populace. Právě model „mužského sportu“ a tradiční pořadí pohlaví jsou nejsilnější bariéry pro vstup žen do sportu. Mnohé sportovní organizace se proto rozhodly pro podstatné změny současného postavení žen ve sportu na národních úrovních. V každé zemi a

kultuře obecně jsou různé vztahové relace mezi obojím pohlavím. Studie některých zemí dokonce dokládají i negativní pohled žen na oblast sportu z hlediska bezpečnosti sportu pro ženy jako takové (Knorre-Vlasáková 2001). Zkrátka, „sport is an ideal medium for conveying messages of gender domination“² (Bryson 1990: 174).

Tímto způsobem hodnotí Nad'a Knorre-Vlasáková současné postavení žen ve sportu. Chtěla bych tímto na ni navázat a rozvést její názor na základě další literatury. Ukážu také, čeho je dnešní stav důsledkem.

David Whitson uvádí, že sport hrál významnou roli ve společnosti již od 19. století. Všeobecně se věřilo, že sport dělá z chlapců muže. Stal se nejdůležitějším aspektem maskulinizujících praktik v kulturách, ve kterých jsou ostatní druhy fyzické dovednosti znehodnocovány a ve kterých je jinak otevřená agresivita oficiálně nelegální. Vstup žen do sportu napomohl oslabit tak populární asociaci mezi sportem a maskulinitou. Většina her ale stále pokračuje v reprodukci hegemonie maskulinity. Právě tyto hry jsou typickými institucemi, které oslavují fyzickou sílu a bojová umění (Whitson 1990). Sport se stal polem, kde dochází k úspěšnému potvrzování mužské síly a privilegií.

Muži, kteří rozvíjeli a podporovali sport, byli velmi opatrní na to, aby jej chránili a odrazovali ženy na jeho účasti. Ženy byly zastrašovány spektrem nemocí, které z jejich sportovní aktivity vyplývaly. Muži – doktoři – se domnívali, že všichni lidé mají jen určité množství energie, kterou v případě žen potřebují jejich reprodukční orgány. Pokud by ji vyčerpaly při intenzivních atletických aktivitách, podkopaly by nejen své zdraví, ale ohrozily by i budoucnost bílé rasy (Kidd 1990). Na druhé straně byl sport u mužů považován za aktivitu, která tělo regenerovala a působila pozitivně na jeho sperma. Muž neprovozující sport se stal zženštilým a degeneroval. Bez

---

² „Sport je ideálním prostředkem pro přenos zpráv o genderové dominanci.“

sportu mohl muž ztratit kontrolu nad svou vlastní sexualitou nebo eventuálně trpět sexuálním vyčerpáním (Crosset 1990). Sport byl považován za vhodný pro mužské tělo, rozšiřoval maskulinní svazky napříč třídami, kdežto ženy byly od sportu z ekonomického a sociálního hlediska odrazovány. Byly jim určeny dlouhé hodiny domácích prací, různá a většinou nevhodná strava a omezující oblečení (Kidd 1990).

Bruce Kidd shrnuje současné postavení žen ve sportu takto: „In most countries, despite a decade of ‘progress’ males still have access to more than twice the number of opportunities and public resources available for sport“³ (Kidd 1990: 36). Sport reprodukuje patriarchální řád. Stal se oblastí mužského hájemství a posiluje názor o přirozené nadřazenosti mužů (Davis 1990). Nabízí mužům skvělé příležitosti a osobní kvality získané při sportování jsou považovány za maskulinní. To ženy odstrašuje od získávání kvalit tohoto druhu, a tak upevňuje nezávislost a nadřazenost mužů. To, že muži před ženami chrání typicky mužské sporty, vysvětluje strach mužů ze ztráty tradičního chování, které by se tak stalo vlastní i ženám. Podobně je vysvětlován i tlak na ženy např. atletky zůstat femininní. Mnoho žen tento strach sdílí a podporují tak status quo (Kidd 1990).

Sociolog Pierre Bourdieu v takovém případě mluví o symbolickém násilí, ke kterému dochází tehdy, když ovládaný nemůže jinak, než nadvládu uznat, protože „k reflektování vztahu mezi sebou a jím disponuje pouze nástroji poznání, které s ním má společné a které nejsou ničím jiným než osvojenou formou vztahu nadvlády, a ukazují proto tento vztah jako přirozený“ (Bourdieu 2000: 35). Psycholožka Viera Bačová to vyjádřila velmi podobně: „Správanie podriadených určujú pravidlá hry, ktoré stanovili mocní; v rámci týchto pravidel sa utvárali ako ľudské bytosti,

---

³ „Navzdory desetiletí „pokroku“ mají ve většině zemí muži stále dvakrát tak větší množství možností a veřejných prostředků využitelných k provozování sportu.“

považují tieto pravidlá za dané a nemenné, preto často potvrdzujú svoju spokojnosť s mocnými, prípadne túžbu byť ovládaní“ (Bačová 2005: 182).

Lois Bryson ve svém příspěvku říká, že prostřednictvím dialektického procesu dochází v kultuře ke konstruování podoby dominantní maskulinity a zároveň k definování toho, co je schvalováno. V důsledku toho má i každé kulturní poselství o sportu dvě strany. Oslavuje dominantní a současně snižuje všechno „ostatní“. Dominantní podoba maskulinity byla úspěšně nazvána hegemonní maskulinita. Ve svém důsledku to znamená, že není snižována jen femininita, ale také i všechny ostatní podoby nehegemonické maskulinity. „The celebration of ‘real men’ as strong and tough underscores the fact that men are in positions (have the right?) to dominate“⁴ (Bryson 1990: 173).

Již výše jsem uvedla Kiddovu interpretaci, že muži mají strach z ženského prvku ve sportu. Podle Bunce se tento strach v poslední době projevuje v podobě strachu z konkurenceschopnosti žen. Ženy totiž posouvají své rekordy v některých disciplínách daleko rychleji než muži. Mají minimálně stejné anebo v řadě příkladů dokonce lepší vytrvalostní předpoklady než muži. Je to pravděpodobně důsledek jejich lepší svalové morfologie – mají vyšší počet pomalých vláken ve svalech oproti mužům stejného sportovního zaměření (Bunc 2001). Vyplývá z toho, že důvodem, proč ženy zaostávaly za muži, nebyla biologická nedostatečnost, ale nedostatek příležitostí sportovat a závodit. Pokud bude tento trend pokračovat a budou-li mít sportovkyně stejné tréninkové podmínky jako sportovci, mohou se mužům výkonnostně vyrovnat. V některých sportech, jako například plavání na dlouhou vzdálenost nebo potápění, už došlo k případům, kdy ženy muže předčily nebo se tomu blížily. Mužský strach je

---

⁴ „Oslava ‘pravého muže’ jako silného a tvrdého podtrhuje fakt, že muži jsou ve vládnoucích pozicích (mají na to ale právo?).“

tak velký, že se tomu pokoušejí vyhnout. Jedním takovým příkladem je diskvalifikace žen před finálovým závodem (Bryson 1990).

Sportovkyně jsou vedle tohoto důsledku strachu mužů konfrontovány i s dalším z něho vyplývajícím aspektem a to se stereotypem, že sportovkyně jsou něčím méně než „skutečnými ženami“, protože nezosobňují tradiční ženské charakteristiky jako závislost, slabost a pasivitu (Renzetti, Curran 2003).

Na závěr této kapitoly bych uvedla ještě pár statistických údajů. V současné době je jen několik sportovních svazů v České republice, kde je vyšší počet registrovaných žen než mužů. Jedná se o sporty označované jako ženské, tedy gymnastika, krasobruslení, aerobik, jóga a jezdeckví. Celkem vyrovnané rozložení vykazuje turistika a plavání. Ostatní disciplíny mají vyšší počet mužů. Dobrým znamením je, že se ale ženy objevují i v tradičně mužsky vnímaných sportech jako box, americký fotbal a boby. Zastoupení mužů a žen, kteří reprezentovali Českou republiku a umístili se na medailových pozicích významných světových soutěží (ME, MS a OH), je následující: roku 1998 to bylo 113 mužů a 30 žen, roku 1999 106 mužů a 41 žen, roku 2000 pak 131 mužů a 37 žen (Knorre-Vlasáková 2001).

1.4. „Ženský“ versus „mužský“ sport⁵

Tak, jako se podle sociologa Bourdieua jeví sociální svět a jeho arbitrární dělení jako něco přirozeného a samozřejmého, děje se i přirozené dělení sportu na tradičně „mužský“ a „ženský“ sport. Maskulinní řád, kterému podléhá i sport, nepotřebuje žádné ospravedlňování. Být mužem znamená

---

⁵ Ve své práci pracuji s významem „ženského“ a „mužského“ sportu v tom smyslu, že „ženský“ sport se pro mě nerovná sportu, který by provozovaly jen ženy. Zrovna tak „mužský“ sport neznámá, že jej ženy neprovozují. Užívám je naopak s ohledem na společenské rozlišování založené na genderových stereotypech.

nebýt ženou. Protože je ale idea „pravého muže“ ohrožována strachem a úzkostí ze ženskosti, ukazuje se zároveň i jako velmi zranitelná. To muže nutí účastnit se na mužských hrách násilí, jako jsou například sporty či zápasy. Sport je pak jako stvořený produkovat viditelné znaky mužství, a aby se v něm projevovaly a osvědčovaly tzv. mužské vlastnosti. „Ztratit tvář“ muže znamená stát se „slabochem“, „křehotinkou“, „babou“ anebo „teploušem“ (Bourdieu 2000).

Jakmile začaly počátkem 20. století vstupovat ženy aktivně do sportu, byly nasměrovány do tzv. „ženských sportů“ (Renzetti, Curran 2003). Zajímavou studii, která může leccos naznačit, provedla socioložka Laurel R. Davis. Svou pozornost obrátila na typicky ženskou aktivitu – roztleskávání. Výsledky výzkumu získala na základě analýzy manuálů, průvodců, populární literatury o roztleskávání a dvaceti dvou polostandardizovaných rozhovorů. Zjistila, že roztleskávačky podléhají výraznému stereotypu. Mají vypadat dobře, sexy, křehce, atraktivně, energicky a živě. Předpokládá se, že mladé dívky tuto aktivitu idealizují a chtějí se stát roztleskávačkami. Aby se jí dívka stala, je rozhodující její výška, váha, barva pleti a vlasů, rysy tváře. Provozování této aktivity je pak spojeno i s používáním make-upu a charakteristickým oblečením se sukýnkou. Z toho je zřejmé, že výběr takových děvčat je založen především na jejich kráse a vzhledu než atletických dovednostech. Jak se s tím vyrovnávají mužští roztleskávači? Jaké to má pro ně důsledky?

Roztleskávání reprezentuje definování vhodných způsobů být ženou. Muži této disciplíny tedy přebírají některé z jejich významů a jsou vnímáni jako ženští. „Related to this feminine stereotype was the notion that male cheerleaders are subathletes who lack either the drive or ability to compete in a traditional sports“⁶ (Davis 1990: 155). Jsou považováni za

---

⁶ „S tímto ženským stereotypem souvisel názor, že mužští roztleskávači jsou podřadnými atlety, kterým chybí průbojnost anebo schopnost soutěžit v tradičních sportech.“

homosexuály a femininní, tedy za něco méně než opravdové muže, protože se účastní femininní aktivity. Znovu se tu tedy setkáváme se stereotypem, že mužům přináleží sport, ženám povzbuzování.

Davis pak odkrývá i další aspekt uvnitř roztleskávání. Dochází tam totiž k dělbě pohybů a cviků na mužské a ženské. Dívky daleko více tancují, projevují větší emoce, stojí v popředí. Muži naopak dívkám asistují, využívají svou fyzickou sílu ke zvedání dívek a pro jiné akrobatické prvky. Stále se tedy přidržují demonstrace maskulinní síly.

Možnost, že by byly za roztleskávačky vybírány ženy vyšší a demonstrovaly by sílu, a naopak možnost, že by byli muži ve zvedaných pozicích, je vnímána jako neestetická a nepřirozená. Nejvlastnější definicí maskulinity je totiž fyzická síla a sport je sociální praktikou, která mužům tradičně slouží jako demonstrace síly a maskulinity. „Men need sport to be men“⁷ (Davis 1990: 160).

Vlastní zkušenost s rozlišováním mezi mužským a ženským sportem popisuje i Oates-Indruchová. Přestože dostala jako atletka od trenéra doporučení specializovat se na sedmiboj, odmítla to. Důvodem pro ni byla představa, že sedmibojařky, ale i koulařky jsou robustnější, a její tělo by pak zesvalnatělo a bylo by proto považované za „neženské“ (Oates-Indruchová 2002). Tedy i ji odradila právě silovost tohoto sportu, která je považovaná už za neženskou.

Na závěr této kapitoly bych ještě zmínila zajímavou, i když v mnohých případech jen velmi orientační a relativní studii Michaely Šalamounové pod titulem Význam konceptů „ženský“ a „mužský“ sport v rámci vybrané skupiny českých sportovců. Ve svém výzkumu použila sociologickou kvantitativní metodu, ale na nereprezentativním vzorku. Zjistila, že jí vybraná skupina sportovců považuje za nevhodné sporty pro ženu sporty

---

⁷ „Muži potřebují sport k tomu, aby byli muži.“

v tomto pořadí: vzpírání, kulturistika a lední hokej. Jedná se o sporty čistě silové, jejichž základem je extrémní maskulatura. Naopak za nevhodné sporty pro muže byly označeny sporty v tomto pořadí: estetická/moderní gymnastika a synchronizované plavání. To jsou zase sporty estetické a elegantní, založené na kráse a ladnosti pohybu, na kterých není na první pohled znát množství síly, nejsou agresivní ani kontaktní.

Za nejvhodnější sporty pro ženy pak byly vybrány sporty v tomto pořadí: tanec, estetická/moderní gymnastika, krasobruslení a atletika. Tedy sporty estetické a označené jako nevhodné pro muže. Za nejvhodnější sporty pro muže pak vzpírání, lední hokej a kulturistika v tomto pořadí. Jedná se tedy o sporty založené na síle a výrazné maskulatuře. Výsledky tohoto výzkumu tedy jen podporují výše uvedené a dokazují působení genderových stereotypů o křehké a elegantní ženě bez velké maskulatury a stereotypu muže, který je vymezen negativně, tedy mužské je to, co je neženské. „Nejvíce ‘mužský’ sport je pro ženu nejméně vhodný a nejvíce ‘ženský’ sport je pro muže nejméně vhodný“ (Šalamounová 2006: 62).

1.4.1. Reakce na stav moderní gymnastiky – estetická skupinová gymnastika

V této kapitole je mým záměrem alespoň v hrubých obrysech představit estetickou skupinovou gymnastiku (ESG). Budu navazovat především na diplomovou práci Petry Novotné Historie a vývojové trendy v estetické skupinové gymnastice. Ona sama považuje tuto sportovní disciplínu za ryze ženskou. Svou práci postavila na analýze pravidel a videozáznamů.

ESG podle ní podporuje a rozvíjí všechny ženské přednosti, jakými jsou ladnost, elegance pohybu, dobrá koordinace, lehkost a rytmicita. Tato disciplína měla vzniknout z potřeb dívek a žen rozšířit řadu esteticko – koordinačních sportů, založených na principech rytmické gymnastiky.

Pravidla tedy neumožňují mužům cvičit. Novotná se ve své práci zabývá historií tohoto sportu a jeho současnými tendencemi ve srovnání s moderní gymnastikou (MG).

Ačkoli je to v České republice sport teprve velice mladý – roku 1996 se Česká republika poprvé účastnila mezinárodního závodu –, účastní se české reprezentantky soutěží Mistrovství světa již od roku 2000, kdy se konalo vůbec poprvé. Nominačním závodem je Mistrovství České republiky, které má pod záštitou Český svaz estetické skupinové gymnastiky (ČSESG). Soutěže probíhají jak v juniorských, tak seniorských kategoriích. V současné době úzce spolupracuje Český svaz estetické skupinové gymnastiky s Českým svazem moderní gymnastiky, která si u nás buduje svou pevnou pozici již od 50 let 20. století.

Důvod, proč se Finská gymnastická federace roku 1950 rozhodla založit disciplínu vycházející ze stejných principů jako rytmická (moderní) gymnastika, je, že ačkoli měl být estetický prvek jedním z hlavních aspektů rytmické gymnastiky, ve vrcholovém pojetí se vytrácí. Výrazně se zvedly nároky na flexibilitu dívek, což se následně stalo i jediným kritériem v hodnocení sestav. Už to není choreografie, souhra pohybů cvičenky s hudbou a manipulace náčiním, ale maximální počet provedených prvků, které rozhodují o vítězce. ESG proto přišla s novým důrazem na taneční pojetí, tvořivost, estetiku pohybového projevu a emocionální prožitek. „Důraz je kladen na plynulost pohybu celého těla, ženskost a ladnost“ (Novotná 2006). Maximální kloubní rozsah také není tak významný. Plynulost, harmonie, soulad s hudbou a přesnost prvků je jednou z hlavních myšlenek a charakteristik ESG (www.svoli.fi).

ESG se řadí mezi technicko – estetické sporty. Podobně tak i moderní a sportovní gymnastika, krasobruslení, synchronní plavání apod. Cílem je bezchybně provést danou sestavu s předepsaným počtem prvků. Nároky jsou kladeny na přirozenost pohybů celého těla, harmonii, rytmus a

dynamiku, plasticitu a plynulost pohybu, kdy jeden pohyb vychází z předcházejícího. Pohyby musí mít střídavou dynamiku, napětí a rychlost. To vše v souladu s hudbou. Mezi základní skupiny prvků patří vlny, swingy, rovnováhy, skoky a poskoky, taneční kroky a zvedané prvky. Předpokládá se jistá ohebnost, rychlost, síla, koordinace a lehkost pohybu. Choreografie musí korespondovat s hudbou a má vyjadřovat určitou myšlenku a k tomu i patřičný emoční náboj (Mezinárodní pravidla ESG 2005).

Jak jsem již uvedla výše, ESG vychází ve svém základu z rytmické gymnastiky, obě mají obdobné podmínky soutěžního programu a hodnocení. Je pro ně typické, že jsou určeny jen ženám a dívkám a zdůrazňují půvab a krásu pohybového projevu spojeného s hudbou. Do sestav nemohou být zahrnuty prvky vyžadující velkou svalovou sílu a akrobatické prvky s letovou fází (Novotná 2006).

Finská gymnastická a fitness federace zakládala ESG s úmyslem, že nová disciplína už nebude tolik zdůrazňovat kloubní rozsah a flexibilitu, ale „bude preferovat ženskost, ladnost, eleganci a rytmicitu pohybu“ (Novotná 2006). Měla vzniknout nová ženská disciplína otevřená nejširší veřejnosti bez věkového omezení. Je ale pravdou, jak upozorňuje Novotná, že pravidla i tohoto nového sportu se neustále vyvíjejí a zobtížňují, a tak se odchylují od původní myšlenky a přibližují zase náročnosti a až neestetičnosti pohybů. Tento trend je důsledkem vlivu ruských a bulharských závodnic. Rusko a Bulharsko jsou považovány za bašty MG.

Jak v MG, tak v ESG se podle současných pravidel pro rok 2008 udělují tři základní známky: technická hodnota (obtížnost), umělecká hodnota (artistika) a provedení. Každá disciplína ale hodnotí jiné prvky a uděluje i jiné srážky. Technická hodnota je vždy přizpůsobena věku gymnastek.

Zásadní rozdíl mezi ESG a MG spočívá v tom, že moderní gymnastika využívá náčiní. Z toho vyplývají další rozdíly v hodnocení sestav, kdy

v MG pravidla definují srážky za chyby v provedení v rámci techniky cvičení bez náčiní i s náčiním (Pravidla moderní gymnastiky 2005).

1.4.2. Historický vývoj způsobu úpravy gymnastek v moderní a estetické skupinové gymnastice

S ohledem na svou analýzu bych se chtěla v této kapitole věnovat vývoji požadavků na to, jak se má gymnastka upravovat, vypadat a působit v MG a ESG. Estetická skupinová gymnastika je mladým sportem, který v mnoha ohledech vychází z moderní gymnastiky, jak už bylo řečeno výše, a proto budu své srovnání podle toho i koncipovat. Podkladem k pozorování tohoto vývoje mi jsou pravidla obou sportů, ve kterých je definován vzhled gymnastky. Pravidla nepojednávají o „ideálu“ gymnastky, ale svým důrazem na vzhled, úpravu, trikot, doplňky a líčení o mnohém vypovídají. Nejvíce z této oblasti pravidla pojednávají o trikotu, proto mu věnuji ve svém historickém srovnání největší prostor. Ještě, než přikročím k provedení svého záměru, bych chtěla podotknout, že jsem byla nucena vycházet až z pravidel z roku 1973. Pravidla z 50. let mi bohužel nebyl schopen nikdo poskytnout, ani Český svaz moderní gymnastiky.

Pravidla moderní gymnastiky z roku 1973 zdůrazňují, že úbor závodnic musí být čistý, přiléhavý a neprůsvitný. Dále vymezují míru “odhalení” závodnic - uvádí přesný rozměr hloubky výstřihu, který nesmí být hlubší než 12 cm pod klíční kost, a vykrojení nohaviček závodnic, které naopak nesmí přesáhnout přední výčnělek pánevní kosti. Co se týče úpravy, zakazují se jakékoliv ozdoby mimo ty, které jsou vetkané do látky úboru. Vlasy musí mít závodnice “dobře” upraveny. Make-up není zmíněn. Předpokládám, že z toho důvodu, že jej závodnice v té době nepoužívaly. Proto nebyla potřeba jeho užití jakkoliv korigovat. Závodnice nesmí cvičit bosy z hygienických a zdravotních důvodů.

Největší změna v edici pravidel z roku 1980 spočívá v tom, že se výslovně uvádí, nakolik mohou být při cvičení odhaleny hýžd'ové svaly závodnic – nesmí je být vidět příliš, jinak je to důvod k bodové srážce. Zbytek pravidel se příliš nemění kromě faktu, že závodnice smí cvičit bosal a obuv je povinná na nástup a vyhodnocení.

V pravidlech z roku 1993 dochází k více změnám než v předchozí edici. Na dresu jsou povoleny krajky, pod kterými ale musí být podšívka. Mění se i rozměr výstřihu, který je už vymezen pouze formulací: “musí být korektní”. Z pravidel rovněž mizí část o zakrytí hýžd'ových svalů.

Několik změn je možné sledovat i v pravidlech z roku 2005, které už povolují punčocháče a sukni. Sukně má přesně přiléhat a nesmí nepřesahovat pánevní oblast punčocháčů či celotrikotu. Pravidla se zmiňují o účesu, který musí být upravený. Poprvé se pravidla zmiňují o make-upu, který povolují v míře charakterizované slovem “lehký”.

Ke zhodnocení trendu v MG na základě pravidel bych řekla, že trend spíše jde k mírnému odhalování a pronikání ženskosti do tohoto sportu, která však nesmí nijak zakrývat a ztěžovat hodnocení sportovního výkonu. Na více místech je zdůrazňována přiléhavost trikotu, jeho jednoduchost a neprůhlednost, které mají přispívat k soustředění se na sportovní výkon, a ulehčovat hodnocení těla především jako výkonného, vystřeného a správně provádějícího gymnastické prvky.

ESG ve svých prvních pravidlech z roku 2000 vychází z moderní gymnastiky. Dá se říci, že ESG začíná v úpravě závodnic tam, kde v roce 1999 skončila MG, přidává ale něco navíc. Drobná změna oproti pravidlům MG spočívá v tom, že je povoleno zdobení drobnými dekoracemi jako stužky, korálky nebo růžičky, které však nesmí být příliš velké nebo vystupující. V pravidlech se výslovně zdůrazňuje, že trikot musí působit esteticky. Pravidla se zmiňují také o vlasech, které jsou definovány jako

součást úpravy. Jsou povoleny vlasové dekorace přispívající k estetičnosti závodnic.

V roce 2005 byla v pravidlech změněna míra odhalení závodnic. Pravidla tak povolují užití průhledného materiálu na pažích, hrudníku a zádech. Velikost a charakter dekorací je definován tím, že “nesmí narušovat provedení soutěžní skladby”. Dekorace vlasů a make-up jsou brány jako součást soutěžního úboru.

Celkově je v estetické skupinové gymnastice možné vnímat odklon od moderní gymnastiky především v tom, že úprava závodnic má být laděna tak, aby přispívala k jejich estetičnosti a zdůraznění krásy jejich těla. Úprava není tolik podřízena diktátu výkonu, naopak je tu tendence nechat vyniknout ženskost.

2. Problematika ženského těla

V následujících kapitolách teoretické části se zaměřím na procesy vytváření genderu - především ženského, převládající společenské představy o ženskosti a vliv medií, které se na těchto představách podílejí. V závěrečné kapitole se pak podívám na to, jak se tyto představy shodují se ženou ve sportu.

2.1. Genderování těla

Od okamžiku narození a vnesení verdiktu „je to chlapeček“ nebo „je to holčička“ se děti začínají učit genderové role, které jsou normou pro jejich okolí. „V procese rodovej socializácie sa o. i. učíme napríklad aj tomu, aká je hodnota ženy a muža vo svete, ktorý nás obklopuje“ (Cviková 2005: 14). Již vnímání a hodnocení novorozeňat je ovládáno stereotypy a očekáváními. Ještě v plenkách jsou chlapci posuzováni jako velcí, silní a

aktivní, zatímco dívky jako malé, milé a pěkné. A to i v případě, že se jedná jen o údajné chlapce či dívky (Karsten 2006).

Rozdílné vnímání je zřejmé také ze způsobu, jakým jsou děti oblékány. Holčičky budou oblékány do růžových šatiček a sukének, chlapci zase do světle modrých kalhot. Každému pohlaví přináleží i určitá skupina hraček. Dívky si budou hrát s panenkami a jejich výbavami, malovat si pastelkami a hrát si s nádobíčkem, chlapci dostanou ke hře autíčka, stavebnice a potřeby pro experimentátory. Z knížek se dívkám nabízí knihy o zvířatech, chlapcům dobrodružné knihy (Karsten 2006). Těla i mozky jsou tak hluboce a trvale transformovány a prostřednictvím praktické konstrukce jim je vnucována diferenciovaná definice způsobů jejich užívání. Mužský řád se tak cestou nevyslovených příkazů vписuje do těl (Bourdieu 2000).

Zrovna tak je doloženo, že rodiče podporují u chlapců orientaci na výkon a soutěživost, dcery jsou naopak chváleny za čistotu, pořádnost, slušné a mírné vystupování. K dcerám jsou rodiče něžnější, láskyplnější a cituplnější, u synů se očekává nezávislost a sebekontrola. Synové jsou častěji trestáni, dcery zase kontrolovány, a tedy omezovány ve svém počínání a ve svobodě pohybu. Také reakce rodičů na děti jsou rozdílné podle jejich pohlaví. Očekává se, že chlapci budou agresivnější a nepokojnější, dívky naopak citlivější a odevzdanější (Karsten 2006). Není to ale jen vliv nejbližšího okolí, velmi silný socializační vliv má i širší prostředí, ve kterém dítě žije a které se na dítěti podepisuje (Cviková 2005).

Podle „vnějších“ znaků rozeznávají pohlaví také samy děti. Naučily se, že dívky nosí delší vlasy a spíše sukni, chlapci zase vlasy kratší a skoro vždycky kalhoty. Zdá se, že mladší děti rozlišují podle oděvu, starší podle vlasů a účesu. U školních dětí je pak rozlišovacím znakem i styl oblékání, šperky a bižuterie u dívek (Karsten 2006).

Jana Cviková ve svém příspěvku uvádí, že základní poselství, která společnost dětem v zájmu zachování asymetrie moci mezi ženami a muži

odevzdává, se k dětem dostávají už daleko dříve, než se teoreticky i prakticky předpokládá. Dívky se učí, že žena bývá towarem a předváděným objektem, chlapci se učí, že muž bývá subjektem s mocí „mluvit“. Jako objekt je už prezentován kojeneček ženského pohlaví v porodnici, jak popisuje Jessica Benjaminová. Na růžové nálepce je napsáno „To je dívka!“, zatímco na modré „Já jsem chlapec!“ (Benjaminová 2005).

Pierre Bourdieu popisuje tento proces takto: „Sociální svět konstruuje tělo jako sexualizovanou skutečnost a jako nositele sexualizujících principů vidění a dělení. Tento somatizovaný sociální program vnímání je aplikován na každou věc na světě a v první řadě na *samotné tělo* v jeho biologické realitě“ (Bourdieu 2000: 13). Není na tom na první pohled nic divného, pokud pohled vytváří anatomickou diferenci a takto sociálně vytvořená diference zase slouží sociálnímu pohledu za základ a záruku zdánlivé přirozenosti.

Už od nejútlejšího věku jsou tedy chlapci i děvčata vedeny a vychovávány ke svým rolím. Výuka žen je tím účinnější, že je vlastně nevyslovená. „Morálka ženy se prosazuje hlavně neustálým ukázněním každého kousku těla, k němuž ji soustavně nutí šaty nebo vlasy“ (Bourdieu 2000: 28). Skrze pěstované způsoby chování a držení těla se vrývají protichůdné principy mužské a ženské identity. Podle mnoha pozorovatelů, se ještě i dnes vyžaduje od žen pokorný postoj, k němuž náleží usmívat se, klopit oči, nechat si skákat do řeči apod. Ženy se učí pohybovat v prostoru, chodit, zaujímat patřičné tělesné postoje, drží se zpříma, zatahují břicho a drží nohy u sebe. Všechny tyto postoje mají svůj morální obsah a mají tendenci „dělat ženu maličkou“ (Bourdieu 2000).

Oproti ženě zaujímá muž svým tělem daleko větší prostor, a hlavně na veřejnosti. Tuto „vykázanost“ žen zajišťuje už sám jejich oděv, který tělo nejen zakrývá, ale především vede k pořádku, aniž je třeba to výslovně předepisovat nebo zakazovat. Takto oblečena se musí žena pohybovat

určitému způsobem. Podpatky a sukně nepovolí např. běh, kabelka zase neustále zaměstnává ruce, u jiných pohybů je zase třeba velké opatrnosti, např. při zvedání něčeho ze země s nohama u sebe. Takové způsoby držení těla spjaté s mravním chováním a zdrženlivostí ženy zachovávají i tehdy, když už je k tomu nenutí oděv. Uvolněné postoje a pózy náleží jen mužům (Bourdieu 2000). Socializace žen směřuje k jejich ponížení a popření, učí negativním ctnostem odříkání, rezignace a mlčení. V takovém postavení lze jen těžko u žen hledat sebevědomí a sebeúctu.

Také v oblastech zájmů a činnostech se u děvčat podporuje např. balet, hra na hudební nástroje, malování a práce s hlínou, chlapci jsou naopak zase vedeni k zabývání se technickými a konstrukčními hračkami, ke zkoumání okolí a cvičení juda anebo jiného bojového sportu (Karsten 2006). S podobnou tezí o korigování postoje dívek ke sportu přichází i Lois Bryson. Rodiče chlapce povzbuzují ve sportovních aktivitách jako házení, kopání a běhání, dívky jsou od nich naopak odrazovány a jsou jim doporučovány aktivity typu skákání přes švihadlo a točení s obručí.

2.2. Představa ženskosti

Přestože ženskost jako taková neexistuje, zhmotňuje se a zviditelňuje v životě žen, v očekáváních a normách konání, v jejich vlastnostech a ve způsobech, kterými komunikují a vytvářejí vztahy k jiným. Především ale ve způsobech, jakými ženy samy sebe prožívají a definují. Ženu lze definovat jako „bytosť, ktorá sa naučila 'teóriu ženskosti' a podľa nej usporadúva svoje prežívanie a vytvára si identitu“ (Bačová 2005: 175). Podle převládajícího obrazu ženskosti jsou ženy smířlivé, emocionální, submisivní a subjektivní, muži naopak agresivní, racionální, dominantní a objektivní. Hodnotami žen jsou láska, komunikace, krása a vztahy, zatímco hodnoty mužů jsou síla, kompetence, efektivnost a výkon. Takovéhle

vysvětlení ženskosti podává podle Bačové sociologická teorie rolí muže a ženy, kterou zároveň přebrala i psychologie.

Nedodržování předepsaných rolí je společensky sankcionováno, jak dále Bačová uvádí. Neprezentovat se „žensky“ znamená být divnou, nepřizpůsobivou a nenormální. V lepším případě jsou ženy znevažované a marginalizované, v horším pak pronásledované. Pokud ženy akceptují normy ženskosti, mohou být definované jako normální a „správné“ ženy. Změna rolí muže a ženy není dobrá, údajným následkem je ztráta „přitažlivosti“. Naše kultura oslavuje komplementární vlastnosti muže a ženy, které se doplňují a vytváří tak dokonalý celek.

Podle Viery Bačové je ženskost na patriarchálním základě definovaná jako přizpůsobení se moci mužů. „Hlavnou vlastnosťou ženskosti a žien má byť – a je – ich atraktivnosť pre mužov. Atraktivnosť zahrňuje fyzický zjav, povzbudzovanie ega mužov, výlučnú heterosexuálnu dostupnosť bez sexuálnej asertívnosti, starostlivosť o deti, potlačenie ‘silných’ emócií, jako je hnev, a sociabilitu – mužom sa páčia ženy, ktoré sú ‘milé’“ (Bačová 2005: 180). Jak píše Bourdieu, od ženy se očekává, že bude „ženská“, tedy usměvavá, sympatická, pozorná, poddaná, nevtíravá, zdrženlivá, případně neviditelná. „Ženskostí“ je vlastně určité nadbíhání ať už skutečným anebo předpokládaným požadavkům mužů, aby posílila jejich ego. „Dá se skoro říci, že závislost na druhých (a nejen na mužích) se stala pro ženy ustavujícím prvkem jejich bytí“ (Bourdieu 2000: 61).

V mnohých zemích nahlíží společnost na ženy jako na sexuální objekty. Na druhou stranu žena sebe sama potvrzuje jako sexuální objekt pro muže. Touží upoutávat pozornost a líbit se (Bourdieu 2000, Grogan 2000). Naomi Wolf ve svém díle Mýtus krásy poukazuje na to, že krása se pro ženy stala příslibem moci, jakou dávají mužům peníze. Kultura podle ní definuje ženskost jako krásu bez inteligence anebo inteligenci bez krásy. Být

„krásná“ znamená být sexuální. Krása se sice stala platidlem, ale je to zatím poslední a nejlepší systém, jak zachovat mužskou dominanci.

Sandra Bartky uvádí tři „zženšťující“ praktiky pro vytváření ženského těla, tedy těla, které je ve svých gestech zřetelně ženské. Prvními jsou praktiky produkující tělo jistých rozměrů a proporcí, mezi něž patří diety, redukční cvičení a zvětšování částí těla. Druhými jsou praktiky rozvíjející specifický ženský repertoár gest a tělesných postojů. Třetí skupina praktik je zaměřena na vystavování těla jako ozdobného předmětu, tedy make-up, výběr šatů, ošetřování a zkrášlování kůže a vlasů apod. Ženská těla mají ale stále nižší status než těla mužů, mají být poslušnější. Moc se tak přímo projevuje v podmaněném těle žen a sebeprožívání žen (Bačová 2005).

Bourdieu popisuje ženskou zkušenost těla jako formu všeobecné zkušenosti těla-pro-druhého. Tedy těla neustále vystaveného objektivizaci skrze pohled a diskurs druhých. Bartky s ním tento názor sdílí, když říká, že ženy internalizují pohled muže. „V současné patriarchální kultuře sídlí uvnitř vědomí většiny žen panoptikální mužský znalec: neustále jsou podrobovány jeho pohledu a soudu. Žena žije své tělo jako viděné druhým, anonymním patriarchálním Druhým“ (Bačová 2005: 184). Mužské pohledy legitimizují ženská těla (Wolf 2000).

Následkem mužské nadvlády, která dělá z žen bytí-viděné, jsou ženy postaveny do pozice permanentní fyzické nejistoty a závislosti. Žena podle Bourdieua existuje především skrze – a pro – pohled druhých, neboli jako přístupná, přitažlivá a disponibilní věc. A protože je v pozici bytosti-jež-je-viděna, je odsouzena vidět sebe samu skrze dominantní mužské kategorie.

Náše západní společnost idealizuje štíhlost, která je spojována se štěstím, úspěchem, mladostí a společenskou přijatelností. Ideálem žen je tělo, které je absolutně pevné, zkrocené, spoutané a tuhé (Grogan 2000). Ženy jsou odsouzeny zakoušet rozdíl mezi tělem skutečným a ideálním, kterému se neustále snaží přiblížit. Projevuje se u nich tendence kritizovat části svého

těla, které se jim zdají příliš veliké, u mužů to jsou naopak části příliš malé (Bourdieu 2000, Grogan 2000). Grogan ještě poukazuje na další zajímavý fenomén. Ženy mají tendenci předpokládat, že muži dávají přednost daleko štíhlejšími postavám, než odpovídá skutečnosti. Nejvíce se ženy podle Wolf obávají stárnutí a hmotnosti.

Velice signifikantní pro dnešní dobu je francouzské přísloví „kdo chce být krásný, musí trpět“. Mluvím o rozmachu estetické chirurgie, které se ženy svěřují do rukou, aby vypadaly „normálně“. Je to zase jen důsledek patriarchálního kulturního tlaku, ne jejich svobodného rozhodnutí (Grogan 2000). Estetičtí chirurgové nazývají zdravá těla nemocnými proto, aby je mohli operovat (Wolf 2000). Zkrášlující průmysl vytvořil „falešné potřeby“ vedoucí k vytvoření skutečných potřeb.

2.3. Ženské tělo v médiích

„Podľa najnovších prieskumov by mala dokonalá žena mať vlasy Jennifer Aniston, úsmev Julie Roberts, pery Angeliny Jolie, oči Cameron Diaz, prsia Halle Berry, nohy Naomi Campbell a zadok Kylie Minogue“ (Šmidáková 2005: 112).

Žijeme ve světě, který je víc než kdykoli předtím globálním světem, minimálně co se „západního světa“ týče. Globalizace neprobíhá jen na poli kulturním, či ekonomickém, ale také na poli hodnotovém, v oblasti vzorů a ideálů. Jednou z oblastí, která je médií jako „přenašeči“ globálních vzorů výrazně ovlivňována, je také naše pojmání krásy, tělesnosti, a z toho plynoucí porovnávání se a snaha se připodobnit obecně přijímanému vzoru. Právě média, a specificky reklama, spojuje krásu, mladost a štíhlost s úspěchem, společenským postavením a štěstím. Podle mnoha prací (Grogan 2000, Wolf 2000 aj.) je účinek mediálního tlaku mnohem větší na ženy, než na muže. „Ženám na celom

svete sa ponúka len málo rolových modelov, preto ich hľadajú na obrazovke a titulných stránkách časopisov“ (Wolf 2000: 69). Kromě toho mediální obraz ženy také přispívá ke stereotypnímu pojmání úlohy muže a ženy ve společnosti.

Obraz „dokonalé“ (mladé, krásné, štíhlé, sexy...) ženy je mediální výtvar, který ale ovlivňuje životy skutečných žen. Podle české stránky kosmetiky Dove (1995), která se zvyraznila „Kampaní za skutečnou krásu“, je 70 % žen po prolistování „ženského“ módního časopisu v depresích a trpí pocity viny (Žáčková 2005). Zdrojem nespokojenosti s obrazem těla je rozdíl mezi vnímaným a ideálním obrazem těla.

Ideál ženy prezentovaný v reklamě zdůrazňuje u ženy především štíhlost a krásu. Podstrkuje vzor a pobízí ženy k tomu, aby jej následovali. Expert na reklamy John Goodis řekl, že reklamy neodrážejí, jak lidé skutečně fungují, ale jak sní (Žáčková 2005). Právě díky asociaci mezi krásou a štíhlostí s úspěchem a štěstím, vytváří média na ženu obrovský tlak. Jeho důsledkem mohou být výsledky, ke kterým ve svých výzkumech dospěla Wolf: 90% respondentek se domnívalo, že má nadváhu, 53% dívek bylo nešťastných z vlastního těla už před 13. rokem věku a 78% bylo se svými těly nespokojených, když mělo 18 a více let. Mohlo to být způsobeno tím, že vzor ženy, kterým jsme denně masírováni z titulů časopisů, reklamních ploch, či televizní obrazovky, je pro daný prostor vybírán právě proto, že dané představě, nebo ideálu, vyhovuje a naplňuje ji. Jen pro příklad: „priemerná modelka, baletka alebo herečka je chudšia než 95% ženskej populacie“ (Wolf 2000: 211), nebo: „pred dvadsiatimi rokmi vážila priemerná modelka o 8 % menej ako priemerná žena, dnes už vážia modelky o 23 % menej“ (Žáčková 2005: 57). Přitom právě herečky a modelky jsou pro mnohé ženy vzorem ženské krásy, ke kterému vzhlížejí, chtějí se mu přiblížit, a který se prostřednictvím médií dostává až do našich ložnic.

Ideál ženské krásy není něco stálého, není idejí v Platónském slova smyslu, spíše naopak, je to něco měnícího se a vyvíjejícího se v čase a kultuře. Pro ilustraci uvádím vývoj ideálu ženské postavy ve 20. století, který se šířil právě díky rostoucí síle médií. Po první světové válce se ujal styl „Flapper“, který diktoval chlapeckou postavu s plochou hrudí; ve 30. a 40. letech se ideál posunul k poněkud plnějším tvarům; v 50. letech trend pokračoval (velká ňadra společně se štíhlým pasem a štíhlými nohami – přesýpací hodiny); v 60. letech štíhlost sílí – „Twiggy“; v období od 60. let do 80. let se modelky stávají stále štíhlejšími. Trend štíhlosti jako normy krásy byl ještě zvýrazněn v 90. letech (modelky typu „bezprizorní dítě“, „sirotek“). Na konci 90. let nastupuje „heroinový styl“ (Grogan 2000).

Často se uvádí, že štíhlý ideál je výsledkem úspěšné marketingové politiky módního průmyslu, ze kterého se stal standard kulturní krásy v bohatých průmyslových společnostech 20. století. Kromě toho z ideálu krásy, štíhlosti a mládí profitují společnosti, které nabízejí dietní a kosmetické přípravky. „Kritériom krásy je nielen štíhlosť, ale aj vek. Aj keď nejaká žena nepotrebuje schudnúť, určite starne“ (Žáčoková 2005: 56). Média se staly důležitým prostředkem pro modelování ideálu krásy a poskytování vzorů, které jsou často diktátem módního, kosmetického, či dietního průmyslu. Jejich vliv na ženu je bohužel spíše stresující, o čem svědčí rostoucí nespokojenost žen se svým tělem, vizáží a hmotností. Většina žen projevuje takový zájem o vlastní hmotnost a postavu, který se dá charakterizovat jako problémový (Grogan 2000).

2.4. Ženské tělo a aktivní sportovní činnost

Možným způsobem, jak vystoupit ze statusu „bytí-viděného“, jak změnit vnímání vlastního těla, je intenzivní pěstování nějakého sportu. Tehdy totiž, jak píše Bourdieu, tělo přestává existovat pro druhého,

prestavá být věcí, na kterou se hledí. Z těla pasivního a pro druhého jsoucí se stává tělo aktivní, jednající a pro sebe samé jsoucí. Je ale otázkou, zda se žena může z tohoto postavení zcela vymanit, anebo se jedná jen o rozšíření pole pro její vlastní realizaci s tím, že status těla pro druhého zůstává zachován. Mohl by to potvrzovat i výzkum, který provedla Davis mezi roztleskávačkami, kde je u dívek stále důležitější to, jak vypadají, než jaké jsou jejich sportovní způsobilosti. Podle toho jsou na ně kladeny nároky při výběru.

Bourdieu dále pokračuje, že žena, která se takt zmocní fyzického obrazu a tedy i těla, připadá mužům „neženská“, případně jako lesbička. „Dosažením moci, ať už jakékoli, se ženy vždy ocitají ve dvojznačné situaci: jedná-li jako muži, mohou ztratit povinné atributy ‘ženskosti’ a zpochybňují právo mužů na mocenské pozice; jedná-li jako ženy, vypadají jako neschopné a jako by nebyly na svém místě“ (Bourdieu 2000: 62).

Tradiční stereotypy ženskosti zpochybnily kulturistky. Kulturistika ale není běžně vnímána jako vhodný sport pro ženu, a proto se ženy kulturistky mohou setkávat s diskriminací (Grogan 2000, Šalamounová 2006). „Druhy sportů, kde dochází k budování svalstva, jsou chápány jako méně vhodné pro ženy“ (Grogan 2000: 47). Přestože tedy ženy pronikly i do tohoto maskulinního sportu, stále jsou konfrontovány s představami ženskosti. Podle Bordo ženy kulturistky neodmítají kulturní ideál, jen na něj jinak odpovídají.

Ženy, které cvičí, zažívají pozitivní změny ve vnímání těla, vnímají své tělo pozitivněji než necvičící. Je ale také prokázáno, že profesionální sportovkyně a umělkyně v oborech, kde štíhlost vyjadřuje výkon nebo estetickou kvalitu (baletky a gymnastky), mají tendenci ke zvýšenému zájmu o tělesnou hmotnost (Grogan 2000: 149). Cvičící ženy se pokládají za atraktivnější, sebejistější, zdravější a oblíbenější a měly

významně vyšší skóre spokojenosti s tělem než necvičící, přestože byly významně silnější (v průměru o 5 kg). Spokojenost s vlastním tělem vede k vyššímu sebevědomí, pocitu sebedůvěry a sebekontroly jak u mužů, tak u žen.

EMPIRICKÁ ČÁST

1. Návrh a téma výzkumu

V teoretické části jsem prezentovala názor sociologa Pierra Bourdieua na téma tělesnosti. V rámci svého studia pramenů byl jediným, kdo navrhl sport jako příležitost k vymanění se ženy z pozice „těla-pro-druhého“. Ve své knize *Nadvláda mužů* Bourdieu říká: „Praktická zkušenost těla, založená u každého aktéra na tom, že na své tělo aplikuje určitá základní schémata vzniklá osvojením si sociálních struktur a neustále posilovaná reakcemi založenými na týchž schématech, je jedním z principů, na nichž se vytváří vztah k vlastnímu tělu“ (Bourdieu 2000: 60). Jinými slovy řečeno je člověk ovlivněn reakcemi svého okolí, které jsou založené na sociálně určených schématech vnímání a hodnocení. Ženská zkušenost těla je pak podle Bourdieua „krajní formou všeobecné zkušenosti těla-pro-druhého, těla neustále vystaveného objektivizaci skrze pohled a diskurs těch druhých“ (Bourdieu 2000: 59).

Způsob, jakým by se mohla žena z této pozice vymanit, je právě sport, jak píše dál Bourdieu. „V takovém případě přestává tělo existovat pouze pro druhého nebo, což je nakonec totéž, pouze pro zrcadlo (nástroj umožňující nejen vidět sebe sama, ale vidět se pokud možno i tak, jak jsme viděni, a prezentovat se tak, jak vidění být chceme), přestává být pouhou věcí, na niž se hledí, či na niž se musí hledět proto, aby se pro budoucí pohled připravila, a z těla pro druhého se mění v tělo pro sebe samé, z těla pasívního a pojednávaného v tělo aktivní a jednající“ (Bourdieu 2000: 62).

Svým výzkumem bych chtěla tuto tezi prověřit na příkladu estetické skupinové gymnastiky. Jak již bylo uvedeno výše, jedná se o technicko – estetický sport, kde je cílem dokonale provést danou sestavu. Jeho úmyslem je preferovat ženskost, ladnost a eleganci (Novotná 2006). Z toho je zřejmé, že se nejedná jen o pouhý sportovní výkon jako nejlépe technicky zacvičit a

dostat za to co nejvyšší známku, ale i o to projevít u toho nějakým způsobem „ženskost“. Co to znamená? Může se i při takovém charakteru sportu žena vymanit z pozice „těla-pro-druhého“ (Bourdieu 2000), „těla jako viděného anonymním patriarchálním Druhým“ (Bačová 2005)?

Dále bych se chtěla zabývat otázkou, zda lze estetickou skupinovou gymnastiku, zdůrazňující ženskost, ladnost a emocionální prožitek (Novotná 2006), vnímat jako pokus vrátit se ve sportu k ženským genderovým rolím. Tedy zda se v estetické skupinové gymnastice neobjevují nějaké konstrukce ženského těla, které by odpovídaly společenským představám ženskosti. Výzkum ohledně těchto otázek jsem se rozhodla provést na základě své vlastní zkušenosti v tomto sportu.

Za tímto účelem zpracuji prostřednictvím foucaultovské diskursivní analýzy polostandardizované rozhovory vedené s estetickými gymnastkami, abych zjistila, jakými způsoby konstruují ženské tělo⁸ v estetické skupinové gymnastice a jaké z toho pro ně jako subjekty vyplývají implikace. Z toho pak vyvodím závěry, ověřím či oslabím Bourdieuvu tezi a vyhodnotím možnou souvislost s většinovou představou ženskosti ve společnosti.

2. Metoda analýzy a výběr vzorku

2.1. Foucaultovská diskursivní analýza (FDA)

Ve své práci vycházím z toho, jak Foucaultovu diskursivní analýzu interpretuje Carla Willig. FDA se zabývá jazykem a jeho rolí ve vytváření sociální reality a možných způsobů bytí. Ve Foucaultově pojetí diskursy

---

⁸ Ono „konstruování“ uvažuji v tom smyslu, že diskurs, resp. kultura, nabízí určité „vzorce vnímání“, pouze jejichž pomocí můžeme sami sebe prožívat, a tedy prožívat i vlastní tělo. Diskurs tak přechází do způsobu prožitků těla, jeho držení a zacházení s ním, pohybů, rytmu atd. V Cassirerově smyslu je každý pocit těla vždy jak fyziologickým, tak symbolickým (kulturním) procesem (Cassirer 1996).

usnadňují a omezují, umožňují a nutí k tomu, co, kým, kde a kdy může být řečeno. „Foucauldian discourse analysts focus upon the availability of discursive resources within a culture and its implications for those who live within it“⁹ (Willig 2003: 171). Diskurs je soubor tvrzení a praktik, které konstruují objekt a vymezují pozice subjektu. Z toho vyplývají důsledky pro subjektivitu a prožívání. FDA se zabývá rolí diskursů v širších sociálních procesech legitimizace a moci (Willig 2003).

Michel Foucault ve své Archeologii vědění říká, že „archeologický popis“ není ani psychologíí, ani sociologií a konečně ani antropologií tvoření. Nemůže jimi být, protože všechny tyto disciplíny jdou od povrchních indikátorů, deskripce diskursu, k tomu, co je za ním, tedy interpretují výsledky popisu diskursivních praktik. Foucault upozorňuje, že tam, kde se „archeologickým popisem“ zajímáme o vědění, pracujeme se subjektem jako situovaným a závislým na diskursivních praktikách. Jeho „archeologického popisu“ lze tedy využít jako něčeho, vůči čemu budu postupovat částečně analogicky.

2.2. Celkový soubor a výběr vzorku

Celkový soubor se sestává z pěti polostandardizovaných rozhovorů, které tvoří uzavřené, ale i otevřené otázky. Jsou zformulovány jen hlavní body rozhovoru, což umožňuje přizpůsobit jej vzniklé situaci a konkrétním odpovědím respondentky (Leška 2005). Rozhovory jsou k nahlédnutí v příloze práce.

Výběr vzorku výzkumu je založen na účelovém výběru, tedy techniky, která není založena na teorii pravděpodobnosti, ale na logickém úsudku

---

⁹ „Foucaultovští diskursivní analytici se zaměřují na dostupnost diskursivních zdrojů v kultuře a její důsledky pro ty, kteří v ní žijí.“

(Disman 1993). Tento typ výběru jsem zvolila na základě specifického záměru výzkumu, kterým je vysledovat způsoby konstruování ženského těla i s jejich důsledky u skupiny estetických gymnastek.

Za vzorek jsem vybrala estetické gymnastky z toho důvodu, že je tento sport většinou vnímán jako sport ženský. Je jistě mnoho jiných sportů, které jsou podobně považovány za ženské, můj výběr ale kromě vlastní zkušenosti podpořily studie poukazující na speciální důraz tohoto sportu na ženskost, ladnost a estetiku (Novotná 2006, Šalamounová 2006).

Respondentky nebyly vybrány nahodile, ale podle osobní známosti a dostupnosti. Vzorek estetických gymnastek má společný mateřský klub a cvičí spolu v sestavách seniorské kategorie na reprezentační úrovni, jedna z nich se stále věnuje moderní gymnastice, přes kterou se všechny dostaly ke gymnastice estetické. Do vzorku jsem zvolila estetické gymnastky seniorské kategorie s předpokladem, že budou schopny lépe formulovat své odpovědi. Průměrný věk vybrané skupiny estetických gymnastek je 21,2 roku. Předpokládám, že jejich názory a prožívání se velmi neliší, což je podmíněno společným cvičením na úrovni jejich osobního kontaktu a vzájemného sdílení, ale i specifickými požadavky pravidel tohoto sportu.

Vzorek může být považován za reprezentativní a obecně platný. S velkou pravděpodobností by se podobné výsledky daly aplikovat na většinu estetických gymnastek už z důvodu relativně přesně znějících mezinárodních pravidel.

3. Vlastní analýza

3.1. Diskursivní konstrukce ženského těla v ESG

Jak se mi v rozhovorech jevílo a ukázalo, konstruuji estetické gymnastky ženské tělo ve dvou způsobech. Na jedné straně jako tělo aktivně

provozující sport, který gymnastkám přináší radost z pohybu, zážitky, zvyšuje sebevědomí na základě pocitu, že dotyčná něco umí, je v tom úspěšná a má perspektivu dosáhnout ještě dalších větších úspěchů. Sport také nabízí možnost udělat něco pro svou psychickou i fyzickou kondici, ale přináší i případné zdravotní problémy (rozh. č. 1, ř. 93 – 106, 557 - 563; rozh. č. 2, ř. 12 – 15, 26 – 52, 252 – 269; rozh. č. 3, ř. 13 – 22, 57 – 59, 87 – 93, 102 – 106, 145 – 147, 317 – 324; rozh. č. 4, ř. 19 – 23, 62 – 70, 263 – 267, 309 – 317; rozh. č. 5., ř. 20 – 25, 56 – 65, 389 – 394, 479 – 481, 500 – 517).

Na druhé straně pak konstruuji ženské tělo jako něco hezkého, estetického, líbivého a upraveného¹⁰. Tělo musí vypadat při cvičení hezky, protože se stává objektem, na který se dívá a který se hodnotí. Cvičení je na líbivém těle působivější a vůbec může ovlivnit celkové hodnocení technicky dobře zacvičené sestavy. V ideálním případě je jeho funkcí zdůraznit celkový dojem ze cvičení. Do těchto podob a funkcí se musí ale tělo dopravovat, ve většině případů takové není v přirozeném stavu. Za pomoci různých praktik se hezkým a líbivým dotváří (rozh. č. 1, ř. 49 – 63, 162 – 194, 229 – 239, 307 – 344, 354, 413 – 420; rozh. č. 2, ř. 90 – 101, 149 – 166, 188 – 198, 295 – 306, 428 – 438, 457 – 460; rozh. č. 3, ř. 107 – 134, 148 – 157, 178 – 201; rozh. č. 4, ř. 72 – 92, 171 – 174, 217 – 234, 377 – 387; rozh. č. 5, ř. 87 – 113, 132 – 136, 174 – 175, 250 – 252, 300 – 308).

3.1.1. Diskursivní konstrukce „prodat, co umím“

Ženské tělo je tedy v prvním případě konstruováno jako tělo aktivní, dosahující výsledků za předpokladu fyzického úsilí, obětování a

---

¹⁰ Jsem si vědoma toho, že termíny jako „estetický“, „hezký“, „ženský“ atd. jsou velmi subjektivní. Ve své analýze s nimi proto pracuji jako s „otevřenými“. Estetické gymnastky pak tyto termíny naplňují tím, že je nějak chápou. Tím je pak „uzavírají“.

přizpůsobování se („přišlo mi, že to je strašně náročný“, rozh. č. 2, ř. 70; „ty chvíle, kdy se třeba: se docvičí ta sestava, pak se čeká na to vyhlášení, tak to je úplně nejkrásnější na tom sportu a člověk najednou získá pocit, že (.) to je to, proč to dělá“, rozh. č. 5, ř. 509 – 511; „to sou ty momenty, pro který má smysl to dělat“, rozh. č. 5, ř. 517). Předpokládá se, že má tělo jisté dispozice ke sportu, které rozvíjí a zúročuje („vlastně je to svým způsobem jediný sport, který mám pocit, že to umím, nebo že můžu říct umím to. Nebo něco sem v tom dokázala“, rozh. č. 5, ř. 21 – 23; „A to se mi na tom líbí, že když už to někdo dělá, tak (.) je vidět, že prostě něco umí.“, rozh. č. 3, ř. 17 – 18; „Já bych řekla, že je to: zajímavý v tom, že tam může člověk ukázat jakoby: /eh/ pohybové schopnosti“, rozh. č. 2, ř. 13 – 14; „aby to, co umí, uměla prodat na tom place“, rozh. č. 2, ř. 260).

I na tělo této konstrukce se dívá. Pohled je ale upřen na pohyb těla, který by měl odpovídat explicitním pravidlům, technickým požadavkům pohybu („je potřeba vidět právě na to tělo, žejo. Jestli (.) dobře provádí ty prvky:“, rozh. č. 1, ř. 165 – 166). Není to tedy tělo samo, které je hodnoceno, ale pohyb, který tělo provádí na základě požadavků pravidel („pak je ten sport jakoby vlastně na úrovni. Protože ty holky už něco umí“, rozh. č. 3, ř. 22; „je to vo pohybu, takže tam hraje největší roli ten pohyb, rozh. č. 4, ř. 211 - 212). Těla v pohybu by měla mít výraz (rozh. č. 2, ř. 73; rozh. č. 4, ř. 216), ladnost (rozh. č. 5, ř. 191), být synchronizována (rozh. č. 1, ř. 398), nemají ukazovat na sílu v pohybu (rozh. č. 1, ř. 471, 528; rozh. č. 4, ř. 247) a pohyb sám by měl za pomoci těla vyjadřovat určitou myšlenku (rozh. č. 1, ř. 33; rozh. č. 2., ř. 33 – 34).

3.1.2. Diskursivní konstrukce „především hezky vypadat“

Druhá konstrukce ženského těla je daleko rozvinutější. Představuje tělo jako pasivní objekt, tělo, které má především nějak „vypadat“: vypadat k světu (rozh. č. 4, ř. 74), atraktivně (rozh. č. 4, ř. 145), dobře (rozh. č. 5, ř.

98), elegantně a žensky (rozh. č. 5, ř. 219), upraveně (rozh. č. 1, ř. 354; rozh. č. 4, ř. 379), hezky (rozh. č. 5, ř. 269; rozh. č. 3, 122), esteticky (rozh. č. 1, ř. 470; rozh. č. 3, ř. 144), nebýt za ostudu (rozh. č. 4, ř. 354), nevypadat blbě (rozh. č. 2, ř. 84, 166), nevypadat nedůstojně (rozh. č. 2, ř. 437). Těmito výrazy je označováno tělo, které je hubené (rozh. č. 2, ř. 194; rozh. č. 3, ř. 108, rozh. č. 5, ř. 323), štíhlé (rozh. č. 3, ř. 141), ale ne anorektické (rozh. č. 1, ř. 237; rozh. č. 3, ř. 97 – 98), vysoké s dlouhýma nohama (rozh. č. 2, ř. 194; rozh. č. 3, ř. 108; rozh. č. 4, ř. 200), jemně osvalené (rozh. č. 3, ř. 100) a zpevněné (rozh. č. 3, ř. 101; rozh. č. 5, ř. 198). Preferuje se, aby byla gymnastka hezká (rozh. č. 3, ř. 141; rozh. č. 2, ř. 195), výrazná (rozh. č. 2, ř. 196) a usměvavá (rozh. č. 1, ř. 529; rozh. č. 4, ř. 254). Taková je společně sdílená představa ideální estetické gymnastky. Být takovou znamená mít „dispozice“ a „předpoklady“ být lepší gymnastkou (rozh. č. 1, ř. 214). Někdy dokonce dochází ke ztotožňování „krásná“ a „hubená“ („sou krásný, sou krásnounce hubený, opravdu na pohled nádherný“, rozh. č. 1, ř. 210 – 211).

Takové tělo pak dotváří a zkrášluje předvedený sportovní výkon („kdybych viděla tlustou holku, tak bych řekla, ta nemůže dělat estetickou gymnastiku“, rozh. č. 5, ř. 318; „když sem přijde hezká štíhlá holka, která (.) jakoby dělá to samý, tak to prostě vypadá jinak“, rozh. č. 3, ř. 122 - 123). Ženské tělo podléhá v tomto případě relativně přesně vymezeným představám. Dívá se na něj právě proto, že jen „vypadá“. K tomu může i pasivně stát.

Toto konstrukce těla tedy není charakterizována cvičením a pohybem, naopak její objekt je jen nečinným a neaktivním tělem, na které se ostatní dívají, protože je hezké, kterým se má líbit a jako takové jej pak i oceňovat („má plusový body za to, že je pěkná“, rozh. č. 1, ř. 233; „když zacvičím stejně, ale budu hubenější, tak dostanu víc bodů“, rozh. č. 3, ř. 182 - 183). Takové tělo je určeno pro oko diváka a rozhodčích („Jak . jak tam jakoby

působí (.) na ty lidi kolem“, rozh. č. 2, ř. 93; „se většině lidí líbí“, rozh. č. 2, ř. 297; „to hodnotěj dycky (.) jako jestli je to hezký, nebo není“, rozh. č. 4, ř. 29). Právě jejich reálným, ale i předpokládaným posudkem se řídí a podřizuje se mu. Nepodřízení se je sankcionováno („když by tam někdo přišel nenamalovanej, tak je to takovej . jakože . vodepsanej“, rozh. č. 1, ř. 59 – 60; „Prej strhává se:“, rozh. č. 2, ř. 432; „když není hezká, když není hezká a je ošklivá, tak je to velké mínus“, rozh. č. 3, ř. 125 – 126).

Estetické gymnastky mají být „upravené“ (rozh. č. 1, ř. 354; rozh. č. 4, ř. 379), „koukatelný“ a „reprezentativní“ (rozh. č. 3, ř. 117 a 118), měl by na ně „bejt pěkněj pohled“ (rozh. č. 4, ř. 72). To vše se od takového těla očekává („no, sou to holt gymnastky“, rozh. č. 1, ř. 467) a má svou důležitost („ten vzhled je podle mě důležitěj“, rozh. č. 2, ř. 271; „není to to hlavní, ale může to hrát (.) podle mě docela velkou roli“, rozh. č. 3., ř. 200 – 201; „myslím, že to je důležitý“, rozh. č. 5, ř. 90). Tělo této konstrukce tedy podléhá implicitním pravidlům, kterým je zároveň povinováno.

3.2. Diskursy konstrukcí ženského těla¹¹ v ESG

V této části analýzy se pokusím zasadit obě diskursivní konstrukce ženského těla („prodat, co umím“ a „především hezky vypadat“) do širších diskursů.

3.2.1. Diskurs „úspěšné sportovní kariéry“

Konstrukce ženského těla jako „prodat, co umím“ tvoří součást širšího diskursu, který bych nazvala diskursem „úspěšné sportovní kariéry“. Tělo

---

¹¹ Na tomto místě bych chtěla poznamenat, že diskursivní konstrukce, popř. konstrukce, chápu jako řádově nižší, než jsou jejich širší diskursy, popř. diskursy. Širší diskursy jsou zdroji svých diskursivních konstrukcí.

tu vystupuje jako výkonné, soutěživé a úspěšné, dosahující vysněných výsledků. Reprezentuje schopnosti, které nevlastní všichni, rozvíjí je a je za ně oceňováno. Úspěch je výsledkem cílevědomého a dlouhotrvajícího úsilí spojeného s vůlí a odříkáním.

Úspěch, výkonnost, síla a soutěživost jsou také synonyma pro vlastní realizaci, osobní růst, překonávání překážek, neustálé zlepšování se a dosahování větších úspěchů. Takový jedinec se nejeví jako pasivní, ale naopak jako tvůrce a autor svého života. Tento diskurs poskytuje příležitost uchopit své tělo, nakládat s ním podle vlastního uvážení a být tedy v pozici subjektu.

Diskursivní konstrukce „prodat, co umím“ je založená na výkonu, úspěchu a seberealizaci, a proto čerpá ze širšího diskursu „úspěšné sportovní kariéry“.

3.2.2. Diskurs „viděného bytí“

Konstrukce ženského těla jako „především hezky vypadat“ čerpá z diskursu, který jsem nazvala diskursem „viděného bytí“. Termín jsem si vypůjčila od Pierra Bourdieua.

Tento diskurs představuje pozici jedince, který je vystavován pohledu druhých. Stává se objektem pro druhého, který jej zároveň posuzuje i hodnotí. Sám pak začíná žít své tělo jako viděné druhým. Důsledkem tohoto diskursu je, že se dotyčný v této pozici začíná chovat jako objekt¹². Vzdává se, nebo ještě lépe - je mu odejmuta moc zacházet se sebou samým podle

---

¹² V textu rozlišuji mezi „jednáním“ a „chováním“. Užívám je v Sokolově smyslu tak, že „jednáním“ rozumím činnost, která má intencionální náboj. „Chování“ se naopak vyznačuje absencí záměru (Sokol 1994). Na jednání se pak váže pozice „subjektu“, na chování pozice „objektu“. Termíny „subjekt“ a „objekt“ dále používám v Bourdieuově významu aktivního a jednajícího subjektu a pasivního objektu, na který se hledí (Bourdieu 2000).

vlastní vůle. Předpokládá a zároveň naplňuje očekávání druhého. Za úspěšného je považován ten, komu se očekávání druhého podaří naplnit. Subjekt, v tomto případě rozhodčí, vykonává moc nad objektem, estetickou gymnastkou.

V naší společnosti je do této pozice tradičně stavěna žena. Očekává se od ní, že bude „ženská“, tedy atraktivní, usměvavá, sympatická, pozorná, poddaná a zdrženlivá. Pokud se žena snaží naplňovat tato očekávání, ztrácí možnost rozhodovat sama o sobě. Rozhodují za ni jiní.

V dnešní době je žena obdobným způsobem konfrontovaná zejména s ideálem krásy, tedy ženy mladé, krásné, štíhlé a sexy. Dalo by se říci, že konstrukce ženského těla jako „především hezky vypadat“ tomu odpovídá a vychází tedy z diskursu „viděného bytí“.

3.3. Aktivity vyplývající z diskursů

Bližší zkoumání diskursivních kontextů, v rámci kterých jsou rozvíjeny rozdílné konstrukce ženského těla, umožňuje o konstrukcích zjistit více.

3.3.1. Aktivity v rámci diskursu „úspěšné sportovní kariéry“

Pohybování se estetických gymnastek v rámci diskursu „úspěšné sportovní kariéry“ jim umožňuje zažívat pocit odpovědnosti za vynaložené úsilí při přípravě, ale i za sám předvedený výkon. Protože se jedná o kolektivní sport, nejde jen o odpovědnost před sebou samým, ale před celým týmem. Estetické gymnastky se cítí oprávněné posoudit vynaložené úsilí ostatních („prostě tam nemaj už to:., já nevim jestli srdíčko nebo: . prostě: . že . nó, že to je prostě fak´ prostě v kolik začnu v tolik končim a /ehh/ už tam nemaj ty přesahy prostě“, rozh. č. 1, ř. 257 – 259).

Přestože je dosáhnout úspěch relativně snadné oproti moderní gymnastice („zároveň vlastně tam je ten snažší jakoby nějaký úspěch“, rozh. č. 1, ř. 611; „s tím týmem to můžu dotáhnout mnohem dál“, rozh. č. 3, ř. 59), je úspěch stále spojován s usilovným tréninkem („přišlo mi, že to je strašně náročný“, rozh. č. 2, ř. 70) a vztahem ke cvičení („sou s tím nějak srostlý“, rozh. č. 1, ř. 263). Na odpovědný přístup se váže také nadšení pro cvičení („mě to prostě baví, ale nevidím jakoby to nadšení u těch ostatních, že /eh/ že ty tréninky prostě u nich sou jako odcvičený“, rozh. č. 1, ř. 253 – 254; „rozhodně mě to baví teda“, rozh. č. 2, ř. 28; „Musí být jako z ní vidět, že to dělá ráda“, rozh. č. 4, ř. 237 – 238; „hrozně mě to jako někdy, hrozně naplňuje“, rozh. č. 5, ř. 59). Důležitou roli hraje i přizpůsobování se celku („musí prostě mnohem víc lidí se sjednotit jakoby: časově a všechno dát dohromady“, rozh. č. 1, ř. 617 – 618; „vždycky se musíš dohodnout jako s těma ostatníma jak se to bude dělat, kam se pojedete, jako co přesně“, rozh. č. 4, ř. 279 - 280).

Nezájem z druhé strany může ospravedlňovat ztrátu motivace na straně vlastní („**to je, to je, to je, to je to proč nemám tu motivaci zhubnout** [směje se] Že prostě mám pocit, že by to nikdo neoceníl, protože: (.) právě jo? Že jako proč se snažit, když oni se taky nesnažej. Voni se nesnažej prostě (1) je blbost chtít teď . je čas na trénink“, rozh. č. 1, ř. 270 – 272).

Zároveň se tu projevuje výrazná síla kolektivu a přátelství, které se mezi estetickými gymnastkami vytváří a stmeluje je („tak se jako i tak **sžiješ** [pomaleji] a sou to jako tvoje kamarádky. Nebo sou dost blízko“, rozh. č. 2, ř. 114 – 115; „My sme kamarádky, který si dou zacvičit“, rozh. č. 3, ř. 60 – 61; „musí tam bejt nějaký vztah mezi nima“, rozh. č. 3, ř. 62).

3.3.2. Aktivity v rámci diskursu „viděného bytí“

Diskurs „viděného bytí“ vyvolává v estetických gymnastkách snahu připodobňovat se tomu, jak by si v ideálním případě vypadat představovaly. Všechny mají nějakou představu o ideální estetické gymnastce, se kterou se následně srovnávají („nemam tu figuru úplně zcela ideální“, rozh. č. 1, ř. 191 – 192; „sem tlu . trochu: **tlustší** [pomaleji]“, rozh. č. 1, ř. 196; „si myslim, že jí nesplňuju. Rozhodně ne ve vejšce“, rozh. č. 2, ř. 242; „tlačí mě to k tomu, abych se hlídala a abych /e::hh/ hubla“, rozh. č. 3, ř. 175; „Všechny to maj a já (.) nemam moc dlouhý nohy a ještě nejsem moc hubená“, rozh. č. 3, ř. 292 – 293; „s tim souvisí, že se trošku hlídáš, nebo že (.) jako ne . nechceš bejt prostě tlustá“, rozh. č. 4, ř. 178 – 179). I v případě, že si dívka připadá ideální, svou váhu si hlídá („určitě je to s tou gymnastikou spojený, že protože ji dělám, tak chci, abych (.) tlustá nebyla“, rozh. č. 5, ř. 423 – 414).

Estetické gymnastky jsou naučeny kriticky sledovat svá těla. Předpokládají, že jejich ideál odpovídá ideálu rozhodčích i diváků („tohle je jakoby popsání postavy, která: se většině lidí líbí“, rozh. č. 2, ř. 297). Pozorují na svém těle nedostatky, které se pak snaží různým způsobem korigovat („sou určitě ňáký: takový nepsaný pravidla, co si člověk jakoby:: Co vypadá:, co dělá prostě lepší jakoby vzhled“, rozh. č. 1, ř. 312 – 313). Těch způsobů je hned několik: optické zužování, zakrývání, stahování a modelace.

Části těla, které nemají být vidět, jsou skryté, části těla vystavené pohledům jsou doupravovány („něco sem takhle slyšela, že by ti moc neměl koukat zadek“, rozh. č. 2, ř. 151 – 152; „to se doupraví tím líčením a tak“, rozh. č. 4, ř. 208). Zdá se, jakoby celé tělo muselo projít revizí, protože je nedokonalé. Dokonalým tělem se stává až tělo po všech úpravách („každá holka když se upraví tak může vypadat krásně“, rozh. č. 5, ř. 250).

Za tímto účelem jsou speciálně šity trikoty estetických gymnastek. Sestávají se z vlastního trikotu a tzv. „bodyčka“, které je v barvě pleti a obléká se ještě pod trikot. Jeho funkcí je vyplňovat prostříhané či průhledné části trikotu. „Bodyčko“ i trikot jsou šity tak, aby těsně obepínaly tělo. Důležitou součástí trikotu se stala sukýnka, protože se pod ní dají schovat problematické partie těla („sukýnku, jedině sukýnku“, rozh. č. 3, ř. 207; „bez tý sukně už mi to přijde takový jakože už je toho moc vidět. Všechno jako. Ten zadek a tak.“, rozh. č. 4, ř. 118 – 119; „sukýnka mi přijde, že je tam úplně to nejlepší na tom dresu co je“, rozh. č. 5, ř. 109 – 110; „si tím zakrývají zadky a třeba (.) já nevím, tlustší nohy“, rozh. č. 5, ř. 166). Mezi další výbavu, která přispívá k dosažení ideálu, se řadí punčocháče („Není to takový rozbředlý prostě, není vidět tolik (.) chyb (1) a je to (1) ty nerovnosti nejsou vidět (2,5) všechno to máš prostě (1) takový stáhnutý“, rozh. č. 3, ř. 218 – 220; „to je spíš vo tý ps . jako vo takovym tom psychickým jako zpevnění“, rozh. č. 4, ř. 134; „určité partie jsou (.) tak víc zakrytý, nebo jak to říct [smích] Nebo (.) víš, jako že člověk se necejtí tak nahej“, rozh. č. 5, ř. 135 - 136). Vedle punčocháčů to je kosmetika („když se jako namaluješ, nalíčíš, tak jako všichni vypadají jako k světu“, rozh. č. 4, ř. 73 – 74), ozdoby do stažených vlasů, nápodoby bižuterie, náušnice, lak na nehty apod.

Estetické gymnastky preferují i určité barvy: černou, červenou a zlatou. Jako důvody uvádějí, že vyjmenované barvy jsou hezké (rozh. č. 2, ř. 385) a vypadají dobře (rozh. č. 1, ř. 338). Černá barva pak má ještě významnější roli, protože opticky zeštíhluje („my nemůžeme mít (0,5) /e::hh/ jinou barvu na zadku než **černou** [říká opatrněji, tišeji], protože bysme vypadaly tlustě“, rozh. č. 3, ř. 155 – 156).

Důsledkem převládajícího ideálu mezi estetickými gymnastkami je pak jejich stejnost a uniformnost („je snaha ty lidi zestejnít, nebo ty gymnastky“, rozh. č. 1, ř. 386; „správně by si neměl nikoho jakoby z toho

týmu rozpoznat, pokud to není vyloženě choreograficky určený“, rozh. č. 3, ř. 314 - 315). Punčocháče nejen stahují, ale i sjednocují barvu pleti (rozh. č. 1, ř. 192 – 193; rozh. č. 4, ř. 128), líčení a česání připodobňuje zase v obličejí (rozh. č. 1, ř. 374 – 375). Vzhledová stejnost všech estetických gymnastek jednoho týmu se podle respondentek také hodnotí („je hloupý, mít v týmu třeba: /e::hh/ jako (.) hodně holek, který sou malý a silný a třeba dvě vysoký a hubený“, rozh. č. 2, ř. 205 – 207).

3.4. Pozice subjektů tvořené jednotlivými diskursy

Diskursy nabízejí subjektu různé pozice. Právě jim budu v této kapitole věnovat svou pozornost. Pozice subjektu identifikuje umístění jedince ve struktuře práv a povinností. Diskursy tedy konstruují subjekt stejným způsobem jako objekt.

3.4.1. Pozice v diskursu „úspěšné sportovní kariéry“

Tento diskurs umisťuje estetické gymnastky do pozice závaznosti celému týmu stavět se odpovědně ke své sportovní aktivitě. Taková pozice vyžaduje určitou míru žití estetickou gymnastikou, estetické gymnastky by měly „srůst“ se cvičením („už sou s tím tak nějak srostlý“, rozh. č. 1, ř. 263).

Estetické gymnastky tvoří tým, kde musí fungovat vzájemná komunikace a určité porozumění („nemáme nějaký problémy spolu, spolu vycházíme všichni“, rozh. č. 5, ř. 507). Sžívají se spolu („s tou jednou skupinou, tak se jako i tak **sžiješ** [pomaleji]“, rozh. č. 2, ř. 114). Jedna nikdy neurčuje celek, ale naopak všechny se podřizují celku a jeho zájmu („není to, že jedna je proti druhý“, rozh. č. 3, ř. 61). O všem se rozhoduje společně s ohledem na společný cíl („vždycky se musíš dohodnout jako s těma ostatníma“, rozh. č.

4, ř. 279). Nikdo tedy nejedná nezávisle na týmu, přestože všechny chtějí to samé – zacvičit nejlépe.

3.4.2. Pozice v diskursu „viděného bytí“

V tomto případě staví diskurs estetické gymnastky do pozice kritiček. Nahlíží na své tělo skrze předpokládaná kritéria diváků a především rozhodčích („člověk přemýšlí o tom, jestli by se líbily i těm rozhodčím, že, ten sport je i tom se líbit“, rozh. č. 5, ř. 303 – 304). Estetické gymnastky jsou nuceny takto na sebe nahlížet, protože vybočení znamená srážku na známce („myslim si, že si to nikdo nedovolí (.) jakoby riskovat“, rozh. č. 1, ř. 363). Tato hrozba nad nimi visí, i když si nejsou zcela jisté, zda a jak by ke srážce mohlo prakticky dojít („podle mě by ty rozhodčí nevěděli jako::, jak k tomu přistoupit“, rozh. č. 1, ř. 365; „tak jako, oficiálně ne že jo“, rozh. č. 3, ř. 188).

Estetické gymnastky jsou ve svém hodnocení sebe sama závislé na hodnocení druhých. Usilují se o to, aby se druhým zalíbily („by měl bejt pěkněj pohled jako na ty . na ty cvičenky“, rozh. č. 4, ř. 72).

3.5. Implikace diskursů

Diskursy mají své důsledky pro subjekty, které tak v jejich rámci dostávají jen omezené možnosti jednat. Konstruováním jednotlivých verzí světa a umístěním subjektů v nich vymezují diskursy, co může být vypovězeno a učiněno.

3.5.1. Implikace diskursu „úspěšné sportovní kariéry“

Konstrukce ženského těla jako „prodat, co umím“ a pozice subjektu v ní jako zodpovědného jedince konajícího s ohledem na celý tým žádá po všech subjektech, jednat s vědomím, že je to týmový sport. Estetické gymnastky od sebe očekávají obětavost („proč se snažit, když oni se taky nesnažej“, rozh. č. 1, ř. 271 – 272) a přizpůsobivost („musej se jakoby . přizpůsobit“, rozh. č. 1, ř. 616). Je těžké dosahovat výsledků, ale nic pro to neobětovat. Cvičení je aktem svobodného rozhodnutí („zbytečný dělat náký prostě srdceryvný scény, protože jim to akorát znechutim a znepríjemnim prostě: chodit na tréninky“, rozh. č. 1, ř. 279 – 280). Tento fakt opravňuje očekávat oběti.

Svobodného rozhodnutí cvičit bylo učiněno i na základě radosti z pohybu (rozh. č. 2, ř. 28; rozh. č. 3, ř. 318; rozh. č. 4, ř. 375; rozh. č. 5, ř. 57). Od estetické gymnastky se očekává, že bude provádět pohyb s radostí, že jí cvičení vyvolává úsměv na tváři. Ve svém důsledku to může znamenat, že bude radost uměle vyvolávána („musí bejt vidět jakože prostě, ŽE TAM JE ta radost. Jakože opravdu to děláš pro radost ten pohyb a né že tě k tomu (.) někdo donutil“, rozh. č. 4, ř. 69 – 70).

Mezi členkami týmu je zcela eliminována rivalita („to je v tom kolektivu a není tam (.) ta rivalita“, rozh. č. 3, ř. 60). Všechny „táhnou za jeden provaz“, výsledků dosahují spolu („My dohromady to musíme dokázat, abychom se někam (.) dostali...“, rozh. č. 3, ř. 337 – 338). Nároky jedinců jsou tak překryty nároky celého týmu („záleží ( ) nejenom na jednom (.) z toho týmu, ale prostě na všech“, rozh. č. 3, ř. 336 – 337).

Zodpovědné jednání v rámci týmu, které s sebou nese nároky na oběti, přizpůsobování se a osobní vztah ke cvičení, je praktikou, která podporuje konstrukci ženského těla jako „prodat, co umím“.

3.5.2. Implikace diskursu „viděného bytí“

Praktiky spojené s konstrukcí ženského těla jako „především hezky vypadat“ nevyžadují vzájemné souznění a spolupráci. Jsou to naopak kriticky orientované praktiky směřující k jednotlivcům. Estetické gymnastky si všímají vlastního těla, které pak srovnávají s představou ideální gymnastky („Né, já si myslím, že jí nesplňuju.“, rozh. č. 2, ř. 242; „nějak extrémně nevybočuju“, rozh. č. 4, ř. 258; „pro estetickou gymnastiku myslím, že sem hubená, nebo tak akorát, nebo nějak nevybočuju“, rozh. č. 5, ř. 443 – 444).

Zároveň sledují, i když ne vždy kriticky, ostatní („sou tam nějaký takový jako: **co se mi líběj** [s lehkým smíchem]“, rozh. č. 1, ř. 300 – 301; „nevypadá: dost (.) dobře na to, aby mohla bejt (1) Mistryní Český republiky“, rozh. č. 3, ř. 164 – 165; „nějaký předsudky určitý člověk má. Nebo měla bych, kdybych viděla tlustou holku, tak bych řekla, ta nemůže dělat estetickou gymnastiku.“, rozh. č. 5, ř. 317 – 318). Tuší, která by měla přidat ve snaze něco zlepšit či zneviditelnit („je tlustá i jakoby na normální: (.) poměry“, rozh. č. 3, ř. 168).

Každá estetická gymnastka je tedy vystavena pohledům sebe samé, ostatních gymnastek, diváků, ale především rozhodčích. Ty pak ovlivňují její způsob nahlížení a hodnocení sebe sama.

3.6. Subjektivita

Tento bod analýzy je nutně nejspekulativnější. Pokouší se vytvořit spojení mezi diskursivními konstrukcemi, které užívají aktéři, a jejich důsledky pro subjektivitu. Diskursy zpřístupňují jen určité způsoby nahlížení světa a bytí ve světě. Konstruují tak sociální i psychologickou realitu. V této části se proto pokusím popsat, co mohou estetické gymnastky

vnímat, myslet a prožívat. Popis subjektivity je ale na rozdíl od popisu diskursů daleko „měkčím“ ve svých tvrzeních.

3.6.1. Subjektivita vyplývající z diskursu „úspěšné sportovní kariéry“

Dalo by se říci, že tento diskurs mohou doprovázet pocity radosti, naplnění, uspokojení a seberealizace („něco sem v tom dokázala“, rozh. č. 5, ř. 22 – 23; „když bys furt trénovala a nechodila na závody, tak (.) tak by tě to vlastně nenaplnilo“, rozh. č. 5, ř. 513 – 514). Na druhé straně se může objevit zklamání z nedosažených a vysněných výsledků, pocity selhání („že myslím si, že se ani jakoby nějak do toho jako nesrostem nebo jako (1) že to nebude takový“, rozh. č. 1, ř. 267 – 268).

Estetické gymnastky mohou dojít k názoru, že nedostatečně ovládají svá těla („kdyby mi to šlo, ono to de už dost těžce“, rozh. č. 2, ř. 286). Je pak třeba se ještě zodpovědněji postavit ke svému cvičení, pokud výsledků opravdu dosáhnout chtějí. Účast na trénincích je samozřejmá, je ale potřeba sportem žít („Prostě že to maj jak na směny prostě jó“, rozh. č. 1, ř. 255; „prostě v pět začnou a v sedm skončej“, rozh. č. 1, ř. 257).

3.6.2. Subjektivita vyplývající z diskursu „viděného bytí“

Stálé sledování vlastního těla v rámci konstrukce „především hezky vypadat“ by mohlo u estetických gymnastek vyvolat pocity nespokojenosti, že jejich těla neodpovídají jejich představám („rozhodně mi to nedává to, že bych byla spokojená se svým tělem. To se mi zdá obráceně teda...“, rozh. č. 3, ř. 289 – 290; „se cejtím hůř, tím že . že chodim (.) mezi ty (.) holky, který sou hezký a vůbec“, rozh. č. 3, ř. 296 – 297). Jejich vztah k vlastnímu tělu se může stát nejistým. Pocit jistoty jim dodává až „upravené“ tělo, tedy

když se obléknou do speciálně ušitého trikotu a s ním souvisejících doplňků („máš takový: ne . nechci říct větší sebevědomí, ale je to: tak jako víc jistoty“, rozh. č. 4, ř. 360 – 361). Cítí se tak dobře, přestože je punčocháče stahují, stažené vlasy tahají, doplňky obtěžují a líčení omezuje v kontaktu s obličejem. Jedna z nich se o tom vyjadřuje následujícím způsobem: „To je zvolený tak, aby to jako nepřekáželo, aby to nevadilo.“ (rozh. č. 4, ř. 87). Estetické gymnastky vyjadřují spokojenost s tím, že mohou využívat všech těchto možností („já sem radší“, rozh. č. 2, ř. 154), v opačném případě by jim to vadilo („tak by mi to vadilo, nebo nebylo by to pro mě (1) tak hezký. Ne . necítila bych se, že tak dobře vypadám“, rozh. č. 5, ř. 112 – 113).

Estetické gymnastky se doplňky naučily nosit, neobtěžuje je to a jinak by už ani cvičit nešly („ted' už by prostě nikdo nevylez. (0,5) Už to máme prostě tak zafixovaný, že to je lepší, že prostě:“, rozh. č. 3, ř. 222 – 223; „to jsou věci na který si zvykneš. Prostě to máš pár krát a pak...“, rozh. č. 4, ř. 369; „**jako bez sukýnky by se mi asi nechtělo ted' už**“, rozh. č. 4, ř. 116). To, že to tak navíc dělají všechny estetické gymnastky, je důvodem nevybočovat („je to taková jakože móda ted' v tý gymnastice a teda, všichni mají sukně“, rozh. č. 4, ř. 117, „navíc ji maj všichni“, rozh. č. 2, ř. 162).

Svou nespokojenost s vlastním tělem mohou estetické gymnastky projektovat i na ostatní („jako: říká se to no jako že by měl třeba někdo trochu zhubnout“, rozh. č. 2, ř. 460; „Víš, proč má [zašifrováno] tak hezký ty nohy?“, rozh. č. 3, ř. 266).

4. Vyhodnocení analýzy vzhledem k položeným otázkám

Ve své analýze jsem se pokusila prostřednictvím foucaultovské diskursivní analýzy identifikovat způsoby, kterými estetické gymnastky konstruují ženské tělo v ESG. Jejich prostřednictvím jsem se rozhodla

ověřit Bourdieuvu tezi, ve které tvrdí, že v případě intenzivního provozování sportu se žena může vymanit z pozice „těla-pro-druhého“. Druhou mou otázkou, kterou chci touto metodou zodpovědět, je, zda lze estetickou skupinovou gymnastiku považovat za pokus o návrat sportu k ženským genderovým rolím. V této kapitole bych proto chtěla vyhodnotit svou analýzu vzhledem k položeným otázkám.

Na základě rozhovorů s estetickými gymnastkami jsem identifikovala dvě rozdílné konstrukce ženského těla v ESG. Každá z nich vychází ze svého diskursivního zdroje. První konstrukce „prodat, co umím“ vystupuje v rámci svého diskursu „úspěšné sportovní kariéry“ jako způsob existence těla, které tvoří a naplňuje své cíle prostřednictvím specifického pohybu. Druhá konstrukce „především hezky vypadat“ vycházející z diskursu „viděného bytí“ představuje naopak tělo v jeho pasivní formě. Tělo v tomto případě čeká na impulsy zvenčí, které jsou pro něho dále určující a podle kterých se dál zařizuje a jim podřizuje. Právě tato druhá konstrukce ženského těla jako „především hezky vypadat“ se svým diskursivním zdrojem „viděného bytí“ a svými důsledky se mi jeví jako klíčová k zodpovězení mých otázek.

Konstrukce ženského těla jako „především hezky vypadat“ má podobu, kterou zde už jen krátce shrnu. Podle této konstrukce je důležité určitým způsobem vypadat. Tedy od estetické gymnastky se žádá, aby vypadala dobře, hezky, upraveně, esteticky, žensky. Konkrétní podobu představuje štíhlá estetická gymnastka s dlouhýma nohama, zpevněná, jemně osvalená, usměvavá a hezká. Estetická gymnastka má vypadat určitým způsobem právě proto, že se má líbit a oslovit druhé, kterým je celé „vypadání nějak“ určeno a které v zápětí hodnotí. Není zde zřejmá analogie s Bourdieuvým termínem „těla-pro-druhého“?

Na základě své analýzy si dovoluji tvrdit, že tento způsob konstruování ženského těla i se svým diskursivním zdrojem zcela odpovídá Bourdieuově

tezi, že ženská zkušenost těla je „krajní formou všeobecné zkušenosti těla-pro-druhého, těla neustále vystaveného objektivizaci skrze pohled a diskurs těch druhých“ (Bourdieu 2000: 59). I v případě estetické skupinové gymnastiky se ženské tělo stává objektem, který se zachová podle reakcí a očekávání svého okolí. Nesouhlasím proto Bourdieuovým názorem, že se žena může plně vymanit z pozice těla-pro-druhého intenzivním provozováním sportu, protože právě způsob konstruování těla jako „především hezky vypadat“ tomu brání.

V estetické skupinové gymnastice je naopak intenzivnější cvičení spojováno s o to větší snahou líbit se druhým, tedy naplňovat implicitní pravidla, co se týče vzhledu ženského těla. Vrcholové cvičení ještě důrazněji potvrzuje pozici těla-pro-druhého („jak to děláme rekreačně, tak myslím, že to není tak důležité“, rozh. č. 2, ř. 469 – 479). Na vrcholové úrovni už jde opravdu o zapůsobení („Je to hlavně v tom teda. Jak . jak tam jakoby působí (.) na ty lidi kolem.“, rozh. č. 2, ř. 93; „to hodnotěj dycky (.) jako jestli je to hezký, nebo není“, rozh. č. 4, ř. 29).

Co si já vzpomínám na své působení na poli estetické skupinové gymnastiky, nikdy se nestalo, že by vyhrál tým, jehož členky by byly zároveň považovány za nehezké nebo neestetické. Všichni se vždy obdivovali vítězkám, jak jsou krásné. Všechny estetické gymnastky tak touží vypadat, protože nelze vyhrát a zároveň se nelíbit. Cestou k úspěchu není jen technicky dobře zacvičit, ale i naplnit očekávání druhých, tedy vypadat hezky a líbit se. Jsou za to už velmi důležité body, které rozhodují („má plusový body za to, že je pěkná“, rozh. č. 1, ř. 233; „čím jsem hubenější, tím vim, že potom budu vypadat líp a i když zacvičím stejně, ale budu hubenější, tak dostanu víc bodů“, rozh. č. 3, ř. 182 – 183).

Vyvozuji tedy závěr, že mnou předložený výzkum nepodporuje Bourdieuovu tezi, ale naopak se staví proti ní, pokud jde o způsob konstruování ženského těla jako „především hezky vypadat“. Z úhlu

pohledu konstrukce těla jako „prodat, co umím“ s ní naprosto souhlasím. Je podle mě ale důležité podotknout, že obě roviny konstruování se navzájem podporují a doplňují.

Lze tedy považovat estetickou skupinovou gymnastiku za pokus o návrat sportu k genderovým rolím? Ve své teoretické části jsem ukázala, že je sport považován za ideální prostředek, kterým se přenáší sdělení o dominanci mužů. Ženy sice začínají pomalu pronikat do jednotlivých sportovních odvětví, ale muži mají stále dvakrát tak větší množství příležitostí provozovat sport (Kidd 1990). Ženy se navíc ukazují být konkurence schopné (Bunc 2001). Naše společnost má ale stále tendence rozlišovat mezi tzv. „ženskými“ a „mužskými“ sporty. Za mužské jsou považovány sporty silové s výraznou maskulaturou, agresivní a kontaktní, za ženské pak sporty estetické, elegantní, založené na kráse a ladnosti pohybu (Šalamounová 2006). To poukazuje na působení genderových stereotypů i v oblasti sportu.

Naše společnost od žen očekává, že budou „ženské“, tedy usměvavé, sympatické, pozorné, poddané, zdrženlivé nebo i neviditelné (Bourdieu 2000). Podle Bačové je hlavní vlastností ženskosti a žen jejich atraktivnost pro muže. Bourdieu dodává, že ustavujícím prvkem ženského bytí se stala závislost na druhých, tedy nejen na mužích. V mé analýze se mi podařilo vysledovat podobné, ne-li stejné představy o ženě, resp. jejím těle, i s jejich důsledky. Sama konstrukce ženského těla jako „především dobře vypadat“ to dokládá. Požaduje na ženě, v tomto případě estetické gymnastce, ženskost a elegantnost (rozh. č. 5, ř. 219), atraktivnost (rozh. č. 4, ř. 145), upravenost (rozh. č. 1, ř. 354), usměvavost (rozh. č. 1, ř. 529; rozh. č. 4, ř. 254). Svými praktikami, které vyplývají z těchto požadavků, estetické gymnastky prokazují i pozornost a poddanost vůči implicitním pravidlům (mohla bych je nazvat už i genderovými pravidly), kterými se řídí jejich celkový vzhled, prožívání a zacházení s vlastním tělem. Doslova naplňují

Bourdieuova slova, když nadbíhají ať už skutečným anebo předpokládaným požadavkům a projevují tak svou závislost na druhých („člověk přemýšlí o tom, jestli by se líbily i těm rozhodčím, že, ten sport je i tom se líbit“, rozh. č. 5, ř. 303 – 304).

Estetické gymnastky potvrzují také tezi Grogan, že ideálem žen je tělo, které je absolutně pevné, spoutané a tuhé. Je to zřejmé z jejich popisu ideální estetické gymnastky, jejíž tělo by mělo být jemně osvalené (rozh. č. 3, ř. 100) a zpevněné (rozh. č. 3, ř. 101; rozh. č. 5, ř. 198), nic by se na těle nemělo trást. Pokud tomu tak je, dopomáhají si k tomu např. punčochy („Není to takový rozbředlý prostě, není vidět tolik (.) chyb (1) a je to (1) ty nerovnosti nejsou vidět (2,5) všechno to máš prostě (1) takový stáhnutý.“, rozh. č. 3, ř. 218 – 220). Preferují menší proporce, když skrývají některé části těla, a tak, jako podle Grogan zakoušejí ženy ve společnosti rozdíl mezi tělem skutečným a ideálním (viz výše), děje se to samé i u estetických gymnastek („nemam tu figuru úplně zcela ideální“, rozh. č. 1, ř. 191 – 192).

Jestliže Wolf říká, že krása se ženám stala příslibem moci, shoduje se to s tím, že jen hezké a líbivé estetické gymnastky vítězí („když zacvičím stejně, ale budu hubenější, tak dostanu víc bodů“, rozh. č. 3, ř. 182 – 183). Praktiky podporující diskursivní konstrukci ženského těla jako „především hezky vypadat“, odpovídají „zženšťujícím“ praktikám, které popsala Bartky (viz výše). Estetické gymnastky produkují tělo jen jistých rozměrů a proporcí, vystavují svá těla jako ozdobný předmět, takže používají make-up, zkrášlují kůži a vlasy, lakují nehty a dozdobují se různými dekorativními doplňky. Jedna z estetických gymnastek to v mém rozhovoru řekla naprosto jasně: „Mám pocit, že je prostě ženský se (.) vždycky chtěj líbit, nebo chtěj vypadat dobře a líbit se (.) a že tenhle sport /e:h/ k tomu dává docela dost příležitostí.“ (rozh. č. 5, ř. 466 – 467).

Můj druhý závěr je tedy následující. Estetickou skupinovou gymnastiku považuji na základě své analýzy za sport, který plně reflektuje ženské

genderové role v naší společnosti a jako takové je i reprodukuje. Estetická skupinová gymnastika se mi jeví jako úspěšný pokus vrátit se ve sportu k ženským genderovým rolím.

ZÁVĚR

V krátkosti bych si na závěr ještě dovolila shrnout záměr celé své práce. Ve své práci jsem si stanovila za cíl posoudit otázku, zda má žena možnost vystoupit z pozice „těla-pro-druhého“ v Bourdieuově terminologii. Vybrala jsem si zkoumat tuto otázku právě na sportu, který je za ženský většinovou společností považován a sám podle svých stanov ženskost podporuje a zdůrazňuje ji. Je to sport, se kterým mám vlastní zkušenost - estetická skupinová gymnastika. Druhá otázka, kterou jsem si položila, se týkala toho, jestli je právě v estetické skupinové gymnastice možné nalézt genderové stereotypy a jestli je lze vnímat jako pokus o návrat sportu k genderovým rolím.

Co se týče první otázky, vycházela jsem z Bourdieuova názoru, že právě intenzivním provozováním sportu může žena vyjít z pozice „těla-pro-druhého“. Člověk je totiž podle Bourdieua ovlivňován reakcemi svého okolí a žena je pak krajní formou zkušenosti „těla-pro-druhého“.

Druhá moje otázka navazuje na předpoklad, že v naší společnosti převládá určitá představa o ženě, kterou by každá žena měla naplňovat. V opačném případě je považována za divnou, nepřizpůsobivou a nenormální. Estetická skupinová gymnastika právě důraz na ženskost klade. Bylo proto pro mě zajímavé zkoumat, zda a jak se v pojmání ženskosti shodují estetická skupinová gymnastika a většinová společnost.

Na základě analyzování způsobů konstruování ženského těla v estetické skupinové gymnastice jsem došla k závěrům, že v tomto sportu žena nemá možnost zcela se vymanit z pozice „těla-pro-druhého“. Vedle sportovní a výkonnostní složky sportu, kde žena přestává Bourdieuově smyslu existovat pouze pro druhého, se objevuje složka, která má také velkou důležitost a ovlivňuje výsledek celkového sportovního výkonu. Tuto složku vytváří

požadavek, aby se estetické gymnastky líbily. Není to explicitní požadavek, ale je velmi silný na to, aby estetické gymnastky a jejich těla nepřestaly existovat pro druhého, tzv. své zrcadlo. V estetické skupinové gymnastice se tedy objevuje složka, která nemá teoreticky se sportem nic společného a která vyžaduje nakládat s tělem způsoby, aby „nějak vypadalo“ a odpovídalo implicitním požadavkům krásy rozhodčích.

Analýza mi dala odpověď i na druhou z mých otázek. Ukázala, že v estetické skupinové gymnastice dochází k praktikám ze strany estetických gymnastek, pomocí kterých dosahují a podporují převládající ideál ženského těla a představy ženskosti ve společnosti. Výsledky praktik nebo vytoužená podoba estetické gymnastky a ženy většinové společnosti, se spolu shodují. Estetickou skupinovou gymnastiku proto vnímám jako úspěšný pokus prosadit generovou roli ženy do sportu.

Výsledky práce i celé analýzy stojí podle mého názoru za zamyšlení a zvážení důsledků pro dnešní ženu. Může takový druh sportu ženě poskytnout sebedůvěru a jistotu ohledně vlastního těla? Lze se v dnešních „ženských“ sportech vůbec vyhnout stereotypům o ženských rolích ve společnosti? Jak by bylo možné tyto svazující stereotypy ve sportu uvolnit? Těmto a dalším otázkám bych chtěla dál ve svém studiu věnovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ:

Báčová, Viera. Ako sa vytvára ženskost. Spojenie moci a sebadefinovania. In: Cviková, Jana; Juráňová, Jana; Kobová, Ľubica. 2005. Žena nie je tovar. Komodifikácia žien v našej kultúre. Bratislava: Aspekt

Benedict, Ruth. 1999. Kulturní vzorce. Praha: Argo

Benjaminová, Jessica. Touha ženy. In: Cviková, Jana; Juráňová, Jana; Kobová, Ľubica. 2005. Žena nie je tovar. Komodifikácia žien v našej kultúre. Bratislava: Aspekt

Bourdieu, Pierre. 2000. Nadvláda mužů. Praha: Karolinum

Bryson, Lois. Challenges to Male Hegemony in Sport. In: Messner, A. Michael; Sabo, F. Donald. 1990. Sport, Men, and the Gender Order: Critical Feminist Perspectives. Champaign, Illinois: Human Kinetics Books

Bunc, Václav. Zvláštnosti kondiční přípravy žen. In: Knorre-Vlasáková, Naďa; Hogenová, Anna a kol. 2001. Žena sport na začátku třetího tisíciletí – patří k sobě? Praha: Fakulta tělovýchovy a sportu University Karlovy v Praze

Cassirer, Ernst. 1996. Filozofie symbolických forem I. Praha: OIKOYMENH

Croset, Todd. Masculinity, Sexuality, and the Development of Early Modern Sport. In: Messner, A. Michael; Sabo, F. Donald. 1990. Sport, Men, and the Gender Order: Critical Feminist Perspectives. Champaign, Illinois: Human Kinetics Books

Cviková, Jana. Predané nevesty. Akými spôsobmi sa ženy stávajú tovarom. In: Cviková, Jana; Juráňová, Jana; Kobová, Ľubica. 2005. Žena nie je tovar. Komodifikácia žien v našej kultúre. Bratislava: Aspekt

Davis, R. Laurel. Male Cheerleaders and the Naturalization of Gender. In: Messner, A. Michael; Sabo, F. Donald. 1990. Sport, Men, and the Gender Order: Critical Feminist Perspectives. Champaign, Illinois: Human Kinetics Books

Disman, Miroslav. 1993. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum

Foucault, Michel. 2002. Archeologie vědění. Praha: Hermann & synové

Giddens, Anthony. 1999. Sociologie. Praha: Argo

Grogan, Sarah. 2000. Body image. Psychologie nespokojenosti s vlastním tělem. Praha: Grada Publishing

International Rules of Aesthetic Group Gymnastics. 2.3.2000

International Rules of Aesthetic Group Gymnastics. 28.6.2001

International Rules of Aesthetic Group Gymnastics. 13.3.2002

Karsten, Hartmut. 2006. Ženy – muži. Genderové role, jejich původ a vývoj. Praha: Portál

Kidd, Bruce. The Men's Cultural Centre: Sports and the Dynamic of Women's Oppression/Men's Repression. In: Messner, A. Michael; Sabo, F. Donald. 1990. Sport, Men, and the Gender Order: Critical Feminist Perspectives. Champaign, Illinois: Human Kinetics Books

Knorre-Vlasáková, Nad'a. Projekt komise Žena a sport Českého olympijského výboru na období let 2001 – 2004. In: Knorre-Vlasáková,

Nad'a; Hogenová, Anna a kol. 2001. Žena sport na začátku třetího tisíciletí – patří k sobě? Praha: Fakulta tělovýchovy a sportu University Karlovy v Praze

Knorre-Vlasáková, Nad'a. Ženy a sport v České republice. In: Knorre-Vlasáková, Nad'a; Hogenová, Anna a kol. 2001. Žena sport na začátku třetího tisíciletí – patří k sobě? Praha: Fakulta tělovýchovy a sportu University Karlovy v Praze

Kössl, Jiří; Štumbauer, Jan; Waic, Marek. 1999. Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury. Praha: Karolinum

Lenderová, Milena. 1999. K hříchu i k modlitbě. Žena v minulém století. Praha: Mladá fronta

Leška, Dušan. 2005. Sociológia športu. Bratislava: ICM AGENCY

Novotná, Petra. 2006. Historie a vývojové trendy v estetické skupinové gymnastice (diplomová práce). Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze

Oates-Indruchová, Libora. Genderově bezpříznakový diskurs? Tělo v teorii tělesné kultury. In: Filozofický časopis. 2002. Ročník 50. Čís. 6.

Pravidla estetické skupinové gymnastiky. 17.6.2005

Pravidla moderní gymnastiky. 1.1.1973

Pravidla moderní gymnastiky. 1.1.1980

Pravidla moderní gymnastiky. 1993

Pravidla moderní gymnastiky. 6.1.2005

Renzetti, M. Claire; Curran, J. Daniel. 2003. Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum

Sokol, Jan. 1994. Malá filozofie člověka. Praha: Pedagogická fakulta University Karlovy

Šalamounová, Michaela. 2006. Význam konceptů „ženský“ a „mužský“ sport v rámci vybrané skupiny českých sportovců (bakalářská diplomová práce). Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

Šmidáková, Alexandra. Vystrihovačka – hra nielen pre deti. Spôsoby zobrazovania v ženských časopisoch. In: Cviková, Jana; Juráňová, Jana; Kobová, Ľubica. 2005. Žena nie je tovar. Komodifikácia žien v našej kultúre. Bratislava: Aspekt

Willig, Carla. Discourse analysis. In: Smith, A. Jonathan. 2003. Qualitative Psychology: A practical Guide to Research Methods. London: Sage

Wolf, Naomi. 2000. Mýtus krásy. Bratislava: Aspekt

Žáčoková, Andrea. Sivá myš a červené šaty. Žena v reklame jako objekt. In: Cviková, Jana; Juráňová, Jana; Kobová, Ľubica. 2005. Žena nie je tovar. Komodifikácia žien v našej kultúre. Bratislava: Aspekt

www.svoli.fi

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru č. 1 (text)

Příloha č. 2: Přepis rozhovoru č. 2 (text)

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru č. 3 (text)

Příloha č. 4: Přepis rozhovoru č. 4 (text)

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru č. 5. (text)

Příloha č. 6: Vybava estetické gymnastky (fotka)

Příloha č. 7: Tým Deltat, FIN (fotka)

Příloha č. 8: Tým Deltat, FIN (fotka)

Příloha č. 9: Tým Janika Tallin, EST (fotka)

Příloha č. 10: Tým Sokol Praha VII – Edith, CZE (fotka)

Přepis rozhovoru č. 1

L (Lucka): respondentka, 21 let, studentka na Fakultě architektury na ČVUT, 2. ročník

J (Jitka): tazající se

- 1 J: Jak dlouho děláš estetickou skupinovou gymnastiku?
- 2 L: No to je těžko . těžko říct, protože:: my se vlastně (3) nevím, fak' nedokážu říct,
3 protože to začínalo tím:: /e::hh/ že:: sme vlastně. měli nějaký pódiovky a pak sme dělali
4 i takový jako sestavy bez náčiní třeba: první byla taková . na hudbu West Side Story .
5 Amerika. Ale jako::
- 6 J: Tam to začalo?
- 7 L: Já myslím, že jo, že to byla taková první sestava bez náčiní a že pak sme s tím byli i
8 právě na nějaký:ch . závodech a . to se t . to se tomu říkalo ještě Pink, ale už to bylo
9 podle mě jako tenhle sport.
- 10 J: Takže . dlouho
- 11 L: Myslím (1) no (1) to bylo v roce 98. Identifikuju to podle Itálie.
- 12 J: Tyjo, dobrá. A věnuješ se tomu závodně? Nebo...
- 13 L: Ano, věnuju se tomu závodně.
- 14 J: Máš před sebou nějaký jako: perspektivu nějakých závodů?
- 15 L: /e::hh/ jo, teď je vlastně . začá . jakoby sezóna a:: takže teď . plno. Víkendy plno:,
16 závody prostě teď . začalo vlastně:: . v Český republice se to trochu změnilo, že sou .
17 jakoby poháry, že nejsou jenom světový, ale že sou i jakoby národní, takže se snažím .
18 teda . já se snažím, ostatní nevím, jak se snažej [smích]
- 19 J: Snaží se, viděla sem je [smích]
- 20 L: /e::hh/ jako účastnit. Jako určitě bysme jich . na pár chtěli
- 21 J: Jo. Hele, teďka už jako přistupuju k tomu . tohle (bylo) zatím kam bych tě tak jako
22 zařadila, víš.
- 23 L: /ehm/
- 24 J: Chápeš mě a teď deme na to, co teda já potřebuju [lehký smích]
- 25 L: Jo
- 26 J: Že jak by si charakterizovala tu estetickou skupinovou gymnastiku?
- 27 L: Já vždycky když to někomu popisuju, tak to popisuju:: (1) /e:hh/ vlastně něco mezi
28 gymnastikou a výrazovým tancem. Že . prostě cvičí:: (.) nás vlastně pět až deset a: (.)
29 že je to něco mezi gymnastikou a tancem. (0,5) [že je tam
- 30 J: /e::hh/ jakej tanec?
- 31 L: Výrazovej
- 32 J: Výrazovej? /e::mm/ co si mám pod tím představit?

33 L: /e:h/ že se snažíš vyjádřit nějakou myšlenku, nějaký příběh, což je vlastně: . ideál tý
34 estetický skupinový gymnastiky. Nevim, jestli se nám to daří nebo my tohle máme
35 natolik jakoby:: daný nějaký příběh nebo něco.

36 J: A to poznáte potom až na těch závodech?

37 L: /eh/ neee. Já myslí, že . no my sme to teď totiž jako řešili, jestli tam máme nějaký příběh
38 a: (0,5) těžko říct no. Zároveň je těžký jako . by:: co se dá tím pohybem zvýraznit.
39 Jakej příběh během těch dvou a půl minut, když máš jakoby omezený jako možnosti.
40 Že jo, nemůžeš se převlíkat, nemůžeš používat nic. Můžeš prostě používat [zřetelný
41 nádech] jenom to svoje tělo, že jo když . jakoby . právě sme došli k názoru, že můžeš
42 vyjádřit buďto nějaký boj nebo nějakou lásku nebo zrození nebo smrt.

43 J: Aha

44 L: Že jako:: (1) no a . nevim, jestli neubíhám úplně od tématu [smích]

45 J: Ne, v pohodě, v pohodě

46 J: Dobrý, takže tam používáte svoje tělo jakoby:: [tělo je prostředkem . pro vyjádření
47 L: no

48 L: Já myslím, že jo, protože nic jinýho použít . nemůžeš.

49 J: A nemůžete to jako /e:hh/ jenom tělo jako . třeba používáte ještě něco na dokreslení
50 toho příběhu?

51 L: Tak samozřejmě do . do . jakoby doplnění toho vš . jakoby . toho . co chceme vyjádřit
52 je to oblečení:: nebo je vlastně ten (nesrozumitelné) plus to malování, možná jakoby
53 ještě nějaká . nějaký (1) jakoby ten účes

54 J: Jo

55 L: Takže . takže vizáž no [smích] Prostě vzhled

56 J: A ten je tam důležitý teda

57 L: Já myslím, že jo

58 J: Nakolik důležitý. Můžeš to zkusit odhadnout?

59 L: Já myslím, že dost důležitý, protože: když by tam někdo přišel nenamalované, tak je
60 to takovej . jakože . vodepsanej. Celkově prostě na těch závodech, myslím si, že už to
61 má . úroveň. Kór v tý seniorský kategorii, v který se jakoby my pohybujem. U těch
62 dětí, myslím si, že to ještě není tak důležitý, ale . zase voni:, když to řeknu, šmajdaj
63 všechny stejně, takže zase asi ten vzhled dělá hodně

64 J: [smích] OK, takže vzhled občas přebije jako::

65 L: [pobaveně] já myslím, že jo. Jako slyšela sem taky o tom (.) jako:: že prostě rozhodčí
66 se podívá takhle na začátku sestavy, jaký má trikot, jak je namalovaná, učešaná, pak
67 si napíše smsku, na konci se podívá hm pěkný a napíše prostě podle vzhledu známku
68 no. (1) Ale to bylo spíš jako v moderní no: že

69 J: A tady se to nepřenáší

70 L: Tady je to podle mě:: /e::hh/ (1,5) to nejde, protože se vlastně: . určitý: druhy zápisu
71 J: /hm/
72 L: Že nebo vlastně sou tam takový archy, který ty rozhodčí musej vyplňovat, takže to
73 nemůže asi moc naflákat, jak jí napadne. No, že právě většinou nepíše jenom tu
74 známku, vyplňuje arch prostě::, kde je asi třicet položek a: (1) tak to nejde většinou
75 tak ošulit no:
76 J: Proč si vlastně začala s tímhle tím? Nebo, co . co bylo tou motivací, proč si potom
77 začala s estetickou skupinovou gymnastikou a skončila s moderní.
78 L: Ne, já sem s moderní neskončila
79 J: Ještě si neskončila
80 L: Neskončila sem. Pořád dělám vlastně jednotlivkyně, neděláme už pódiovky, což
81 vlastně taky až tak neplatí, protože jsem teď na podzim vlastně pomáhala malejm,
82 když si ta jedna udělala něco s kolenem, tak
83 J: Ty si cvičila za malý holky?
84 L: Nó, vlastně voni už byly taky v seniorkách
85 J: Nebo jako za malý...
86 L: /ehm/
87 J: oni vyrostly
88 L: Nó. S [zašifrováno] a s tímhle . sem dělala pódiovku, takže pódiovku dělám (není
89 rozumět, protože se směje) naplno . a:: tu estetickou, tak . já sem byla malá, že jo, tak
90 mi . tak to bylo, když sme říkali ten rok 98, tak to mi bylo nějakých jedenáct dvanáct,
91 no tak to já sem se asi moc nerozhodovala že jo. Prostě [zašifrováno]. přišla . nebo
92 [zašifrováno] a prostě nějak si nás vybrala a tak jsme cvičili že jo. Tak . to člověk
93 nějak neuvažuje, prostě má sestavu, no tak jí cvičí že jo. A::le myslim si, že je na
94 tomhle sportu určitě lákavý, že je: (0,5) /e::hh/ jakoby snažší dosáhnout vyššího
95 jakoby:: úspěchu nebo jak b . jakoby:: . třeba v jinejch sportech je problém do .
96 probojovat se na Mistrovství Český republiky, což v tomhle: doted' nebyl, myslim si,
97 že letos by snad taky neměl bejt. Nevim, jak jsou teďka stanovený pravidla, jestli je
98 nákej postupovej klíč nebo není. Takže to je vlastně:: (2) jakoby s neu . v podstatě .
99 skoro . absolutně každej může se dostat na Mistrovství Český republiky a vlastně (1)
100 teď jsme byli poslední tři roky na Mistrovství světa a . kolik lidí vlastně může říct byl
101 sem na Mistrovství světa.
102 J: /hm/
103 L: Jako . jo, že je tam jakoby snažší . snažší prostě:: (0,5) dostat se vejš, no, že .
104 v podstatě v náky m tenise nebo v něčem, kde . jako: . dělá to míň lidí, není to tak
105 rozšířený, což je jakoby . škoda u tohohle sportu, ale zároveň vlastně to přináší tu
106 výhodu, že jakoby:: (.) není až taková konkurence.

107 J: A to je to, co tě na tom láká?
108 L: Asi taky jo.
109 J: To co taky . je co?
110 L: Ten . nev . prostě možná už nějaká spíš setrvačnost . to je. Že už prostě to dělám a že::
111 nevim, co bych dělala jako jinýho no: že
112 J: /hmm/
113 L: Jako (.) já sem právě přemýšlela, protože sem dělala: /e:hh/ prostě . to je jedno . ty
114 souvislosti, ale řešili sme vlastně: . položili sme si otázku: s [zašifrováno] minulej
115 tejden „proč nás to baví“.
116 J: no
117 L: A já nedokážu odpovědět. Ja nevim
118 J: A zkusíš interpretovat, co ona řekla? Nebo
119 L: Ne: ne, ne . nevim. Jako nějak sme spíš došli k závěru, že jako to nedokážeme popsat.
120 Že jako (1) že už to je takovej koloběh, kterym . nebo . teď mluvím teda spíš o sobě už
121 jo:: že je to spíš takovej koloběh, do kterýho sem jako spadla a (1) a že prostě jakoby .
122 nevim ne . jako
123 J: Jo. No: asi chápu
124 L: [směje se]
125 J: Hele a . tady jsem se trochu dostala k tomu, že co to pro tebe znamená. To asi (1) to je
126 tohleto, co si teďka říkala jakoby, žejo
127 L: Tak to neznámá, že je shodný s tímhle... Nevím no (3) prostě pro mě je to ta . pro
128 mě spíš takový jako: organizační práce. Teď bych chtěla prostě . jakoby věnovat se
129 tomu sp . jako cvičit prostě.
130 J: Aha
131 L: Fakt makat, ale prostě: přijdu si spíš jak organizační pracovník no:: ale
132 J: no, to chápu no::
133 L: [smích]
134 J: Hele
135 L: /ehm/
136 J: Proč si myslíš, že tenhle sport dělají jenom ženy?
137 L: No já sem přemýšlela, jestli je to někde v pravidlech, mám pocit, že v pravidlech to
138 nikde není
139 J: No
140 L: Proč to dělaj, no. Protože kluci asi jakoby:: (1,5) na to . nemaj . buňky. Nebo prostě
141 necejtili se v tom asi dobře:: To je prostě jak v moderní, že jo. Tam taky podle mě . to
142 není napsaný v pravidlech.
143 J: [A to

144 L: jakoby přímo . přímo napsaný, že to můžou cvičit pouze dívky. Takže já nevím
145 přesně, co se týče kluků. To se zeptej kluků, proč to necvičeš . a ne mě[s úsměvem].
146 J: A myslíš, že to je jako ženské sport?
147 L: **No:, zatím sem tam žádnýho kluka neviděla, viděla sem asi akorát tříletýho .**
148 **špunta pobíhat . s nějakým náčiním . na závodech, ale jinak** [pobaveně].
149 J: Hele, ale co tě přivedlo k tomudle tomu přemejšlet nad tím, že jestli . proč . proč to
150 nedělají kluci.
151 L: No, že sme byli asi na nějakým vystoupení, na nějakým:: (1) to bylo (.) asi v Jinonicích,
152 že tam byl nákej výrazovej tanec a byl tam s nima jeden nebo dva kluci tak (.) prostě
153 **proč** [zrychleně] nejsou s námi, když by se nám do těch zvedaček hodili, žejo. Proč je
154 máme zvedat my? [smích]
155 J: Vypadali tam dobře?
156 L: Já myslím, že nepřekáželi, že možná byli lepší jak ty holky jako
157 J: [smích]
158 L: Že ty holky byly dost krize jako.
159 J: Takže si myslíš, jestli by to jakoby zvládali nebo co
160 L: No asi ne každé, že jo. Ale tak (.) nějaký určitě. Tak my taky:: že jo
161 J: Takže by taky měli takový ty trikoty, jako máte vy?
162 L: No, to by nemohli mít něco rozevlátýho, nějaký prostě:: kapsáče nebo něco. Podle mě
163 by m . by mohli mít upnutýho.
164 J: Cokoliv
165 L: Já myslím, že jó:, že to k tomu prostě patří, protože je potřeba vidět právě na to tělo,
166 žejo. Jestli (.) dobře provádí ty prvky::, jestli je prostě zafixovaný tam, kde má a
167 podobně. Že je prostě třeba sledovat jakoby:: nó:: jak .jak to tělo prostě jak . o . jestli
168 to provádí jak . jakoby:: jestli je to provedený dobře no:
169 J: Zkus mi popsat váš trikot
170 L: /e::hh/ no:: tam určitě došlo k vývoji, tak . chceš jakoby . co je teď . jako současnej
171 trend?
172 J: No
173 L: Takže v současnosti je vlastně: upnutej:: trikot, kterej se nosí vlastně od . od pradávna
174 bych řekla. Ale:: teď vlastně poslední jako hit je:: že je tam sukýnka, která: dle
175 pravidel, teď nevím, jestli budu citovat moderní gymnastiku nebo estetickou, ale
176 nesmí být delší než k pánevní kosti:, což znamená prostě že
177 J: Delší než k pánevní kosti?
178 L: No: jako nesmí jí přesa . přesahovat. Ne, to je sukýnka. Délka sukýnky nesmí
179 přesahovat pánevní kost. Ale to právě nevím, v jaký je gymnastice (.) v pravidlech
180 J: Jako že to musí být těsně pod zadek?

181 L: /ehm/
182 J: To je v pravidlech, jo?
183 L: A právě nevim jako v jakých, jo, že už se mi to tak jako míjí jo, že to: Á:: eště jako
184 současnej hit sou punčocháče
185 J: /ehm/
186 L: Á: buďto (.) většina nosí tělový::, vobčas se i zdoběj prostě kamínkama, nákejma
187 nášivkami v barvě trikotu. (.) Anebo:: vlastně třeba: (.) taky když má někdo černej
188 trikot černý:: Myslim, že sem viděla (1) jako i jiný barvy. Ale většinou ty tělový teda
189 převládaj.
190 J: Proč si myslíš, že punčocháče?
191 L: /e::hh/ U mě je to teda: jakoby lepší pocit, protože:: prostě:: nemam tu figuru úplně
192 zcela ideální, ale zároveň to vlastně:: působí určitě i esteticky, že to sjednotí barvu (.)
193 těch nohou, protože přeci jenom je hodně:, nejsou prostě:: naklonovaný, takže maj
194 různý jakoby (1) různou barvu pokožky, takže se jakoby sjednotí, no.
195 J: Aha. Proč si myslíš, že nemáš ideální postavu? Nebo co by si chtěla v tomhle . změnit?
196 L: /e::hh/ No: tak jako sem tlu . trochu: **tlustší** [pomaleji] nebo já nevim, jak to říct.
197 Prostě:: mam trochu větší stehna: /e:hh/ zadek nevim, asi taky:, možná trošku no. A ty
198 stehna, ty mi vaděj, ale tak ty mam geneticky, takže s tím jako:: (1) moc nedokážu
199 hnout a:: (.) v poslední době už ani nechci, protože:: v normálním životě mi to nevadí.
200 Vadí mi to jenom na gymnastice. Ale vlastně v tý moderní: /e:h/ tam (1) teď teda asi
201 úplně odbočím, tak [mě potom vrat', ale já to chci vysvětlit
202 J: no, no v pohodě,
203 v pohodě
204 L: Že prostě v tý moderní: (.) tam já sem třeba jakoby:: v tý mý kategorii už jedna
205 z nejstarších a vlastně sem teda i jakoby nej . slušně se to říká prostorově nejvýraznější
206 [smějeme se obě], ale prostě:: pořád se s tím dokážu: jako:, to bude trochu
207 sebevědomý, ale jako: (.) pořád s nima dokážu jakoby soupeřit nebo prostě pořád
208 jakoby:: to neztrácí nijak na výkonu
209 J: no
210 L: že pořád sem rovnocenná soupeřka. Ale prostě:: sou gymnastky, který prostě sou
211 krásný, sou krásňounce hubený, opravdu na pohled nádherný a pak přijdou na koberec
212 a sou tak vynervovaný, že prostě jim to třikrát spadne jenom proto, že se jim tak
213 klepou kolena a ruce a že . jo:: že oni maj mnohem lepší dispo . jakoby (.) ne dispo .
214 dispozice, ale jakoby předpoklady k tomu jakoby bejt lepší gymnastka než já, ale
215 prostě: (.) že to nedokážou jakoby použít.
216 J: Jako tím sou lepší, že sou šťihlejší?

217 L: No:: jakoby že sou vizuálně jako **hezčí** [zpomaleně] nebo jakoby:: že se na ně jakoby::
218 líp kouká nebo že sou prostě jako . jakoby hezčí a pak prostě . to nedokážou už .
219 zacvičit nebo předvíst. Jo:: (.) anebo má pak někdo mnohem lepší rozsah nebo prostě
220 jo:: dokáže víc jako (.) ale že prostě:: sem jakoby (.) kus (.) **prostě ženský** [se
221 smíchem], tak jakoby to ustojim. Nebo mám takovejhle občas pocit no: že. Jo:: že a
222 takže asi i (1) myslim si /eh/ to už je . úplně jako mimo mísu, nó že už je
223 J: Né, dobře mluvíš, úplně v pohodě, [úplně super
224 L: JÓ prostě že dokážu jakoby:: /e::hh/ [jo, že
225 prostě dokážu:
226 J: jo
227 tys to myslela takhle
228 L: reagovat (.) si myslim nebo tak
229 J: Jo a teda si myslíš, že ta holka, když se teda dá na ní líp koukat, že to je jakoby lepší
230 pro ní jako gymnastku?
231 L: /e::hh/ kde: (.) když je
232 J: Potom když . když to náhodou zvládne tu sestavu zacvičit tak, jako ty.
233 L: Jako:: určitě: prostě: má plusový body za to, že je pěkná, že (nesrozumitelné)
234 J: Myslíš?
235 L: Myslim si, že jo:, že to taky dělá hodně. (1) Myslim si, že jó, určitě. Prostě . tak dokud
236 nezačne . nezačne cvičit, tak prostě:: se radši díváš žejo na to, co je prostě: jakoby:
237 ňáká . tak nemůže to bejt zase ňáká anorek . anorektička, ale prostě:: když je tam ňáká
238 prostě fak' (.) jako pěkná holka, tak se radši prostě na ní díváš než začne cvičit, než na
239 ňákou prostě (.) ňákou oplácenější holku.
240 J: /hm/
241 L: Nebo (.) teda aspoň u mě nó to je tak, protože prostě jakoby je to . pro mě to nedosá .
242 jakoby (.) to nedosáhnutelnější. Ale:: ještě sem se tam chtěla k něčemu vrátit (0,5) jo a
243 na tý estetický právě jak sem říkala že:: že:: vlastně v civilu mi nevadí, to že sem (.)
244 prostorově výraznější /e::hh/
245 J: nó
246 L: Už sem se s tím prostě naučila žít a na tý estetický, tam mi to třeba jakoby vadí, že::
247 prostě třeba:: že když se postavim vedle těch holek vlastně . v tom našem družstvu,
248 že:: (.) prostě třeba . příklad jo. Ted' sme byli na závodech, fotili sme se a já taktizuju,
249 vedle koho si můžu stoupnout, abych vlatně tam nebila do očí. A tak to je prostě první
250 věc a druhá prostě mi tam vadí, že jakoby (.) je to . je to vidět prostě, že sme tam jako
251 různý, různě vysoký, různě právě oplácáný nebo neoplácáný. Ale:: prostě nemám
252 motivaci, protože:: jak sem říkala, prostě:: přijdu si jak organizační pracovník a: mě
253 ten . mě to prostě baví, ale nevidim jakoby to nadšení u těch ostatních, že /eh/ že ty

254 tréninky prostě u nich sou jako odcvičený, že to maj prostě jak /e:hh/, jak se tomu říká.
255 Prostě že to maj jak na směny prostě jó

256 J: Jo

257 L: Že prostě v pět začnou a v sedm skončej, jo. Že to je (.) že prostě tam nemaj už to::, já
258 nevim jestli srdíčko nebo: . prostě: . že . nó, že to je prostě fak' prostě v kolik začnu
259 v tolik končim a /ehh/ už tam nemaj ty přesahy prostě. Jo, že (.) třeba [zašifrováno]
260 říkala: no, já prostě přijdu domu a místo toho, abych se učila, tak přemejšlim, jak v .
261 jak vás tam uspořádat nebo prostě jakou vám tam dát zvedačku, jó? Že prostě (.) právě
262 (.) myslim si, že t . ty lidi, co sou jakoby dyl u [zašifrováno] nebo prostě ta starší parta,
263 že ty už sou s tím tak nějak srostlý, jo? Kdežto ty nový že jako:: Taky je to tím, že
264 prostě sme hrozně cestovali, že prostě:: sme toho, jako myslim, se starou partou hodně
265 zažili a že tyhle už to nemaj jakoby v sobě a nevim, jestli to do sebe dostanou,
266 protože: (1) /e::hh/ nevidim to, jakože bysme něja:k prostě někam jeli a že bysme to
267 příští rok jako táhli. Takže (.) jó že myslim si, že se ani jakoby nějak do toho jako
268 nesrostem nebo jako (1) že to nebude takový

269 J: [lehce se směje]

270 L: **to je, to je, to je, to je to proč nemám tu motivaci zhubnout** [směje se] Že prostě
271 mám pocit, že by to nikdo neoceníl, protože: (.) právě jo? Že jako proč se snažit, když
272 oni se taky nesnažej. Voni se nesnažej prostě (1) je blbost chtít teď' . je čas na trénink,
273 jo. Ale:: prostě: (1) příklad, jo. Před čtrnácti dny sem říkala no tak jako:: dozdobíme
274 trikoty, jo. Všichni odsouhlasili. Říkám, tak někdo dojděte pro kamínky. Jó dobře,
275 někdo tam dojde, dojde. Nó a teď' prostě v pátek sem měla fak' chuť udělat scénu . a
276 kdo ste tam teda byl pro ty kamínky, abysme to . prostě už dozdobili. A tak
277 samozřejmě, že tam nikdo nebyl prostě. Já sem se ani neptala, protože to je zbytečný,
278 protože: /e:hh/ myslim si, že bych jim to akorát znechutila. Je to prostě:: (.) v týhle
279 naší partě prostě zbytečný dělat nějaký prostě srdceryvný scény, protože jim to akorát
280 znechutim a znepríjemnim prostě: chodit na tréninky, což (.) což je prostě zbytečný.

281 J: /hm/

282 L: [směje se]

283 J: hele

284 L: /ehm/?

285 J: Ty si říkala, že si ztratila motivaci jakoby třeba: zhubnout nebo[teda vysvětlila si proč.
286 Ale myslíš si

287 L: /ehm/

288 J: jako, že by to bylo vhodný nebo jako dobrý?

289 L: Myslím si, že jó.

290 J: A že všechny holky by . to měly nějakoby: se podřídít? Nebo jako: nebo nějak
291 jako (.) zkusit podstoupit nebo
292 L: Jako:: /e::hh/ nějaký jiný úkoly, že . jako že by měly, jako že by každá měla něco
293 obětovat nebo každá zhubnout?
294 J: No, že by se schválně měly všechny snažit bejt hubenější, aby na vás bylo [lepší...
295 L:
296 myslím si, že ne, že sou
297 J: jo
298 L: tam nějaký, který jako to nepotřebujou, který sou prostě vysoký a.
299 J: Jako že je tam i nějaká norma, která =
300 L: = jo, já myslím, že jó, že jako:: (2) no, sou tam nějaký takový jako: **co se mi líběj** [s
301 lehkým smíchem]
302 J: A zkusila by si popsat tohle . to . to, co se ti líbí? To, co je tím ideálem?
303 L: Jako: tělo . tělem jako? Tělo nebo chování nebo:: ?
304 J: /e::hh/ no, já bych nejrad =
305 L: = spíš to tělo
306 J: to tělo:, ale můžeš tomu dodat . třeba to doplnit jako tím ostatním
307 L: jo. Né tak prostě jakoby je (.) je vyšší a je hubenější no, takže to vypadá líp no.
308 J: jo
309 L: No ale (.) já nevím, jak . jak to popsat jinak (.) nó, že prostě
310 J: A vy se potom třeba i:: snažíte nějak . to nějak jako i opticky dokreslit potom? Jakoby
311 abyste na tom place vypadaly jakože já nevím
312 L: Určitě:. Tó /ehh/ určitě vlastně ten trikot zase tak (1) sou určitě nějaký: takový nepsaný
313 pravidla, co si člověk jakoby:: Co vypadá:, co dělá prostě lepší jakoby vzhled, co
314 nedělá prostě, jo::?
315 J: Co dělá lepší třeba?
316 L: Nó, právě nad tím přemejšlim. **Protože se určitě na to zeptáš** [v lehkém smíchu] Tak
317 asi: (.) není (.) to je prostě jak v běžný módě asi jako do . do . do světa no. (1) Jako
318 přeci na sebe nevezmu nějak bílej . bílej trikot s nějakjma . s nějakjma, ja nevím,
319 pruhama vodorovnýma prostě:
320 J: [směje se, i L]
321 L: to si asi nevezmu no:
322 J: Ale třeba . jako máte nějaký kritéria, jak ten váš trikot musí vypadat? Potom. Nebo co
323 by měl mít nebo neměl mít?
324 L: Jako oficiálně [nebo jakoby soukromě:
325 J: nó Soukromě třeba

326 L: Soukromě. (2) musí bejt hezkej [lehký smích] /e::hh/ já nevim no: kritéria. Tak (.)
327 vono když se člověk podívá třeba na naše fotky: v . v podstatě od začátku, tak (.) je (.)
328 hrozně vidět, že: (.) máme za kamaráda zlatou, červenou a černou, **protože (.) již**
329 **několik let taková jediná kombinace** [ve smíchu] Takže (.) možná (.) no (1) stříbrná
330 už ne, ta už by . ta už by neprošla [smích]
331 J: Proč by neprošla?
332 L: Ne, já nevim. To jenom sem právě přemýšlela, jestli by tam ještě ne . nešla . neprošla
333 nějaká jiná barva.
334 J: Neprošla no [obě se smějeme]
335 L: Prostě tahle kombinace, i když teda naposledy sou ty:: (nesrozumitelné)
336 J: To je jako nějaký módní trend, jo?
337 L: Ne, to je její trend jako. **Moderní, to rozhodně** [směje se]. Tak (.) prostě je pravda, že:
338 ona . prostě ví:, co bude na tom koberci vypadat dobře. Prostě ona to:: nevim, jestli
339 cejtí nebo prostě to ví a: je pravda, že černou se nedá v podstatě nic zkazit a že ta
340 červená na tom koberci vypadá dobře. Není prostě::, nedělá to člověka (.) prostě
341 někýho (.) když to řeknu vyblitýho. Nebo prostě takhle, že mu dodá: prostě jakoby
342 nějak, že to dodá šmrnc ta červená. Myslim si, že fakt ta červená vypadá dobře. A
343 proto: proto se jí asi tak nák držíme no. (1,5) Jako . ono je těžký prostě, co . co jakou
344 jinou b . barvu zvolit no: ale.
345 J: Já bych k tomu dodala něco, ale nemůžu, abych tě neovlivňovala [směje se]. Hele (.)
346 takže tohle to tam potom (.) jako vy, když se připravujete na ty závody
347 L: /ehm/
348 J: takže máte ten trikot, máte ty punčocháče[, jak jsem pochopila, líčení [je . nezbytnou
349 součástí a že
350 L: /ehm/ /ehm/
351 J: teda děláte i něco s vlasama?
352 L: /ehm/
353 J: Co?
354 L: /e::hh/ Opět, když budu citovat pravidla, tak gymnastky mají být upravené
355 J: A nó
356 L: Nevim, jestli (.) by (.) prošlo, právě nedávno sem měla diskuzi, myslim, že s někým
357 klukem dokonce, jestli upravený znamená třeba: ja-ko-by: i rozpuštěný
358 J: Aha
359 L: Protože: (.) třeba na krasobruslení žejo, tam to maj. A taky určitě maj v pravidlech, že
360 maj bejt upravený. Takže kdyby to prostě bylo zlakovaný do půlky hlavy, že by to
361 prostě tady v tý přední: (.) půlce hlavy drželo a vzadu bylo rozpuštěný, nevim, jako (.)
362 jak by to prošlo. Bylo by to prostě něco úplně novýho v tomhle sportu, takže: by

363 prostě:: myslim si, že si to nikdo nedovolí (.) jakoby riskovat. Že by, jo? Že by to bylo
364 něco jako úplně jakoby:: (.) prostě nezvyklýho, něco úplně jinýho, že by s tím měli
365 jako: . že . podle mě by ty rozhodčí nevěděli jako::, jak k tomu přistoupit. A zároveň je
366 problé:m vlastně by . nebo byl by . v tomhle problém, že vlastně ty lidi sou různý, maj
367 různý prostě:: barvu vlasů, délku prostě:. Maj vlnitý, rovný vlasy, takže: aby . prostě .
368 jo? Že je snaha ty lidi zestejnit, nebo ty gymnastky. Takže by ty rozpuštěný vlasy asi
369 jako ne . né . nešly jako s tím, že by:: (.) byly vlastně úplně jiný. Proto se vlastně dělaj
370 (.) /e:hh/ drdoly:. V tomhle sportu je vlastně takovej (.) styl, že dělaj vlastně: v týlu
371 hlavy, šly jakoby prostě vzadu za ušima. /ehh/ Některý (.) týmy, prostě když maj
372 nějakou tématickou hudbu nebo snažej se, tak ho maj třeba asymetricky nebo to maj
373 nějak zapletený, rozcuhaný, ale vždycky sou všechny ty vlasy sepnutý prostě: někde
374 (.) nějak sepnutý, právě aby to bylo sjednocený. Aby to jako vypadalo, že jako: (.) sou
375 ty holky stejný. Občas se taky používá třeba barva prostě na hlavu (.) ta stříkací. /Eh/
376 Teď v Čechách je takovej (.) občasnej trend černá. Finky, ty když se přelakujou, tak
377 ty sou prostě:: v civilu všechny (.) [někde mezi blond a hnědou, tak když se zlakujou,
378 tak sou všechny stejně

379 J: blond

380 L: blond'atý, takže ty to maj ulehčený::. My teď si vlastně dáváme takovej zlatej pruh,
381 takže to taky tak jako sjednotíme.

382 J: Hele a může třeba:, když to je takhle (.) unifikující, tak můžete bejt i každá jinak
383 nalíčená, každá jinak oblečená?

384 L: Ne, ne, ne, ne. Tam právě, určitě myslim je i v pravidlech, že maj bejt stejný trikoty:
385 a:: to líčení taky všichni stejný nó. Právě je tam snaha jakoby sjednotit . sjednotit nó,
386 aby lidi byli stejný.

387 J: Myslíš si, že je to krásný potom ve výsledku?

388 L: Když ještě se krásně cvičí:: nebo jako cvičí se (.) stejně to, co se má stejně cvičit, tak
389 myslim si, že to je hezký no. Že to je (.) vlastně jak synchronizovan . ný (.) ať už
390 plavání nebo krasobruslení nebo prostě: bruslení na kolečkovejch bruslích, jó? Že (.)
391 to je právě jakoby další jako k (nesrozumitelné) jako to je to synchronizovaný (.) jako
392 cvičení ňáký

393 J: Jo hele [takže teď se dostáváme jakoby přímo touhletou otázkou [, možná mi jí
394 zodpovíš úplně

395 L: /ehm/ /ehm/

396 J: stejně jako teďka, že (.) co ty (.) na tom vidíš hezkýho (.) jako krásnýho.

397 L: Nó a na čem, jako myslíš

398 J: No, na tom sportu (.) jako třeba . no . můžeš zkusit jako (.) sport jako celek nebo: nebo
399 jakoby potom to tělo. Tak jak to ty vidíš, jak to vnímáš.

436 L: Dovedu, protože sem jednoho takovýdlehého viděla. Byl to sice ... (nesrozumitelné)... ,
437 **ale byl úžasnej** [smějeme se] A všichni sou z něj úplně hotový. Ještě teď jezdí na
438 závody a (.) všichni po něm slintaj.

439 J: Hele a jak ty se cítíš na těch závodech takhle upravená? Cítíš se v tom dobře?

440 L: Ale tak už sem si zvykla. Už sem se i naučila všechno to namalovat na sebe [směje se],
441 což je výkon. Minulej víkend sem se právě naučila dělat si linky, kdy sem si je dělala
442 už tři dny za sebou, tak umím horní linky, takže (.) jó, určitě tím: (.) prostě to k tomu
443 patří. To jak jsme říkali teď někdy, že z blízka to třeba vypadá hrozně, a právě z dálky
444 to prostě: (.) je tak akorát. Možná třeba ještě míň jo. Že (.) opravdu (.) já třeba sem
445 zjistila, že můj problém je, tím, jak se: . já se nema . nemaluju jakoby do civilu, možná
446 maximálně do divadla, na ples, což vlastně není až takovej civil. Ale:: právě ti, jak se
447 maluju jenom na ty závody, kdy to je mnohem výraznější než (.) právě někam takhle
448 normálně. Je to výraznější asi i než na ples, tak (.) jakoby umím jenom tenhle druh
449 malování a pak ty tmavý oči někam (.) do divadla, kde pak se nějaký ten dědek
450 najednou se ... (nesrozumitelné)... a říkam si „a, co jako, co teď“. Jo, že já prostě vim,
451 že když se mi prostě ty řasy úplně nechutně slepěj a pak tam je prostě **žmolky**
452 [výrazněji a pomaleji], je to fak' humáč, tak mě to prostě vůbec nevdá, protože z toho
453 . jako metru dvou, to mě prostě nikdo neuvidí a když, tak prostě: to je někdo, komu to
454 rozhodně nevdá, ale právě na tom koberci, kde prostě: člověk je docela daleko od těch
455 rozhodčích (.) opravdu, to je tak akorát jako asi.

456 J: jo

457 L: Takže tak no

458 J: Luci:: [smích] Já musím najít další otázku.

459 L: Určitě. Já se ti tam právě nedívám, tak

460 J: Asi tenhle řádek. Úplně dobře si vedla sama svojí nit'. Hele, proč si myslíš, že
461 v tomhle sportu, jak . jak se jmenuje jako estetická skupinová [gymnastika, proč
462 je tam zrovna to „estetická“? Co

463 L: /ehm/

464 J: to znamená?

465 L: Co je to estetická, no... Těžká otázka. No estetická, já si to představuju jako něco
466 krásnýho nebo něco, co jako tě (1,5) co se ti jako líbí nebo něco takovýhlehého a to má
467 bejt právě jako: (.) asi vyjádřený tím, že sou jako (.) ty:: (.) no, sou to holt gymnastky
468 no, ale že sou prostě tak jako (.) právě pěkně učesaný, pěkně namalovaný, pěkně
469 oblečený, pěkně vypadaj, pěkně cvičej, dělaj tu mojí oblíbenou nekonečnou vlnu, jó?
470 Že to tak prostě všechno do sebe hezky zapadá a tím, že je to prostě takový estetický,
471 jo. Že prostě nezvedaj činky no, zvedaj jedna druhou, nó ale dělaj, že . že to nic není
472 no, že to je . to má bejt (2) právě něco takovýho jako pěknýho no. Že to není jakoby:

473 silovej tlak, což (.) což svým způsobem asi taky:. Jako, no, není to na první pohled
474 no:, je to až na takovej spíš až třetí no:. Že to je jako:
475 J: [směju se, ale dál je zjevné, že jsem nepochopila, co L říká] Až jako musíš tam hledat
476 (.) tu krásu ještě v tom silovym sportu
477 L: [L buď neporozuměla tomu, co říkám, neví, že jsem jí já nerozuměla] Né, že sem
478 prostě taky potřebuješ sílu. Není to opravdu jenom, že si tam . to tam odtančíš. No,
479 taky tam prostě potřebuješ bejt namakaná, žejo. Sou tam ty zvedačky:
480 J: Hele Luci, víš, že ty si dělala vždycky zvedačky. Ty si byla vždycky ten pilíř většinou
481 [s lehkým smíchem vzpomínám].
482 L: No právě já sem zažila i jakoby svoje lepší léta, kdy sem byla zvedaná
483 J: Jo a . nojó
484 L: No to já sem právě na začátku úplně byla, žejo.
485 J: Ty si byla vlastně, fakt
486 L: A: ještě když sme byly malý špuntíci, tak vlastně ve:: . kdy to začalo? No asi myslim,
487 (.) teď nevím, jestli v 97 ve Friedrichshafenu nebo: v 99 (.) /e::hh/ ve Švédsku,
488 v Jeteborku:. Možná to bylo jakoby (.) kus někde, že: sme byly na gymnastrádě a tam
489 sme vlastně právě dělaly ty: jako: (.) tyhlety: (.) že sme vždycky někde vodkoualy
490 žejo nákou inspiraci právě na takovýhlety zvedačky, házečky, na ty akrobatický věci,
491 který se vlastně v gymnastice moderní nedělaj vůbec, v estetický to trochu (.) tak jako
492 proniká. Spíš se to dělá v eurotýmech a takže, to sem byla prostě malinká prostě::
493 děťátko jó, nějaký jedenácti dvanáctiletý, no tak ty velký holky prostě trénovaly
494 šestnáct sedmnáct nebo kolik, tak to neměly takovej problém se mnou něco provádět a
495 já sem se nechala, takže jakoby sem si prošla i obdobím, kdy sem byla zvedaná,
496 házená a všechno. A právě třeba v tom Švédsku...

[došly baterky v diktafonu]

497 J: Jo.
498 L: Jo, tak já sem mluvila o tom, o těch zvedačkách sme se bavili. Sou teda asi . nebo
499 místo tak, abysme to dokončili. Právěže sem si prošla (.) tím obdobím, kdy sem byla
500 zvedaná, kdy sem právě měla ve Švédsku tu Šárku, že sem si prostě:: tím, že vý . ona
501 byla velká, měla sílu a já sem byla malá prostě a nebála sem se, tak sme zkoušeli
502 kdeco. Od toho: /eh/ jó? Od jakejchkoli blbostí prostě: různý přemety a takhle. Protože
503 já sem jí stála prostě na rameni a držela sem tam ve výdrží. Stála sem na ní jednou
504 nohou. Ty sme vlastně letos uplatnili: (.) v tý naší sestavě, kdy já prostě jo? Že (.) tím
505 sem, myslim si, i jakoby získala:: (.) právě jakoby . to, že vim, jak . co ty lidi nahoře
506 potřebujou, jo? Že vim jim jakoby: (.) tak že teď, když sem jakoby dóle, tak vim, jo?
507 Že to jakoby (.) že . myslim si, že to málokdo jakoby:: cejtí, jo?

508 J: To jo, to souhlasim.

509 L: Že prostě /e::hh/ oni se maj jo? Když vymejšíme zvedačky, tak oni maj ideu a já
510 prostě (1) nebo ne vždycky já, ale tak jakoby já tuším, jak se dá provést, jó? Že... A
511 právě to sme teď udělali žejo tadytohleto, jak sem dělala tu výdrž, tak to sme teď
512 uplatnili s tou Markétou, že prostě já sem jí řekla „hele, musíš si stoupnout takhle
513 takhle, tady se opřít prostě těma /e::hh/ holeněma prostě o mojí hlavu a udržíš se sama,
514 prostě. Jo, že oni ti budou držet nohy, to už je jenom jakoby bonus navíc.“ Jo? Že
515 prostě jakoby:: /eh/ znám oba ty pohledy na to, takže to . jako myslim si, že v tom
516 mám výhodu

517 J: To se vyplatí.

518 L: To hodně.

519 J: /hm/ tak já du hledat tu otázku

520 L: jo [smějeme se] Ale ono to vlastně s něčím souviselo, no::. Ale s čím, to nevím.

521 J: To už je jedno... Hele, my sme se bavili o tý estetice (.) totiž. Jestli: [že proč je to
522 hezký

523 L: jó

524 Nó a to sme už byli u toho silovýho sportu a tak, žejo.

525 J: A myslíš si, že ten . tenhle ten silovej sport není estetickéj, že je estetickéj až na ten třetí
526 pohled, jak si říkala? [znovu se ukazuje, že jsem neporozuměla místu uvedenému
527 výše]

528 L: Nó: (1) to j . to, že je tam něco silovýho asi nemá bejt . nemá bejt vidět. Prostě když
529 tam:: (.) není to potřeba tak silovýho, tak prostě se má usmívat a dělat (.) tak krásně,
530 že to vypadá, že to prostě nic není, no::. Takhle sem to jako:: myslela

531 J: Jo. Jo hele, už se docela blížíme k závěru, hele.

532 L: /emm/

533 J: Jsi sama se sebou spokojená?

534 L: Jak kdy.

535 J: A v gymnastice jak kdy? [Nebo to myslíš jako v normálním životě jak kdy?

536 L: Jak kdy
537 Nó, tam jak kdy

537 v normálním životě, jak kdy v estetický (.) prostě::

538 J: A teďka myslíš cvičení anebo: svou vizáž...

539 L: Asi všechno no:

540 J: Jo.

541 L: Opravdu jak kdy prostě (.) jak . jakej je den a: (.) jak prostě se člověk cejtí, jó? Že
542 někdy (2) i to cvičení, i ten vzhled, všechno.

543 J: /hm/ Ty už si vlastně řekla, že to souvisí hlavně s tou gymnastikou, že (.) vlastně
544 v normálním životě tě . tě to příliš neobtěžuje. I když teďka si vlastně řekla trošku, [
545 že: i tam to záleží

546 L: nó:
547 záleží. Záleží fakt na náladě (.) prostě. Já už sem se tak ňák s tím (.) prostě smířila
548 nebo já nevím. Tak ňák prostě:: (.) nějak jako vzala prostě, už sem se s tím tak nějak
549 srovnala že prostě::

550 J: A ze společnosti tam necejtíš teda tlak, že by tě někam tlačil, jak máš...

551 L: Tak teď ne, protože do společnosti asi moc nechodim. [směje se] Ale: (.) ne: (.) nějakej
552 jako mega, že bych prostě měla pocit, že nemůžu vylízt jako na veřejnost, to jako tak

553 J: Jo. Hele a ještě, úplně poslední dotaz, jo

554 L: Můžeš klidně ještě několik [směje se]

555 J: Myslíš, že to je zdravěj sport? Jako nepůsobí ňákou újmu?

556 L: Asi záleží, jak to děláš, jak k tomu přistupuješ (.) a jestli prostě ještě děláš něco jinýho
557 asi jo. To je: (.) to je těžký no že:: (1,5) já teď teda mám zdravotní problémy, ale::

558 J: A souvisí to s gymnastikou?

559 L: Asi jó. Ale voni začaly už před tři čtvrtě rokem, já sem je neřešila a řeším je až teď
560 vlastně po tři čtvrtě roce, takže to je asi trošku nevhodný.

561 J: Není to: se žádama nebo něco takovýho?

562 L: Né, je to s nohou. Asi mám mikrotrhlinky ve svalů, takže:: On nikdo neví, co to je,
563 takže těžko (.) to můžu nějak žejo: řešit nebo léčit.

564 J: A bolí tě to, když cvičíš?

565 L: /e::hh/ Občas jó. Prostě taky (.) jak kdy. Někdy to prostě moc necejtím a včera mě to
566 fak' bolelo pekelně. Takže::

567 J: Si nic ale na sobě nedala znát docela?

568 L: Nó, tak ono po tři čtvrtě roce už si zvykneš. Ale to:: (.) třeba právě tady v tý estetický,
569 tam sou i pravidla prostě, že:: (.) ňákej zdravotní úhel prostě právě na . když se dělaj
570 různý výdrže, tak vlastně jakoby (.) u těch nohou že . vlastně má . aby se to počítalo za
571 určitej prvek určitý obtížnosti, tak (.) že má bejt třeba ta noha nad devadesát: stupňů,
572 ale zároveň stačí 135 stupňů, aby právě nedocházelo k ňákejím jako zdravotním (.)
573 obtížím, jako k tomu dochází třeba u tý moderní, kde to je prostě mnohem jakoby: (.)
574 asi tvrdší, horší, (.) (profesio). Takže tady jakoby je (.) jakoby ňáký to zdravotní (.)
575 zdravotní hledisko, nebo... Snažej se jako na to (.) trochu myslet, nó. Nevím, jak . jak
576 na to jakó (1) jako berou nó.

577 J: Ale, ale sou tam docela krutý jakoby některý ty jakoby (.) no někdy se tam vlněj
578 (nesrozumitelné) jako já si nedovedu sebe představit, jak jakoby /pf:::/

579 L: Teď nevím, jako co bych si měla představit jako nějaký vlny nó.

580 J: No, já si pamatuju [jak sme byli na takovym tom [jako secvičování a jak nám tam ta
581 Rusanda

582 L: /ehm/ /ehm/

583 J: pěkně předváděla [a my sme tam tak stáli a „ehm“

584 L: jó Tak Rusanda nó. To byla
585 určitě Polina, nó.

586 J: A všichni tam na to koukali, [jak ukazovala, takhle se to má předvést a my sme to
587 nikdo nebyl

588 /hm hm/

589 J: schopen předvést jakoby [a bylo to podle mě dost jako už

590 L: nojó Je pravda, že třeba my
591 sme právě včera dělali asi hodinu vlny: (.) jenom, což vypadá, že to nic není. Člověka
592 prostě trhne v zádech, tak se vyhrbí, ale byli sme z toho fak' hrozně utahaný. Jó, že to
593 jako:

594 J: A ty vlny sou taky zdravotní? Mají nějaký ten zdravotní aspekt?

595 L: U nich to není psaný. [Těžko říct

596 J: A u čeho všeho to =

597 L: = je to u těch výdrží právě, u těchletěch jakoby (.) spíš rozsahovejch jako věcí no, tak
598 prostě... Jako u těch nohou. U těch zad, tam nic není. Ale třeba v moderní, já vim, že
599 se to v podstatě jako neříká, ale: tam právě sou výdrže v kleku a vlastně promenády
600 v kleku, kde se vlastně člověk otáčí na tom koleni, takže tam maj poznámku, že to: (.)
601 ta gymnastická federace nedoporučuje ze zdravotních důvodů. nezakazuje, ale: (.)
602 nedoporu . jó? Že: je to dovolený, ale prostě nedoporučujou, jo? Že na to je jakoby na
603 tvoje riziko, no. Ale (.) tady jakoby: (0,5) tady jenom u toho rozsahu. Jako jinak
604 myslim, že nic. Samozřejmě vlastně jakoby . v tomhle sportu, i v tý moderní (.) prostě
605 to je asi ve všech vrcholových musí . nebo (.) kdekoli musíš mít zdravotní prohlídku.
606 Takže jakoby tím . tím se oni jakoby vlastně chrání. My . jako myslim si, že . jako že
607 se (.) chrání tím, že máš zdravotní prohlídku.

608 J: Hele pak, cvičí se ti líp jako jednotlivkyni nebo: ve společný skladbě.

609 L: Těžko říct no:.. Dělam obojí právě kvůli tomu, že: (1) asi právě v tý estetický, protože
610 prostě (.) u nás jakoby s tou estetickou nejde seknout. Těžko vysvětlitelný, ale prostě
611 to nejde. A zároveň vlastně tam je ten snažší jakoby nějaký úspěch, to mistrovství
612 světa, dá se s tím jezdit (.) prostě do zahraničí na různý: světový poháry a takhle.
613 Vlastně je tam jakoby: (.) člověk se dostane jakoby vejš. A vlastně právě v tý . v těch
614 jednotlivkyních, tam se to dělá . ale (.) právě (.) v tý jako (.) společný (0,5) tam (.)
615 prostě musí to jakoby (.) sedět všechno dohromady. Prostě musí: (.) musí mít všichni
616 jakoby: (.) musej se jakoby . přizpůsobit nebo musej prostě všichni na ty závody:.. Jo,

617 musí . jo? Že (.) tam (.) musí prostě mnohem víc lidí se sjednotit jakoby: časově a
618 všechno dát dohromady. Kdežto v těch . jednotlivkyních, tam je to všechno na mě,
619 tam si to dělám já.
620 J: Že si tam i sama improvizuješ
621 L: Právě, že si můžu zaimprovizovat a dělám (.) to, co mě sedí. Že právě tam: ty si musíš
622 vlastně i ty prvky fyzicky přizpůsobit nějak. Že prostě: jednomu de todle, druhý tamto,
623 takže se musí udělat něco jako: (.) není to sestava pro jednoho (.) kde prostě dalších
624 šest dělá křoví, ale jako prostě: (0,5) musí to bejt jako vyvážený ta sestava nó. Kdežto
625 v těch jednotlivkyních si dam, co . co já prostě potřebuju nebo co:: si . co mi k tomu
626 sedí no. Takže teď právě, když mě bolí ta noha, tak (.) už nedělám přemet, kterej
627 prostě miluju: žejo: prostě:: **To je taková bolest, že ho prostě nedělám** [pobaveně].
628 J: Hele, myslim, že už sme to doklepali, že jo. Supr.

Přepis rozhovoru č. 2

K (Katka): respondentka, 18 let, studentka střední Umělecko-průmyslové školy nábytkářství, 3. ročník

J (Jitka): tazající se

- 1 Jak dlouho děláš estetickou skupinovou gymnastiku?
2 K: /e::hh/ dělám jí (.) třetím rokem
3 J: no
4 K: ale z toho vlastně první rok sem dělala jenom náhradnici a nebyla sem na žádnéjch
5 závodech, nic.
6 J: Ale s těma holkama si pravidelně cvičila?
7 K: Nó, to jó.
8 J: Jo, takže pravidelně tréninky
9 K: Tři . no, třetím rokem. Pravidelně.
10 J: /hm/ a věnuješ se tomu závodně?
11 K: No. Závodně no.
12 J: Supr. Jak by si charakterizovala tenhle sport?
13 K: /e::hh/ Já bych řekla, že je to: zajímavý v tom, že tam může člověk ukázat jakoby:
14 /eh/ pohybový schopnosti, ale i:: přitom jakoby projevit se /e::hh/ jako tanečně nebo
15 tak.
16 J: /hm/
17 K: Že to . podle mě je to zajímavě. Je to něco mezi tancem a moderní gymnastikou
18 J: Vy ste se snad smluvili, anebo já (nevím) [směju se]
19 K: Ono je to tak napsaný i na stránkách, tak...
20 J: Aha [smějeme se] Člověk se diví, pořád stejná odpověď. Mohla by si to eště jako
21 přiblížit? Tak. že by si to . porovnávala s jinýma sportama?
22 K: Nó třeba ten (.) scénickej tanec
23 J: /hm/
24 K: Tak tomu je to hodně podobný podle mě. Akorát (.) /e:h/ že tam (.) víc se zvedaj
25 nohy, tahaj různě (.) navíc se tam lámem.
26 J: jó, supr. Teďky (.) co to pro tebe znamená ta estetická skupinová gymnastika? Nebo,
27 co pro tebe znamená cvičit?
28 K: No rozhodně mě to baví teda. Ale hlavně (1)
29 J: Proč tě to baví?
30 K: Protože:: (.) za prvý na tom vybiju energii (.) hroznou
31 J: Nó.
32 K: Á je to takový, /eh/ že mam jakoby důvod... /e:h/ Né že si doma lehnu k televizi a
33 koukam, ale říkam si „no tak a teď du ven a zacvičím si“. A jakoby mám z toho

34 radost, že sem něco udělala pro sebe a baví mě to jako v tom, že (.) se tam můžu
35 projevít.
36 J: /hm/
37 K: Že tam v podstatě můžu dělat (.) co chci, jo že
38 J: Děláš si?
39 K: NO, teda spíš, co můžu [směje se] Jakože (.) když si taham tu nohu, tak si říkam „no,
40 tak eště bych měla víc“ a pak „né ne né už to nejde“ [směje se] ne, ale jako:
41 J: A ty . si tam ještě říkala, že (.) děláš něco pro sebe
42 K: no.
43 J: To souvisí jako s čím. Udělala jsem jako:
44 K: /e:hh/ Já myslím (.) jakoby sportem, že i jako posiluju: nebo (1) při tom jako sportu .
45 ja normálně (.) nechodím běhat nebo něco takovýho. To mě strašně nebaví. Takže: [
46 tak spíš
47 J: to mě
48 taky
49 J: Jakože pro tvoje fyzično [nebo spíš i: duševno
50 K: no, fyzično
51 K: Jó, i . určitě i duševno, protože když se na tom vybiju, tak (.) pak mám takovej jako
52 (.) klidnej pocit. Přijdu domů, lehnu a tak.
53 J: OK. Proč jsi se dala na tenhle sport?
54 K: No, já se teda o tom vůbec nevěděla, o tomhle sportu, že něco takovýho existuje.
55 Ale: chtěla už sem skončit s gymnastikou [(.) moderní (0,5) a [zašifrováno] (.) právě
56 říkala, že hledaj
57 J: moderní
58 K: náhradnice a jestli to nechci zkusit
59 J: Jak jsi se znala s [zašifrováno] vlastně?
60 K: /e:hh/ My spolu (.) chodili do Dejvic
61 J: Aha
62 K: Na gymnastiku takže:
63 J: Aha.
64 K: No a já sem
65 J: Já si tě možná pamatuju
66 K: [smějeme se] Nó ale tak (.) takhle nó. Tak sem to šla zkusit, jenomže pak paní
67 [zašifrováno] samozřejmě [směje se] jak ona jednou přijde, tak už musím. Takže i
68 kdyby se mi nelíbilo. A pak . jako ten první rok to nebylo ještě nic moc.
69 J: Jako nelíbilo se ti to nebo:
70 K: N::n spíš (.) /eh/ přišlo mi, že to je strašně náročný

71 J: Náročný?

72 K: Jo, náročný. Protože z gymnastiky sem byla zvyklá, že stačí zvednout tu nohu (.) a
73 sem tam se někam usmát. A tady fakt jako musíš i ten výraz do toho dát.

74 J: A to jako v moderní není ten výraz?

75 K: /e::hh/ mně to stačilo bez něj [smějeme se] Jakože určitě na těch vyšších (.) úrovních
76 jó ale (.) na tom, co sem dělala já, ne:.

77 J: A potom tě to teda chytilo

78 K: No:

79 J: A co tě na tom chytilo?

80 K: /e::h/ spíš podle mě k tomuhle tomu sportu musí člověk jako (.) dospět nebo: určitě
81 to (.) baví víc ty starší než: mladší

82 J: Proč?

83 K: Právě kvůli tomu výrazu, vlastně. Že: (.) když je tanec, ten to takhle, tak v tom taky
84 jako ze začátku ty . děti vypadaj **blbě** [výrazně a zpomaleně] nebo tak. Nebo se tam
85 tak jako culej (.) no a pak jakoby postupem času to začnou prožívat tu hudbu: a
86 všechno.

87 J: Jo a výraz pro tebe znamená přesně co?

88 K: /e:hh/ Jakoby prožití tý sestavy, hudby a sjednocení (.) těch lidí dohromady. Jo, tak
89 ňáko.

90 J: A souvisí ještě: jako: i s výzorem tý holky? Nebo co ještě vedle

91 K: Jako s výrazem, [j . jako jak se dívá [

92 J: nonono jo?

93 K: No určitě. Je to hlavně v tom teda. Jak . jak tam jakoby působí (.) na ty lidi kolem.

94 J: Takže ty musíš jakoby ještě: komunikovat s t =

95 K: = nó, určitě. Protože když ne:, tak je to takový nudný. [takový...

96 J: /hm/ A jakým
97 způsobem komunikujete? Pokud to:

98 K: Spíš jako asi: /he/ měly bysme buď (.) jako očima. Jako (.) aby bylo vidět, že se na
99 ně jako díváš. A pak, když je to třeba jakoby /e:hhm/ veselejší nebo to, tak jako ten
100 úsměv, když tam dáš, tak je to taky hezký. Když se na ty lidi usměješ, tak jim to i
101 přijde takový příjemný.

102 J: Jo. Hele, kdyby sem se tě náhodou potom postupem ptala na něco osobnějšího...

103 K: Jo, v pohodě.

104 J: Jo, tak (.) jako (.) u [zašifrováno] sem hodně zaváhala, kam sem to podle mě vlezla,
105 jo: [směju se]

106 K: Né, to je dobrý.

107 J: Byla bych ráda, kdyby ses otevřela a řekla to, nebo tak něco... Ono, fakt bych nerada,
108 aby to někdo zneužil. Co kdybych náhodou fakt byla vědkyně [s lehkým smíchem],
109 tak by to byl konec mé kariéry.

110 K: Né, dobrý.

111 J: A dává ti ten sport . jako proč cvičíš? Nebo . co ti to dává? Jakože . pro ten pocit, co
112 si říkala? Nebo:

113 K: I pro ten pocit, ale i ono jakoby: /e::hh/, že cvičíš s těma samejma . teda (.) během
114 toho roku: jako (.) s tou jednou skupinou, tak se jako i tak **sžiješ** [pomaleji] a sou to
115 jako tvoje kamarádky. Nebo sou dost blízko. Tak i ták.

116 J: /hm/ To znam /hm/ Hele, proč si myslíš, že tenhle sport dělají jenom ženy.

117 K: /hh/ Protože to chlapi neuměj prožít [směje se]. Nebo myslim si, že spousta chlapů
118 by si řekla „ježiš!“ jako (.) už takhle málo chlapů tancuje a tohle je tomu taky hodně
119 podobný. ... (nesrozumitelné)

120 J: Myslíš si, že by jim to třeba nešlo? Nebo: (.) [maj . maj k tomu odpor?

121 K: no

122 K: Myslim si, že jim to míň de než, protože ono se říká, že ženský maj víc takovej ten
123 hudební talent a větší procítění. A myslim si, že:: by se v tom jako cejtili blbě.

124 J: Proč by se v tom měli cejtit blbě =

125 K: = jako že tam tak musej zvedat někam nohu a tak. Že pro ně asi tak no

126 J: /hm/ A dokážeš . dokázala by sis je tam představit?

127 K: [směje se] Moc ne:: Protože je to takový (1) jako rozhodně by mi to přišlo vtipný,
128 protože teď to není

129 J: /hm/

130 K: tak by mi to přišlo hodně zvláštní. A myslim, že tam de hlavně teda o pohyb těch
131 boků, jak tam se dělaj ty různý kroužky a tak, tak to by mi přišlo asi zvláštní u těch
132 chlapů, kdyby se tam tak jako různě vlnili.

133 J: /ehm/ Takže si myslíš, že to je ženskej sport?

134 K: Myslim, že jo. Tak jako třeba hokej nevypadá dobře na ženskejch, tak si myslim, že
135 (.) [takhle.

136 J:

137 /ehm/

138 J: A čím je to pro tebe ten ženskej . sport jako: si řekla. Třeba tím pohybem těch boků?
139 Nebo jako

140 K: No, že to je takový ladný. To oni podle mě nedokážou tolik jako bejt ladný (.) chlapi

141 J: A dokážeš si třeba toho muže (1) Víš, že vy se tam různě upravujete, jestli by se i ten
142 muž (.) mohl tak ňáko =

143 K: = jako v tom dresu?

144 J: nó
145 K: [upřímné rozesmání se]
146 J: Máte předepsanej dres,ne:
147 K: No. No [znovu se rozesměje] v tom dresu jako nevim
148 J: [taky se už směju]
149 K: A a musí tam bejt žejo sukýnka nó (.) u toho dresu.
150 J: Musí?
151 K: Jako měla by bejt podle mě . já myslim, že něco sem takhle slyšela, že by ti moc
152 neměl koukat zadek. Takže (1) tak ňák. Tak
153 J: Ty se na tu sukýnku tváříš jakože „super, že tam je“ nebo
154 K: Jo, já sem radši, že mi to tak jako ten zadek schová
155 J: Schová ti to ten zadek?
156 K: Nó, podle mě jó. Nebo aspoň mám takovej pocit.
157 J: I když zvedáš nohy?
158 K: NÓ tak
159 J: [směju se, i K]
160 K: Ale tak jako je to pro pocit, no.
161 J: jo, povidej
162 K: A navíc ji maj všichni.
163 J: Všichni kdo?
164 K: Jako všechny ty cvičenkyně a tak.
165 J: Takže kdybys jí neměla
166 K: [směje se] bych vypadala asi dost blbě
167 J: Ale třeba před lety ty holky ještě chodily jako v těch celotrikotech. Ale to bylo
168 v moderní gymnastice?
169 K: /hm/ Já nevim, jak to bylo jakoby dřív ve světě.
170 J: /ehm/
171 K: Že to (.) to moc jako nevim. Ale: je pravda, že ty se sukýnkou sou (.) dost jako
172 krátce, no tak možná fak´ chodily bez nich.
173 J: Myslíš, že to je moderní trend nějaký taky?
174 K: Nó, určitě. Jako střih moderní (.) prostě střih.
175 J: Takže říkáš, že to je i vhodnej sport pro ženy? Třeba i zdravotně nebo tak?
176 K: Jo, tak jako (.) říká se, že je to: vhodnější zdravotně. Že to míň (.) jakoby:: na to
177 lámání, jak bych řekla. Ale: /ehm/ (0,5) jako: určitě je to (.) právě jako: (.) když
178 někoho baví tanec a má trochu ty: propozice (.) to je lepší na to (.) zvedání nohou a
179 tak, tak jako je to dobry.
180 J: Super, jak vždycky ztišíte hlas na to, co já chci slyšet [smějeme se] Ne, dobře mluvíš.

181 K: J6? Tak jo. N6, ale jako: zdravotn6 asi myslim, že vřichni tak v t6ch osmadvaceti
182 budeme pobol6vat s kolenama a s r6znejma (.) řlachama a tak
183 J: Je mi p6tadvacet a (.) pobol6vaj z6da.
184 K: No. Pr6v6 n6. Babiřka si st6řuje teďka na rameno a m6 uř bol6 teďka, že jo
185 J: Babiřka cviřila?
186 K: Ale d6lala v Sokole ale (.) tak. Si st6řuje, že j6 bol6 rameno. Řikam „babi tebe bol6
187 teďka“. Źe v6ř, v osmn6cti. [ob6 se tomu sm6jeme]
188 J: /hm/ No hele, m6ř ty p6redstavu, jak by m6la: (.) vypadat takov6 gymnastka?
189 K: Jakoby na tu estetickou?
190 J: /ehm/ [m6řeř to porovnat
191 K: jako ide6ln6 . jak by m6la vypadat
192 J: No
193 K: Jak si myslim, že by m6la vypadat? J6 si myslim, že by m6la bejt takovej metr
194 sedmdes6t, m6la by bejt **huben6** [zpomalen6], dlouh6 nohy (0,5) a: jako . je mi to
195 blb6 to ř6ct, ale m6la bejt asi ve: /eh/ v obliřeji (.) takov6 hezř6 m6la by bejt. A
196 v6razn6jř6.
197 J: j6?
198 K: /hm/ Podle m6, kdyř je takov6 bled6, tak (.) je na tom place i nev6razn6.
199 J: /ehm/
200 K: No a ur6it6 jako:
201 J: A co kdyř to ta holka nem6? Takhle dispozice cviřit gymnastiku
202 K: No tak z6leř6 podle m6 z jak6 (.) jakoby 6rovni toho sportu je. Kdyř (.) je teda
203 jakoby v t6mu, kde sou jako (.) horř6 vřichni (.) nebo to, tak jako nevad6. Nebo sou i
204 vlastn6 t6my, kde se to schov6, ale . /e::hh/ kdyř to takhle řeknu, tak takhle je podle
205 m6 ide6ln6. Jinak (.) m6ře to cviřit podle m6 (.) kařdej. Ale je hloup6, m6t v t6mu
206 t6eba: /e::hh/ jako (.) hodn6 holek, kter6 sou mal6 a siln6 a t6eba dv6 vysok6 a
207 huben6.
208 J: /ehm/
209 K: Protože (.) to se neschov6 a je tam hrozn6 vid6t ten (.) rozd6l mezi nima.
210 J: Takže vy si i vyb6r6te jakoby t6m potom?
211 K: No, m6lo by to bejt i podle (.) toho. Jako i podle vejřky. Ty . ty vrcholov6, ty sou
212 vřechny skoro stejn6 vysok6
213 J: /ehm/
214 K: a stejn6: jakoby vypadaj. Źe tam bud6 jednu jako vo malinko siln6jř6 nebo huben6jř6
215 nebo menř6, ale jinak sou stejn6.
216 J: A mysl6ř, že se to potom m6ře projevit i na . na t6 zn6mce? Nebo (.) v tom
217 hodnocen6?

218 K: Myslim, že to . no spíš na ty: (.) umělecký, no.
219 J: Jo?
220 K: jako::
221 J: A je to tam (.) i něco zakódovaný. Nebo jako . jako, víš? V těch pravidlech, že:
222 K: /e::hh/?
223 J: Když vypadá slečna takhle, tak jako (.) OK (.) plus body
224 K: Nenene, nemyslim jakoby (.) tvarově, ale: myslim, že je tam daný, aby byly stejný.
225 J: Jo?
226 K: No, protože v tom to je, že . že i ty pohybu musej bejt stejný, takže když někdo (.)
227 jakoby v něčem vykou . vyčuhuje nebo takhle, tak už to není stejný... By to mělo
228 bejt jakoby celistvý. Nebo tak.
229 J: Jo a vy máte takovejhle celistvej tým?
230 K: My si nemůžeme moc vybírat. [směje se] Ale jako (.) nemyslim si, že bysme tam
231 měly nějaký: jako velký rozdíl.
232 J: /ehm/
233 K: A že . tak jako máme tam m . menší holky i vyšší:, ale řekla bych, že to je postavený
234 tak, aby stály ty menší u sebe a ty vysoký u sebe.
235 J: Jo, takže s tím pracujete potom
236 K: Nó no, určitě. Jako to se musí. Aby (.) aby jakoby . tam nebyl vidět ten skok mezi
237 nima, nebo tak.
238 J: Koukam, že [zašifrováno] na tom dobře pracuje [s lehkým smíchem]
239 K: To jó no. Rozhodně je to (.) složitý udělat tu choreografii a takhle.
240 J: Hele a ty si myslíš, že (.) ty splňuješ takovouhle nějakou představu svojí ideální
241 gymnastky?
242 K: [směje se] Né, já si myslim, že jí nesplňuju. Rozhodně ne ve vejšce. Já už sem podle
243 mě moc vysoká na to.
244 J: Ty seš moc vysoká na to?
245 K: /hm/ Už mám skoro metr osmdesát.
246 J: [překvapený nádech, že jsem nečekala, že je až tak vysoká]
247 K: takže: už sem (.) do:st. A:: a jako myslim si, že třeba nohy mám dost dlouhý na to.
248 Ale: pak nemam ten rozsah, no. Kterej mi určitě chybí.
249 J: /ehm/
250 K: Jako.
251 J: Takže to tam jakoby eště fakt třeba . aby ta holka jako jednak něco vypadala
252 K: Nó. Tak jako tohle bylo vzhledem. A pak určitě aby něco uměla, no:
253 J: /hm/

254 K: Aby vyskočila, zvedla nohu, zaklonila se **pořádně** [lehce se směje, vím, že sama má
255 problém se zaklonit], tak no
256 J: Takže (1) mohla by si určit důležitost toho vzhledu. Jak . jak je tam moc je tam moc
257 důležitá? Míň, víc nebo:
258 K: Jo, jako co je nejdůležitější?
259 J: No, zkus to třeba. To já si zkouším jako (.) klást otázky jako.
260 K: Tak mně . nejdůležitější mi přijde /ehh/ aby to, co umí, uměla prodat na tom place.
261 J: Jo.
262 K: Takže i když jakoby tu nohu nezvedne: (.) až úplně k uchu, ale o kousek níž, tak aby
263 když jí tam (.) dá níž, tak aby to vypadalo, že je dobrá a že jakoby na to má.
264 J: Jo a to docílí čím?
265 K: To já nevím [J i K se směje] Podle mě buď to musí bejt někomu vrozený, nebo (.) já
266 si nedokážu představit, že to se člověk naučí prostě.
267 J: [směje se]
268 K: To je (.) pro mě asi nejdůležitější. A rozhodně, když máš dobrej rozsah, tak se ti to
269 **dělá líp no** [se zvláštním tónem hlasu]
270 J: /ehm/
271 K: A jako ten vzhled je podle mě důležitěj, ale

[vyrušila nás číšnice]
272 K: je důležitěj, ale (.) asi . asi tak těmahle věcma jo
273 J: Jo
274 K: Že já sem myslela ideální jakoby [. vzhledově
275 J: no no, dobře si to myslela. Já jsem si chtěla jen
276 určit, jak je to pro tebe důležitý
277 K: jojo
278 J: V pohodě. Hele a teďka, když si mně popsala tu (.) ideální gymnastku (.) a sama si o
279 sobě řekla, že si tak nepřipadáš, že si už třeba příliš vysoká (1) jsou tam ještě i jiný
280 věci, co by si jako . teda s vejškou už asi nic neuděláš, ale co by si chtěla jako nějakou
281 zlepšit nebo: (.) nebo [co pro to děláš
282 K:
283 no, určitě
284 J: jako bejt . vypadat tak, jako ta tvoje ideální gymnastka
285 K: /hee/ Snažim se prodat to, co umim [smějeme se] Ne: ale rozhodně bych: (.) jako .
286 kdyby mi to šlo, ono to de už dost těžce, ale: jako ten rozsah, abych zvedla tu nohu
287 alespoň na úroveň ostatních holek. Abych tam jakoby nevyčuhovala s tím, že mi visí
288 noha [bavíme se na tom] A: (.) no a určitě jako ten výraz se dá: podle mě jakoby

289 cvičit. Že: je to takový jako drastický, že jedna holka nám radila, ať si to zkusíme
290 doma na zrcadlo výraz. [smějeme se] **Je to hrozný, ale asi to pomáhá** [zase ten
291 zvláštní tón hlasu]
292 J: Hele a vlastně já sem se chtěla zeptat jakoby (.) proč . proč si myslíš, že to, co si
293 všechno vyjmenovala u tý . u tý ideální gymnastky
294 K: No
295 J: svý, u tý svý představy, že proč je to jakoby právě dobrý. Jakože vysoká, dlouhý
296 nohy, co si říkala, hubená, hezký v obličejí. Jakože (.) proč to tam je jakoby
297 K: /e:hh/ protože podle mě tohle je jakoby popsání postavy, která: se většině lidí líbí. A
298 ono to je hodně o líbení. Jakoby ten . i když musím říct, že loni vyhráli Estonky,
299 který (.) měly moc pěkný postavy všechny a byly všechny krásně vysoký a úžasně to
300 právě uměly prodat, ale když sem se na ně podívala zblízka, tak byly hrozně: bledý.
301 J:/hm/
302 K: Byly hrozně nevýrazný, ale byly úžasně namalovaný takže =
303 J: = a i to s tím souvisí?
304 K: No. Tak jako (.) když jako (.) sou nevýrazný a někdo je dokáže oživit, tak asi jó no.
305 J: jo
306 K: Je to takový **zvláštní** [směje se]
307 J: Hele, jak se upravuješ před závodama? Co děláš jakoby nebo...
308 K: Jako doma? Nebo už jakoby . tam
309 J: Tam.
310 K: Když přijedeme na závody...
311 J: No
312 K: No tak (1) se namalujem =
313 J: = a doma??
314 K: No doma nijak [smějeme se] Já sem se právě zarazila, co můžu doma dělat. Doma si
315 akorát sbalim věci do tašky.
316 J: No mě to taky zarazilo. Tak se ptám.
317 K: Nó tak (.) tak učešem . teda [zašifrováno] mě učeše [směje se, protože se sama neumí
318 učesat]
319 J: Jak se češete?
320 K: /e:hh/ děláme si drdol
321 J: Máte to předepsaný nebo jako to [že to je tak, jak se vám líbí
322 K: ne
323 K: Tak, jak se nám to líbí.
324 J: Jo.

325 K: Tak (.) neslyšela sem o tom, že by to bylo předepsaný. No a (.) tak namalujem se
326 něja:k. Jako všichni stejně (.) teda (.) pokud možno a (.) do dresu se obléká. A jakoby
327 ten tým, že se snaží mít stejný oblečení i na rozcvičení a tak no. Abychom vypadaly
328 jako (.) [**vhodně** [potichu]

329 J: hele,
330 kdybyste se nenalíčili, uškodilo by vám to třeba?

331 K: Jako v známce myslíš?

332 J: Nó. Nebó (1) jako proč je to tam tak důležitý? [Nebo proč to děláte vlastně?

333 K: /hm/
334 Já nevím. Za prvý to dělaj všichni [směje se] ale: /eh/ ono třeba z dálky podle mě (.)
335 ono (.) ty rozhodčí seděj jako docela daleko od tebe

336 J: No.

337 K: Tak není tolik (.) jakoby vidět ten obličej a pak není tolik podle mě vidět ten kontakt

338 J: Á...

339 K: Jako když se zdálky jakoby na ně díváš, tak když máš fakt ty řasy prostě vobrovský a
340 všechno, tak je vidět, že tam máš nějaký ty oči a že ty na tebe koukaj. Ale: že tó (.) že .
341 jako (.) podle mě je to s tou bledostí no. Že seš nevýrazná pak.

342 J: Takže to potom jako zdůrazňuje ten kontakt (.) s těma lidma nebo:

343 K: No, spíš jako celou tu osobu. Jakože tam někdo je.

344 J: Že se podtrhne? Nebo:

345 K: No. Asi jó. Jako já si to moc nedovedu vysvětlit, proč my to děláme, jo.

346 J: no

347 K: Mě to ani nikdy nenapadlo nad tím přemejšlet. Ale: řekla bych, že to je právě kvůli
348 tomu, aby ten člověk byl výraznější na tom koberci.

349 J: Jo, jo. Dobře, tak tohle je česání a líčení. Můžeš třeba pokročit v líčení?

350 K: Jo. No tak. Jako třeba bodýčko a tak?

351 J: Jakoby (.) máte bodýčko

352 K: No

353 J: a na tom máte ještě trikot.

354 K: Na to máme dres. Protože my máme jakoby: teda oni ho maj všichni to bodýčko, že
355 sou tam různě jakoby prokrájený (.) že je tam jenom síťovina a ono (.) nesmí ti bejt
356 vidět, já nevím, pupík a takovýhle ty

357 J: Jo.

358 K: Což je fakt daný.

359 J: Má jako ňákou zakrývací funkci...

360 K: No. Má to bejt jako tvoje druhá kůže. To mi řekla[zašifrováno].

361 J: No a na to si dáte potom trikot

362 K: Trikot a ještě punčocháče.
363 J: Proč nosíte punčocháče?
364 K: [rozesmálo jí to] Já sem se na to ptala, protože mi to přišlo nesmyslný, protože je
365 v tom hrozný vedro. Ale, prej že ti to hezky stáhne nohy.
366 J: Jo a ty to cítíš?
367 K: Ne. Já bych je nenosila, kdybych nemusela. Punčocháče bych vyřadila, ale . prostě .
368 se nosej no. Jako asi musí být bodýčko, tak musej bejt punčocháče.
369 J: Jo. Dobrý. Hele a vy si . necháváte si šít trikoty?
370 K: No.
371 J: Dohadujete se na tom nějako?
372 K: No, určitě jako:
373 J: Máte i nějakou představu? Nebo jako: (.) máte nějaký kritéria, co ten trikot musí
374 splňovat, aby:
375 K: /e:hh/ musí bejt (.) podle mě (.) se to řídí podle hudby i. Když už je jakoby ňáká
376 /ehh/ jakoby k tématu aby to bylo. Takže podle hudby a pak určitě podle toho, co si
377 kdo představuje, že někdo řekne nějakej návrh, ten druhej řekne to se mi nelíbí,
378 navrhne něco jinýho a tak různě se to podle mě poskládá. Určitě jako my to
379 vymejšlíme nebo ta:k.
380 J: Jo a máte třeba... Tak teda punčocháče sou povinný, sukýnka je povinná
381 K: Sukýnka možná není povinná. To . to teda (.) nevím.
382 J: A ten zbytek si teda vymejšlíte a máte i nějaký barvy, který preferujete?
383 K: [směje se] červenou a černou asi
384 J: Proč?
385 K: Jako . NO, spíš paní [zašifrováno] tvrdí, že červená a černá je hezká. Je hezká, má jí
386 hodně lidí. Ale podle mě:: je určitě jedno, jaká je to barevnost.
387 J: /ehm/
388 K: Asi kdyby to bylo celý béžový (.) tak . to nebude nic moc ten dres, protože zase to
389 hraje roli, aby ten člověk byl výraznej na tom koberci.
390 J: Jo
391 K: Tak když mu to bude splývat s komisí, tak asi tam jako nebude vypadat moc dobře.
392 J: /hm/ Hele, jo. Proč si myslíš, že je v tom estetická skupinová gymnastika ten název
393 estetická? Nebo co to pro tebe znamená nebo: co se v tom skrývá.
394 K: Pro mě to (.) znamená teda. Nevím, co to jako má bejt oficielně, ale (.) já si myslím,
395 že to (.) jakoby to, že: je to taneční, co se týče tý sestavy. A za druhý toho právě, jak
396 se ty lidi tam jakoby nazdoběj
397 J: Jo
398 K: Že i s tím malováním a tohle . všechno mi to jako spadá do toho estetična.

399 J: A jako máte i definovaný, co je to to estetično?
400 K: Jo, to nevim.
401 J: Nebo se to snažíte jakoby (.) fakt samy vytvořit, abyste se co nejvíc líbily.
402 K: Jó takhle. Nó, jako: je daná nějaká sestava, která (.) jako ohledně sestavy, tak je daná
403 nějaká sestava, která (.) je jakoby správně. Jak by to mělo vypadat. Že to má mít, že
404 to má mít příběh ta sestava, což většinou jako maj jenom ty vrcholový týmy nebo...
405 J: a vy snad taky ne?
406 K: No, myslim, že příběh nemáme teda.
407 J: /hm/
408 K: Že: je to jako udělaná ta sestava dobře. Že se tam jako . že sou tam vlny, ty prvky, co
409 tam maj bejt /eh/ ty swingy, ale podle mě /eh/ nemá to ten příběh. Že: někdo to měl
410 jako že tam byly dva týmy proti sobě, který celou tu sestavu jako bojovaly proti
411 sobě.
412 J: Jo?
413 K: Ale přitom tam měly všechny ty prvky, který tam měly bejt. To je podle mě příběh.
414 J: No.
415 K: a měly k tomu udělanou i tu hudbu: i dresy, všechno.
416 J: A to je to estetično potom?
417 K: To je podle mě to estetično no.
418 J: Takže to musí všechno jako spolu korelovat?
419 K: /hm/ Všechno to musí na sebe tak nějak navazovat.
420 J: A když něco jakoby . jakoby vyráží, jakoby něco . něco nesouhlasí s tím celkem, tak
421 je to špatně? Tak potom už je to neestetický?
422 K: /eh/ To si nemyslím, ale jako: (.) /eh/ podle mě na tom srážej trochu, ale ne tak moc.
423 Zas ten sport podle mě není až tak . nebo beru to podle našeho týmu, že podle mě:
424 v těch Čechách není ještě tak rozvitej . jako rozvinutej, že: jako český týmy jsem
425 ještě v životě neviděla, aby měly nějaký příběh a takový. Ale: nepřijde mi, že nám
426 nějak extrémně za to strhli. Ale mělo by to bejt to navrch . k tomu, aby to bylo právě
427 to špičkový no.
428 J: Jo. Hele, já se tě zeptám ještě zpátky. Je důležitý (.) to, jak ty přijdeš na ty závody
429 jako na ten koberec (.) upravená?
430 K: Jo.
431 J: jo?
432 K: Určitě. Prej strhává se:, když ti třeba něco upadne. Jakoby (.) když máme třeba jako
433 ty ťapky, tak třeba ta ťapka ti upadne, tak za to se strhává.
434 J: A nevíš, z jakýho důvodu.

435 K: Pro . to . to nevim. Já si to jako . prostě tak je: no. A že: všichni už choděj jakoby
436 upravený na ten . na ten plac, protože když tam někdo jako, vlasy mu všude lítaj, tak
437 už to vypadá hrozně nedůstojně podle mě.
438 J: Hele, si sama se sebou spokojená tam?
439 K: Jako jak?
440 J: Následuješ všechno tohle, co mi říkáš jakoby i potom jako:
441 K: Myslim, že ne. Nenaplňuju to, co by mělo bejt, ale myslim, že zatím do tohohle týmu
442 nám to stačí.
443 J: Jo. Hele ještě, já sem se chtěla zeptat, jestli tam máš nějaký tlaky jakoby: (.) už jenom
444 tim, že ty mně tady vysvětlíš, jaká je tohle ideální představa
445 K: /hm/
446 J: jestli to tam třeba jakoby nějak pojímáte všechny. Takhle (.) nebo jako: jestli (.) se
447 tam do toho nějak cpete nebo jako (.) nějak jako (.) si tam podporujete tyhle
448 ideální představy nebo pokud jí sdělíte. Nebo jako jestli =
449 K: = Já si právě myslim, že tohleto tam není.
450 J: Není. Jako mezi váma holkama?
451 K: No. Mezi holkama že to není takový, jako že bysme řekli hele musíme bejt prostě
452 takovýhle, musíme na tom zadřít. Protože to většina lidí bere hodně rekreačně.
453 J: Jo, takže ani ty nemáš jako nějakou...
454 K: Jako chtěla bych, ale ne zas takovou, abych chodila každý den na trénink a dala do
455 toho hrozně peněz, abych byla na úrovni (.) těch nejlepších. Což (.) jakoby podle
456 mě není pro mě reálný, ale...
457 J: Jo a teďka jako když se to veme jako z hledisk toho fyzik. Tam jako jsou tlaky,
458 abyste vypadaly líp, jako zhubnout třeba nebo něco, pokud je ideální gymnastka
459 hubená, tak jestli tam máte nějakou takovou náladu v tom týmu.
460 K: /ehh/ nó, jako: říká se to no jako že by měl třeba někdo trochu zhubnout, ale já s tím
461 (.) nesouhlasim, protože (.) myslim (.) já to nemam ráda, když se někomu říká, aby
462 zhubnul, protože to je podle mě na něm. A: tak jako (.) mam i takový jako
463 nepřijemný zkušenosti s lidma jako vokolo sebe, který jako chtěli hrozně moc
464 zhubnout a právě jako špatný
465 J: A to nesouvisí s gymnastikou
466 K: Nenene, ale je to takový (.) mě to vadí, že se do toho musej ty lidi tlačit.
467 J: /hm/
468 K: Pro mě je to nedůležitý, jestli je ten člověk silnější nebo ne. Ale kdybysme chtěly (.)
469 pro to (.) právě proto, co děláme . jako (.) teďka, jak to děláme rekreačně, tak
470 myslim, že to není tak důležitý.
471 J: Počkej, rekreačně závodně

472 K: Nó, rekreačně závodně jako: (.) /eh/ jak sem říkala, že to všichni berou tak jako
473 laxně. Že kdybychom chtěly, abysme se dostaly vejš, tak bysme musely víc dřít. No
474 a myslim, že kdyby právě, kdybychom se chtěly dostat vejš, tak teprve pak bysme
475 musely na toho člověka tlačit, aby zhubnul. Že teď mi to přijde (.) trochu jako
476 zbytečný. Nebo (.) je mi to nepříjemný, nedokážu to někomu říct.
477 J: Jo, na těch vyšších úrovních...
478 K: No, na těch vyšších úrovních (.) rozhodně. Jako myslim, že to prostě tak je no. Je to
479 tvrdý.
480 J: Hele a i ze strany trenérky to máte?
481 K: Jakože trenérka by nám to říkala? No, asi jo. Ta nejvíc asi.
482 J: Dokážu si představit [zašifrováno]...
483 K: I ta: no, i [zašifrováno]
484 J: I [zašifrováno]? Bych nečekala docela.
485 K: Ne?
486 J: A ty si s tím taky jako . tebe osobně s tím konfrontujou? Nebo ne?
487 K: Ne:, zatím ne.
488 J: Máš štěstí [smějeme se]. A myslíš si, že je to opravdu estetický, ta gymnastika?
489 K: No, myslim, že jo (.) jakože ten název tomu jako (.)
490 J: Jako myslíš, že =
491 K: = že ten název tam má bejt?
492 J: no
493 K: no, určitě. /Hm/ protože jinak kdyby to bylo (.) bez tý estetický, tak je to normální
494 moderní gymnastika bez náčiní.
495 J: A ještě jednou mi řekni teda, co se pro tebe schovává pod tím estetickým. Ještě mi to
496 radši všechno vyjmenuj.
497 K: Pro mě je to: /eh/ vzhled těch těch gymnastek
498 J: /ehm/
499 K: Jakoby kompaktnost toho týmu. To je celkově takový to jako estetický. A: (0,5) ty
500 prvky, co tam maj bejt. Výraz (1) a eště něco sem říkala. Teď si nevzpomenu ne.
501 J: Jo, to tam určitě bude. Já sem to jenom chtěla slyšet. To už je úplnej závěr jakože. Jo,
502 tak děkuju.

Přepis rozhovoru č. 3

K (Katka): respondentka, 21 let, studentka FHS a FSV

J (Jitka): tazající se

- 1 J: Takže (1) /e::hh/ (1,5) ty děláš tuhle estetickou skupinovou gymnastiku, že jo =
- 2 K: = ano
- 3 J: jo, a můžeš mi to nějakou nebo (.) mi říct, jak dlouho to děláš?
- 4 K: /e::hh/ no:: gymnastiku dělám 15 let a estetickou 6? (0,5) 7, 6 let? (.) myslím (.) tak
- 5 nějak
- 6 J: Jak by si charakterizovala estetickou skupinovou gymnastiku?
- 7 K: /ehh/ no. Obecně nebo co to znamená pro mě?
- 8 J: No můžeš i obecně a potom co to znamená pro tebe.
- 9 K: Tak obecně je to:: sport na pomezí mezi moderní gymnastikou a tancem, /eh/ kterej je bez
- 10 náčiní a de o . o jednotnost družstva a o: nějaké vyjádření a o spojení s hudbou.
- 11 J: Jo a pro tebe to znamená co?
- 12 K: No, mně se to strašně líbí takže:
- 13 J: Proč se ti to líbí?
- 14 K: Protože: to: /e::hh/ jako (.) jednak je to teda taneční, což se mi líbí, ale na druhou stranu
- 15 (.) ty holky, co . co to dělaj, musej něco umět, což u mnohých tanců vlastně není jakoby
- 16 potřeba. Si myslím. Takže musí: mít nějaký základy baletu by měly mít a:: celkově musí
- 17 /ehh/ poslouchat tu hudbu a vnímat jí. A to se mi na tom líbí, že když už to někdo dělá,
- 18 tak (.) je vidět, že prostě něco umí.
- 19 J: Jo
- 20 K: Že to nemůže dělat kdokoli
- 21 J: Jo
- 22 K: A pak je ten sport jakoby vlastně na úrovni. Protože ty holky už něco umí.
- 23 J: Jo. A vidíš tam nějaký rozdíly oproti jiným sportům? Jako jak bys to charakterizovala
- 24 v porovnání s jinými sportama.
- 25 K: Že to je typicky ženský sport. To je asi rozdíl (.) oproti některým.
- 26 J: Myslíš, že je to typicky ženský sport?
- 27 K: No muži to nedělaj.
- 28 J: Jo?
- 29 K: Nesměj to dělat.
- 30 J: Nesměj to dělat? To je v pravidlech?
- 31 K: To nevim, jestli je to tam napsaný. Ale jako (.) nedělaj to prostě.
- 32 J: /hm/
- 33 K: Tak moderní gymnastiku asi nedělaj, ale nevim, jestli je v pravidlech výslovně napsaný,
- 34 že nesmějí.

- 35 J: Myslíš, že by to jako odporovalo jejich mužskosti? Nebo proč proč...
- 36 K: (4) Já fakt nevím. To je jako (.) přišlo by mi zvláštní, kdyby to nějaký chlapi dělali. Ale je
37 to i tím, že:: to mám zažitý, že to je čistě ženskej sport. A u mnohých sportů mám naopak
38 zažitý, že to je mužskej sport i přesto, že už to dělaj vlastně i ženy. Že třeba fotbal je
39 typicky mužskej, tak proč by tohle nemohli dělat chlapi. Tu gymnastiku. Sportovní taky
40 dělaj (.) sice by to . tam by nemuseli mít ty dresy teda. Nějaký delší nohavičky. A asi by
41 to šlo ale (.) prostě to zatím (.) není zažitý. Zatím to nejde.
- 42 J: Jo a čím je to pro tebe ženský?
- 43 K: Ladností.
- 44 J: Ještě něčím?
- 45 K: No i ten (.) jakoby (.) i ten výraz. Prostě je to: (1) to je strašný... To je jak na zkoušce
46 [smějeme se] Ne, mě to (1) asi tou ladností hlavně.
- 47 J: Vůbec to neber tak vážně.
- 48 K: Ne, já moc nevím ale. Prostě protože mi to přijde i přesto, že: jako (.) by to tak nemělo
49 bejt, tak mi to prostě přijde jako: /ehh/ výhradně ženskej sport, protože mi prostě přijde
50 /eh/ když slyším hudbu, tak si k tomu vybavím, jak tancuje ženská a né chlap. To je samý
51 jako balet. Mně ty chlapi prostě připadaj vtipný. Jo ty ženský ty to k tomu prostě patří. A
52 je to stereotypní, ale prostě to tak pocitově: vnímam.
- 53 J: /hm/ A mluvila si o ladnosti jako pohybu?
- 54 K: /hm/
- 55 J: To je to ženský asi?
- 56 K: No.
- 57 J: Proč jsi se dala z moderní gymnastiky na estetickou? Pamatuješ si motivy?
- 58 K: /e::hh/ no mě vždycky bavilo spíš ta týmová práce. Já sem nikdy nebyla . vlastně nic moc
59 neumím a tady: s tím týmem to můžu dotáhnout mnohem dál než . než sama a navíc mě
60 baví to, že to je v tom kolektivu a není tam (.) ta rivalita. My sme kamarádky, který si dou
61 zacvičit a pak jedou na nějaký vystoupení, na závody, ale není to, že jedna je proti druhý a
62 všechny musej prostě si navzájem rozumět, musí tam bejt nějaký vztah mezi nima,
63 protože jinak nemůžou podat dobrej výkon.
- 64 J: Jo. A proč jsi se dala na tu estetickou?
- 65 K: No jako kvůli týmo-vý práci.
- 66 J: Kolik ti bylo?
- 67 K: 14, 15
- 68 J: A to už si přemejšlela takhle jo?
- 69 K: To nevím jistě. To si nepamatuju, ale tak (.) jednak se mi to líbilo: že to bylo víc taneční
70 než ta gymnastika, nebylo tam tolik /ehh/ a nebylo to tolik jakoby zá . zátěžový? Jakoby
71 tolik namáhavý a:: prostě není to tak náročný ten sport jako ta /ehh/ moderní gymnastika
72 na: . na rozsah, na: /eh/ rozsahy nohou, zad a všeho, takže si myslím, že normální

- 73 moderní gymnastiku bych asi stejně nemohla dělat, protože už bych se nemohla moc
74 hejbat.
- 75 J: Myslíš si, že je to zdravější?
- 76 K: Jo, určitě. A teď navíc /e::h/ podle těch pravidel hodně na to dbaj na zdravotní aspekty,
77 takhle tomu říkaj, a když to porušuje ta skladba ty zdravotní aspekty, tak prostě dostanou
78 srážku a jako docela dost. Takže prostě když tam maj moc velký záklony nebo: hodně
79 přes rozsah když dou, tak prostě dostanou za to srážku, protože to tam nemá bejt. A dou
80 proti tomu, aby to tam právě nebylo.
- 81 J: To hodnotíš kladně?
- 82 K: To hodnotim kladně, to rozhodně.
- 83 J: Pořád ještě neumíš formulovat, proč to dělají jenom ženy?
- 84 K: Ne.
- 85 J: A muže si tam dokážeš představit?
- 86 K: Moc ne. Dalo by mi to hodně práce si ho tam představit, protože mi to přijde nepřírozený.
- 87 J: Jo, to stačí. A bereš to, jako že je to vhodnej sport pro ženy?
- 88 K: Jo, to myslim, že:: relativně jo, protože myslim, že jí: jakoby (.) líbí se mi, jak /ehh/ ten
89 sport formuje tvary. /eh/ tvary nebo svaly jakoby. Protože třeba: diskařky nebo: koulařky
90 prostě jakoby ten sport je ovlivňuje nějak jinak. Kdežto tady: třeba pracujou (.) teď
91 mluvím jako debil. Že jim třeba rostou svaly jenom na určitých částech, kdežto tenhle
92 sport podle mě /e::h/ jednak teda jakoby zlepšuje kondičku, ale podle mě celou: postavu
93 nějak tak jakoby souměrně vyváženě tvaruje svaly. Zdravě podle mě.
- 94 J: A to je hezký?
- 95 K: /hm/
- 96 J: Máš nějakej ideál tý moderní gymnastky?
- 97 K: Jako někoho, koho znám nebo... No, n . nesmí bejt moc hubená, to se mi nelíbí, když má
98 /ehh/ anorektickou postavu, což (.) ty mladší většinou maj, ale (.) tohle potom tu
99 estetickou (.) už dělá spoustu: (.) né holek, ale žen. Prostě už to sou jakoby dospělý
100 ženský, který sou štíhlý a je vidět, že:: maj svaly, ale zase ne přehnaně velký. Prostě sou
101 tak jako:: zpevněný. To se mi líbí.
- 102 J: Tenhle ten sport, ten to dociluje? A to tělo udržuje...
- 103 K: v kondici a v nějakým stavu (.) pevným. Dělá hezké postavy ten sport.
- 104 J: Takže i udržuje?
- 105 K: Udržuje. Jo. Je to lepší podle mě než chodit někam do fitka, protože je to . ve fitku je to
106 monotónní a tohle je různorodý a k tomu to: vytváří prostě ty postavy.
- 107 J: Měla by ještě nějak dál vypadat ta ideální gymnastka?
- 108 K: = jo, měla by bejt hubená:, dlouhý nohy
- 109 J: Proč by měla mít dlouhý nohy? =
- 110 K: = tak vypadá líp na koberci. Když má krátký nohy, tak prostě to není ono, i když

111 má velkej rozsah, tak prostě (.) hubená holka **vypadá nejlíp** [řčeno rychleji].
112 Měla . neměla by mít ošklivej obličej, protože pak to není dost estetický:
113 J: To třeba znamená . s tím třeba souvisí líčení
114 K: určitě.
115 J: Kdyby ti tam přišla tlustá holka, tak v pohodě?
116 K: No tak /e::hh/ jakoby s tím, že: udržuje: ten sport těla hezký a ty svaly a tohle, takže si
117 pod tím představim vždycky ňákou štíhlou, nejlíp hezkou slečnu, aby to bylo koukatelný,
118 jak to říká [zašifrováno]. Aby to bylo: reprezentativní.
119 J: Koukatelný?
120 K: Koukatelný, to říká ona. Ale ne, tak je rozdíl, když ti tam přijde: ošklivá tlustá holka a
121 snaží se ti něco: krásnýho vyjádřit jak tanečně, tak i jakoby soulad s tou hudbou nebo
122 když sem přijde hezká štíhlá holka, která (.) jakoby dělá to samý, tak to prostě vypadá
123 jinak, no.
124 J: Jo.
125 K: Je to rozhodně plus. Dokonce: /eh/ (2) respektive, není to (1) jo když není hezká, když
126 není hezká a je ošklivá, tak je to velké mínus. Naopak se podle mě předpokládá, že ta:
127 /ehh/ slečna bude: esteticky vypadající. Nebo jako . jak to pojmut. Prostě ňáká, co by
128 měla mít souměrnou štíhlou postavu a teda: i ňák esteticky aspoň namalovaná. No prostě
129 musí (.) vypadat hezky. A když to vyjde, že nevypadá, no tak je to mň.
130 J: Jo. Co znamená estetické?
131 K: Že to je libé. Že to je prostě (.) Že se mi to . není to . je to chutné. Já myslim, že pro tu
132 gymnastiku je důležitý, aby ten (.) třeba vzhled nebyl příliš výraznej. Hlavně. Že de o to,
133 aby: /eh/ tam nikdo nevybočoval ať už . no jako nemůže mít číro na hlavě že jo. I přesto,
134 že to bude hezká štíhlá holka šikovná, tak prostě to nejde, protože tam bude vybočovat a:
135 J: Ona z těch všech?
136 K: Ona z těch všech. Tim pádem v tý skupině i . i vlastně ze všech, holek, co tam budou a
137 ona bude vybočovat (.) pravděpodobně prostě jako v negativním slova smyslu. Když ta
138 holka bude zase moc tlustá, tak taky (.) bude vybočovat.
139 J: Jo. Znamená to něco pro tebe to slovo estetický? Máš představu, co se pod tím skrývá pro
140 tebe?
141 K: Pro mě (.) štíhlá hezká.
142 J: Jo?
143 K: /hm/
144 J: A tohle, když splňuje ta holka, tak to stačí a je estetická?
145 K: No tak ještě by měla něco umět, co je pro ten sport.
146 J: /hm/ a potom je estetická
147 K: A pak je to pro mě estetický no.
148 J: Teď, víš, jak vypadá ten dres, jako teďka sem přemejšlela, že: (.) vy se snažíte

149 vymyslet ten trikot a určitě máte ňáký ty, jak by to mělo vypadat. Jakože: /e::hh/
150 jsem slyšela, že tam (.) jako zohledňujete veliko:st, jakože aby to zúžovalo: zadek
151 nebo takovýhle něco jakože =
152 K: = určitě. Snažíme se vždycky, abysme vypadaly: co nejlíp, to znamená pro (.)
153 gymnastiku co nejhubeněji.
154 J: jo
155 K: my nemůžeme mít (0,5) /e::hh/ jinou barvu na zadku než **černou** [říká opatrněji,
156 tišeji], protože bysme vypadaly tlustě (.) oproti Ruskám a Finkám. Ty si to možná
157 dovolit můžou, ale my ne (1), jelikož jsme (.) normální a nejsme vychrtlý.
158 J: Ty vad'ó.
159 K: Já to takhle (.) beru prostě. A nejhorší je, že prostě teďkon třeba: (.) zase jakoby
160 navíc (.) /e::hh/ [zašifrováno] pro nás má: ňákej job (1), že na Brumlovce se bude
161 něco otvírat a ona chce, abysme tam vystupovaly a řekla, že nechce, aby tam (.)
162 byla [zašifrováno], protože je **tlustá** [trochu jakoby mírněji a tišeji], a protože
163 (mimo nás) tam budou vystupovat (.) ňáký: /e::hh/ mistři Evropy nebo mistři
164 Světa v aerobiku a něčem, ona nechce, aby šla [zašifrováno], protože nevypadá:
165 dost (.) dobře na to, aby mohla bejt (1) Mistryní Český republiky. Prostě řekla, že
166 nechce, aby šla (.), protože vypadá blbě.
167 J: Jako je fakt, že [zašifrováno] je trošku jako taková bytelnější, jakože =
168 K: = je tlustá i jakoby na normální: (.) poměry
169 J: Jako a ona se s tím asi snaží něco udělat (.) podle mě nebo ne? Jako jestli na ní
170 vyvíjanej takovej ten tlak jakože víš [zašifrováno] a tak jakože máte v hlavě to že
171 bejt hubený a je to ještě vystouplý.
172 K: Jo ale vona je taková svá, tak nevim, jestli (.) ona se snaží zhubnout, ale na každěj
173 trénink si přinese nějakou sladkou limonádu k pití, **tak jako** [lehce pobaveně]
174 J: Tebe ten ideál taky k něčemu tlačí?
175 K: No tlačí mě to k tomu, abych se hlídala a abych /e::hh/ hubla, abych se snažila
176 bejt co nejhubenější
177 J: [ukazuje vztyčený malíček] Takovou si tě tedy nedokážu představit
178 K: No tak to ne, jako ne . jakoby (2) ja vim, dobře, nemam velkej zadek, ale mám
179 široký boky a vždycky je mít budu. A ten zadek vždycky bude vypadat větší než u
180 holky, která má prostě úzký boky (1) a když prostě ještě (.) jakoby přiberu, tak
181 prostě (.) všechno mi tam kouká z toho dresu, tam (.) je všechno vidět, to je prostě
182 čím jsem hubenější, tím vim, že potom budu vypadat líp a i když zacvičím stejně,
183 ale budu hubenější, tak dostanu víc bodů, protože (.) budu působit na tom place

184 líp.

185 J: A do jaký známky se ti promítne to hodnocení, že ti jakože daj víc bodů za to, že
186 jsi hubenější?

187 K: No, podle mě do toho:: /e::hh/ est. jak se to menuje (0,5) uměleckej dojem. Nebo
188 tak jako, oficiálně ne že jo, ale já si myslím, i když ty se třeba díváš na . na nějaký
189 závody a vidíš hubenou holku v hezkým dresu a tlustou holku (.) navíc ( ) ve
190 vošklivým dresu, tak prostě už (.) máš nějakej názor a už nemusí cvičit a jenom
191 to, že tam přijde, a jak vypadá na první pohled, tak to už hraje . to, jak se na ní
192 díváš, jo a jakou známku jí potom dáš.

193 J: Takže s tím jakože celkovým výzorem tělesným (.) souvisí ještě i to oblečení ty
194 holky =

195 K: = jo. Já myslím, že žádněj rozhodčí to nemůže . nemůže si to odmyslet, protože to
196 tam vždycky hraje roli. Pokud je ti ten člověk nesympatickej, ten obličej, tak mu
197 taky nedáš hodně bodů a radši si tam dáš nějakou prostě holčičku, která se ti líbí.

198 J: /hm/ To je na tom založený?

199 K: No tak jako ne . není to založený jenom na tomhle, je to jakoby (1) (jak)si
200 druhotnej (.) /e::hh/ (1) důvod podle . nebo jak to říct (.) jako není to to hlavní, ale
201 může to hrát (.) podle mě docela velkou roli, (.) že jak vypadáš, jak . jak působíš

202 J: A myslíš si, že ta sukýnka na drese má: nějakou funkci?

203 K: No pro mě má takovou funkci, že jí beru jako: plus, že jí můžu mít, protože se
204 cejtím líp, že mě právě zakreje, ale (1,5) nevim. (3,5) To je moje plus, **konečně jí**
205 **schválili, žejo** [se smíchem].

206 J: A víš [zašifrováno], jak se na to tváří třeba?

207 K: Jako na sukýnku? No(.) sukýnku, jedině sukýnku. My jsme se na tom shodly, že
208 prostě nic jinýho nemůžeme mít. Všichni to tak berou, že (.) my prostě . že je to
209 schová (2) i když je to spíš psychický, protože tam stejně zvedáš ty nohy a
210 nakonec ti ta sukýnka je k ničemu.

211 J: Hele a co třeba punčocháče, že proč jste je začaly nosit?

212 K: Protože se nám jinak všechno třese. [směje se tomu] To je ale i . i kvůli pocitu.
213 Máš poci:t (.) že nic . nic ti nekouká nikde, máš to prostě: /e::hh/ jako takový
214 stažený. Takže se cejtíš pevnější a:: i třeba:: (2) hubenější nebo taková ňáká jako::

215 J: Jakože třeba proto si dáváte punčocháče?

216 K: Jo. Jakoby tak když to máš (.) volně, tak prostě /eh/ když skáčeš, tak se ti opravdu
217 ale všechno třese (.) i lejtka ne jenom zadek nebo prostě stehna. A jak to máš (.)
218 stažený, tak . tak prostě je to takový: (0,5) kompaktnější. [smích] Není to takový

219 rozbředlý prostě, není vidět tolik (.) chyb (1) a je to (1) ty nerovnosti nejsou vidět
220 (2,5) všechno to máš prostě (1) takový stáhnutý.
221 J: Jo, to chápu.
222 K: My jsme dřív chodily bez nich žejo, teď už by prostě nikdo nevylez. (0,5) Už to
223 máme prostě tak zafixovaný, že to je lepší, že prostě: (0,5). My jsme si ušily
224 špatný ty: (0,5) ty punčocháče. Sou nám velký, vypadáme v nich tlu . jakoby
225 tlustčí, jsou takový krabatý, jsou vytahaný, prostě úplně špatně sme je ušily.
226 J: A to ste v nich i závodily?
227 K: No, jednou jsme musely jít (.) na tom světě. Ušily jsme je na svět, šly jsme jednou
228 a pak teď si je já už na sebe nevezmu, protože v nich vypadám ještě hůř než . než
229 normálně, než bez nich. Ale:: (1) kdybych si musela vybrat jít bez nich nebo s
230 nima, tak du s nima. (1,5) I přesto, že vim, že vypadám blběji, ale cejtla bych se
231 líp.
232 J: Hele a jak vnímáš svalnatý těla? Třeba [zašifrováno]
233 K: Ona byla hubená, ale jako namakaná. Jako jestli to vidím jako plus?
234 J: No, jako jak to vnímáš (.) v tom sportu jakože:, jak na tebe působí právě z tohotole
235 hlediska, jak bys to ty, jako rozhodčí vnímala.
236 K: No mně osobně /e::hh/ se to líbí. Přide mi lepší, aby ten člověk měl nějaký svaly,
237 než aby byl čistě jenom jako vychrtlej (3) myslim si (1,5) protože i . i jako hubená
238 holka, když nemá svaly, tak to taky nevypadá nejlíp. Když je vidět jakože:: prostě
239 (.) že jenom nejí a jakoby to všechno na ní visí.
240 J: Tak hubená, ale svalnatá =
241 K: = svalnatá. Což myslim, že tam skoro každej musí bejt, aby to potom (.) zvládnul
242 zajít (.) žejo. Ale není to jako /e::hh/ ve sportovní gymnastice. Tam maj prostě
243 vyloženě jakoby velký svaly. A tady je to spíš (.) o tom, že: /e::hh/ že když jako
244 dopne tu nohu, že . že tam nákej ten sval má, ale nemůže mít právě takovýhle
245 svaly jako maj /e::hh/ běžci na krátky tratě, ty maj takovýhle stehna, tak to by tam
246 nikdo mít nemoh (1) nebo moh, ale:: bylo by to míň. A je to hlavně takový jako
247 /e::hh/ všeobecný (.) že tam neděláš jeno:m čistě jeden pohyb, ale jak jich děláš
248 hodně, tak /e::hh/ tím nevytváříš jenom ur . jeden sval (.) prostě na ruce, ale v
249 podstatě (.) všechny svaly, protože v podstatě použiješ pokaždý něco jinýho, takže
250 tak celkově se to podle mě tak formuluje a nic není přehnaně výrazný ( ) a
251 všechno je jakoby pevný
252 J: Takže by si třeba mohla říct, že to je pro ženský tělo takový jakože:: všeobecně
253 dobrej sport?

254 K: Co se týče celku, ale zase potom (.) když vezmeš záda nebo:: rozsah (.) jakoby
255 tím je to nezdravý, ale pokud to děláš na nějaký /e::hh/ amatérský úrovni, tak si
256 myslím, že to je:: jako zdravý. Že to je . že to (.) obsahuje jak prostě nějaký teda (.)
257 ty pohyby tak i třeba /e::hh/ musíš tam zapojit i hlavu i:: nějaký výraz, že to není
258 zase jenom o tom čistě sportovním, ale vo . prostě jako celkovej (.) pohyb.
259 J: Jakože to prostě zasáhne skoro celý tělo =
260 K: = jo (0,5) tak v tom je to dobrý, ale když to potom děláš na profesionální úrovni
261 nebo /e::hh/ ty malý holčičky, jak je prostě týraj a nechaj je 5 minut sedět v
262 provazu a ještě na nich sedí trenérka, tak to nevím . tak je to teda nezdravý
263 J: hm
264 K: Ale my sme tohle nezažili, my se máme dobře [smích]
265 J: Když se kouknu na tu [zašifrováno], ne, jak produpávala ty kolena...
266 K: Víš, proč má [zašifrováno] tak hezký ty nohy? Takhle tady dole (.) tak jak to má
267 trošku (.) nad kotníkem jako prohnutý malinko...
268 J: [zašifrováno]::: =
269 K: =[zašifrováno]. Se mi hrozně líbí, vona je má jakoby (1) takhle (.) tady (.) ona je
270 má jakoby prohnutý
271 J: jo
272 K: tady. No a má to z toho, že když byla malá, tak je nutili sedět na (.) židli, naproti
273 byla druhá židle, kde měla nohy a ta trenérka . trenérka jí seděla na kolenou a
274 prolamovala jí kolena, aby je měla hezky dopnutý (1,5) teď má hezký nohy **kvůli**
275 **tomu** [říká to se smíchem]
276 J: to je týrání [smích] Ale to byla moderní gymnastika teda jo =
277 K: = jo (1) no:: tam je to horší (1) myslím, protože tady nejde tolik vo:: (2) tady není
278 ten důležitější ten **rozsah** [zpomaleně] nebo (.) jako technika jo, ale (1,5) prostě
279 nedbá: se na to, aby ten rozsah byl (.) tak velkej jako v normální moderní
280 gymnastice. Tady de vo to, aby to všichni udělali stejně (.) a aby teda, když je
281 nějaký minimum, tak aby byli (.) přes to, aby byli vejš jak 90 stupňů třeba, ale nejde
282 o to, aby tu nohu měli (.) prostě jakoby přes rozsah. Což v tý moderní gymnastice
283 v podstatě . vo to de. (1) Čím větší máš rozsah, tím většinou si lepší (.)
284 gymnastka. Tady to tak není.
285 J: Jsi s tím spokojená? Jako že děláš tenhle sport, jestli ti to dává něco, co tě
286 naplňuje, jestli jsi potom spokojená se svým tělem, jakože jak ti to uzpůsobuje [
287 (.) tělo
288 K: dává (2) dává mi to

289 /e::hh/ něco mi to určitě dává, protože jinak bych to nedělala, ale: rozhodně mi to
290 nedává to, že bych byla spokojená se svým tělem. To se mi zdá obráceně teda...
291 Že se tam setkávám s těma: (1) ideálama, řekněme. Tam sou skoro všechny ty
292 holky sou hubený, dlouhý nohy. Všechny to maj a já (.) nemam moc dlouhý nohy
293 a ještě nejsem moc hubená. A vždycky když vidim na těch závodech ty holky, tak
294 naopak se cejtím jakoby hůř (1) protože na normální společnost si myslim, že sem
295 relativně (1) /e::hh/ **hubená** [říká pomalu] (.) nebo **normální** [zrychleně], kdežto
296 na gymnastku (.) se cejtím tlustá (0,5) takže se cejtím hůř, tím že . že chodim (.)
297 mezi ty (.) holky, který sou hezký a vůbec.

298 J: Hele, jak . jak se upravujete, když dete na závody?

299 K: No, musíme bejt učesaný stejně a namalovaný.

300 J: Jak se češete?

301 K: Patku (.) se češeme. Nebo na . na patku. Ulízaně.

302 J: Ulízaně?

303 K: /hm/ do drdolu.

304 J: Aha. A líčíte se?

305 K: Výrazně.

306 J: A je to nutností?

307 K: /e::hh/ Řekla bych, že téměř jo. Není to nikde (.) předepsaný, ale: /eh/ ty: ty holky to
308 sjednotí, takže to vypadá potom líp. Že vypadají . sou si víc podobný, když sou stejně
309 namalovaný a navíc /e::h/ sou hezčí potom žejo. A takže . a sou estetičtější teda.

310 J: Hele a proč se mají podobat jako jedna druhý?

311 K: Aby byly s . aby: (.) stejně jako musej mít stejný dresy, tak /eh/ vždycky je cílem, aby
312 vypadaly co nejvíc jednotně. I . i v tom cvičení, i v těch pohybech, tak /e::h/ i v tom, jak
313 vypadaj, aby to . zase (.) tvořily co n . největší jednotnost toho týmu, aby prostě vlastně .
314 správně by si neměl nikoho jakoby z toho týmu rozpoznat, pokud to není vyloženě
315 choreograficky určený, že jedna: bude prostě blond'atá a bude ve předu a bude ve
316 zvedačkách, kdežto ostatní budou všechny stejný a ty nevíš, která z nich je která.

317 J: A proč to tedy děláš?

318 K: Ted'kon to dělám, protože:: mě to hrozně baví

319 J: Jako ten pohyb jako takovej?

320 K: Jo, mně se ten sport hrozně líbí

321 J: jo a ještě co se ti líbí na tom sportu?

322 K: /e::hh/ líbí se mi právě to, že to: (0,5) /e::hh/ je takový různorodý (1) a::: to že
323 třeba tam právěže nezáleží jenom na tom, jakej mám rozsah a jak vysoko skáču,
324 ale i::: co do toho dam, tam je důležitěj ten výraz a ta:: . ta kolektivnost. Mě prostě
325 těší, když se sejdeme s těma holkama, tam (.) jakoby vypovídáme, tím je to pro

326 mě ( ) zajímavý a potom, když cvičím, tak jak koukám na ty vostatní, tak toho
327 mám takovej jakoby (.) týmovej pocit, takovej jakoby: (1,5) pocit, že tam jako
328 patřím, že tam mam ( ) ty lidi, který dělaj . který baví to samý, který mi ro-zumí v
329 něčem a takhle.

330 J: Tak po tomhle se mi fakt stejská =

331 K: = to je tak hezký prostě tři krát tejdně se tam sejdem a i přesto, že každej ten
332 člověk je úplně jinej (.) někdo je . není třeba chytřej, někdo není vtipnej jo? Že
333 normálně by ses třeba s těma lidma ani ne . nebavila nebo nevybrala by sis je a
334 tady jak se s nima prostě (.) scházíš, víš jaký sou, víš, co od nich můžeš čekat, ale
335 (.) zase je to takový: (.) máte to společný téma a jakoby ( ) v něčem ste si hrozně
336 blízký tím, že ( ) máte společnej cíl a vždycky to jakoby záleží ( ) nejenom na
337 jednom (.) z toho týmu, ale prostě na všech. My dohromady to musíme dokázat,
338 abychom se někam (.) dostali...

339 J: To je úplně super... Poslední otázka už. Cítíš i nějakej tlak ze společnosti na to
340 bejt štíhlá?

341 K: Rozhodně.

342 J: A je nějak srovnatelnej?

343 K: No, srovnatelnej je. Možná tam budou spíš ňáký (.) nějaké malé vyjímky, ale: řekla bych
344 tak, že je to stejný, když vlezeš na ulici a když vylezeš na . na plac. Stejně se snažíš
345 vypadat dobře: nebo cítit se dobře, to je jedno, jak vlastně vypadáš. Musíš se cítit dobře
346 (.) a esteticky (.) to samý. Nějak prostě (.) oblečením dotvoříš nějakej svůj, co to je, styl
347 nebo nějakej svůj vnitřní (.) něco, náladu? Tak to dotvoříš tím oblečením a pak deš a
348 snažíš se . navíc se snažíš vypadat dobře před ostatníma, tady se snažíš ukazovat, že něco
349 umíš. A je to to samý.

350 J: Jo.

351 K: Zjednodušeně.

Přepis rozhovoru č. 4

M (Martina): respondentka, 24 let, studentka ČVUT, Stavební fakulta, 1. magisterský ročník

T : tazající se

- 1 T: hele, jak dlouho děláš skupinovou estetickou gymnastiku?
2 M: rok a kousek
3 T: /hm/ a začala si s tím proč?
4 M: tak (.) nevim, já jsem se pohybovala od malička. Vždycky jsem něco dělala, tak sem
5 si říkala, jakože . protože trénuju vlastně malý děti ještě =
6 T: = moderní gymnastiku
7 M: no, moderní gymnastiku. A právě tam přišla pani [zašifrováno], jakože sháněla holky,
8 tak jsem tam přišla a tak sem si říkala, že to zkusím taky, jakože sháněla i velký, tak
9 jsem se tak jako zapojila, podívala sem se na trénink a už sem tam zůstala, no.
10 T: [smích] a vod kolika si začala s moderní gymnastikou?
11 M: s moderní? Vlastně začínala sem v šesti a to mě nebavilo tenkrát. Tak jsem fakt přišla
12 až v osmi letech. Protože, jako úplně na začátku, tak tam jsme si strašně hráli a nebyl
13 to žádný trénink a já sem strašně chtěla mít prostě tu stuhu [smích]
14 T: [smích] jo.
15 M: pak jsem přišla pozdějic.
16 T: hele a věděla si do čeho deš, když si šla k paní [zašifrováno] na estetickou?
17 M: svým způsobem jó (.) jo.
18 T: a že třeba si věděla, že to chceš dělat, že to se ti líbí?
19 M: tak já jsem to chtěla zkusit jako v první řadě, že je to pohyb a že to souvisí s tou
20 gymnastikou, protože ta mě bavila vždycky.
21 T: jo.
22 M: takže jako sem věděla, prostě vo co de, akorát sem si nebyla jistá, jestli jako to
23 zvládnou, že jo. Jestli na to ještě mam.
24 T: a máš?
25 M: no, nejsem si tím úplně jistá [smích]
26 T: jo. Hele, jak by si ty jako osobně charakterizovala estetickou skupinovou gymnastiku?
27 M: (3) /e:hh/ to nevim. já si hlavně myslim, že to je jako, pro taký ty nezavěšený lidi, že
28 jako: to moc nechápou. Protože je to: dost jako založený na pravidlech a prostě (.) pro
29 ně je to takový, že ty to hodnotěj dycky (.) jako jestli je to hezký, nebo není. Ale
30 neuměj moc posudit jako jestli to má (.) tu techniku, jestli to má prostě ty prvky, co to
31 má mít. Takže mě přijde, že docela ty soutěže jako pro lidi, že to je takový =
32 T: = a pro tebe?
33 M: že to lidi nechápou.

34 T: pro tebe? Jak bys to charakterizovala?
35 M: jako (.) JÁ NEVIM, jak to charakterizovat (.) pro mě je to pohybový vyjádření ňáký.
36 T: jo. Dobře. A (.) čím myslíš, že se to třeba odlišuje od jiných sportů?
37 M: (1) hlavně tím, že je to založený na tý kráse. Na tom, aby to bylo estetický. Že to jako
38 není . že to prostě není sport . jako přijdu a překonávám ňáký, jako svoje fyzický
39 hranice, ale že je to spíš prostě na tom, aby to bylo jako hezký. Že jako i ty prostě
40 holky, že musí bejt v drezu, musíš bejt učesaná, namalovaná, což v jinym sportu jako
41 není. Přijdu na atletiku, tak si vlastně vezmu tepláky a starý triko a můžu jít běhat, že
42 jo.
43 T: hele a kdyby tam . kdyby to dělali muži, tenhleten sport, tak taky budou hezký,
44 takhletak upravený?
45 M: já myslim, že by to asi s tím souviselo.
46 T: nebo, proč to nedělají muži? (2) podle tebe.
47 M: Protože to právě jakože to má být hezký. A že je to . že to prostě není právě vo těch
48 překonávání takovejch těch fyzickejch ňákejch možností, takovýto jako prostě někam
49 dál, někam vejš (.) jakože to není měřitelný. Si myslim, že pro ně to prostě není
50 atraktivní, se nemůžou měřit jako.
51 T: jo
52 M: nemůžou soupeřit se sebou.
53 T: jo. Takže tady jakoby pro tebe absentuje ten prvek soupeřivosti?
54 M: no, trošku jo::
55 T: a potom vyzdvihuješ ten prvek tý krásy, estetična?
56 M: tak vono to má i v názvu, že jo, že to má být estetický.
57 T: jo
58 M: a myslim si, že tady, jako v tondlectom je to v podstatě to nejdůležitější, aby to jako
59 bylo hezký. Než aby to vopravdu bylo prostě že vyskočim nejvejš, a něco jakoby.
60 T: jo, supr hele mluvíš. Dobře [smích] Řekla si to, co potřebuju sama (.) co podle tebe (.)
61 má bejt na tom to hezký? Co všechno?
62 M: no, hlavně to má bejt na výraz. Já si myslim, že tady je nejdůležitější ten výraz a to
63 prostě aby (.) z toho čišelo, že to ty lidi baví.
64 T: /hm/ výrazem je přesně to, že tě to baví, jako že se tváříš, že tě to baví?
65 M: no, mělo by to tak bejt. Já si myslim, že prostě na tom koberci, že by to nemělo bejt
66 jako (2) takový to . JÁ NEVIM, co jako v atletice, nebo v maratónu, že prostě běžim a
67 musim překonat ňákou hranici, ale že tady právě vem si, že na to máš 2 a půl minuty,
68 tak prostě to člověk musí dělat s radostí, jako (.) nebo (.) i . jako jestli se na to má
69 někdo dívat, tak musí bejt vidět jakože prostě, ŽE TAM JE ta radost. Jakože opravdu
70 to děláš pro radost ten pohyb a né že tě k tomu (.) někdo donutil.

71 T: jo. Hele a ještě máš něco, co je na tom krásnýho?

72 M: no tak asi by měl bejt pěkej pohled jako na ty . na ty cvičenky, no. Že i jako, nevim
73 no . i když to je (.) taky těžký, vono zase stejně když se jako namaluješ, nalíčíš, tak
74 jako všichni vypadají jako k světu, nebo že prostě je to . že to vypadá dobře jako tým,
75 jako celek že jo.

76 T: a myslíš tím . jako myslíš tím i cvičení, ale i výzor těch holek?

77 M: no (2). Ja si myslim, že i třeba když vemeš třeba váhový rozdíl, nebo prostě takový
78 ty postavový, takže když bude prostě (.) tým kde budou takový (.) no řeknu ženský a
79 bude tam prostě (.) mezi nima taková rádoby 13ti letá holka, která opravdu bude mít
80 těch 30 kilo i s postelí, tak jako, je to, je to vidět, že jo. Už jako to ruší prostě (.) tu
81 estetiku, nebo prostě ten jako celkovej dojem.

82 T: jo. A vy se v tomhleto sportu teda i líčíte, česáte, třeba náušnice...

83 M: jo, všechno.

84 T: nechty nalakovaný...

85 M: nechty, náramky, náušnice, doplňky do vlasů...

86 T: a neruší vás to při tom cvičení?

87 M: Nesmí. To je zvolený tak, aby to jako nepřekáželo, aby to nevadilo.

88 T: a třeba kdybyste to neměli?

89 M: tak to se tak . já si myslim, že je vše trošku takovej psychickej doplněk i jako, aby to
90 bylo fakt jako do puntíku teda. Že když už, tak aby teda byli ty náušnice. Nebo že to
91 už sou takový . jako asi to není úplně to nejpodstatnější, ale je to prostě pro ten celek
92 jako celkovej prostě ten dojem asi jako takovej důležitěj prvek, no.

93 T: hm. Hele jak vypadají vaše trikoty? Máte na ně speciální požadavky jak musí vypadat,
94 nebo ty osobně, máš na ně nějaký požadavek, aby si se v něm cítila dobře?

95 M: já osobně asi ani moc né, já ten trikot prostě беру jako, že to je:: že to jako s tím
96 souvisí, ale že to není nic, co bych jako si vzala prostě osobně, nebo jako, že bych
97 někam si v tom šla promenovat. Ale tady prostě v tom sportu tak jako (.) je to takový
98 zaběhlý, takže si myslim, že, nevim bych se nebránila nějaký barvě, kterou třeba
99 nenosim, ja nevím, třeba růžová, nebo tak. Samozřejmě, kdyby se . když se vybírá ten
100 trikot, tak by se mi asi nechtělo do růžový, nebo . ale neměla bych s tím nějaký jako
101 problém, že má na sobě barvu, kterou jako nemusim.

102 T: jako růžovou nemusíš...

103 M: nemusim jako obecně prostě ve svém životě, prostě bych si růžový tričko na sebe asi
104 nevzala, ale jako tady prostě v tom, když prostě bych přišla, já nevím, do týmu a už by
105 tam měli růžový trikoty, tak asi nebudu dělat: NĚ, TOHLE NĚ.

106 T: holky měli takovýto trikoty, pamatuješ si to? Před dvouma rokama...

107 M: jo [smích]

108 T: hele, ale není to tím, že třeba by sis tu růžovou nevzala, protože by tě to třeba
109 rozšiřovalo? Zadek, nebo něco takovýho...

110 M: ježiš ne, to ne.

111 T: jo, jo. Já sem se zeptala, abych věděla.

112 M: to je spíš o tom osobním pocitu, jestli mi je ta barva příjemná, nebo ne, než ...

113 T: jo. Hele a třeba v sukýnce se cítíš dobře?

114 M: jako::

115 T: k tomu trikotu..

116 M: jako, nevadí mi to (.) **jako bez sukýnky by se mi asi nechtělo ted' už.** [smích] za
117 prvé je to taková jakože móda ted' v tý gymnastice a teda, všichni mají sukně a za
118 druhý, nevím, bez tý sukně už mi to přijde takový jakože už je toho moc vidět.
119 Všechno jako. Ten zadek a tak.

120 T: jo.

121 M: nevím prostě, se mi to už . už mi to...

122 T: takže tě to i jakoby zahaluje částečně?

123 M: no, tak jako (.) a vono je to asi spíš psychický, než mě to... A přijde mi to taky
124 elegantnější ty trikoty s tou sukýnkou.

125 T: /hm/ Jo a co říkáš na punčocháče?

126 M: tak (.) já sem docela ráda, že je máme. [Smích]

127 T: proč si ráda?

128 M: [smích] já nevím, tak jako za první to trošku sjednotí barvu nohou, to že jaká jsem
129 úplně bílá, tak vždycky svítím všude.

130 T: to jako já..

131 M: prostě já se nevopálím [smích]

132 T: to ani já ne [smích]. Já du do Itálie a co tam budu dělat, to fakt nevím...

133 M: no, já pro . takže už jenom jako kvůli tomu, že aspoň tolik nesvítím, jako to::.. Jinak
134 zase, to je spíš vo tý ps . jako vo takovym tom psychickým jako zpevnění, i když
135 silonky tě jako nezpevní , nebo prostě něco..

136 T: jakože stáhne myslíš?

137 M: no. Trošku. Ale né, říkám, je to spíš jako taký, svým způsobem taký, jako psychickej
138 moment. Než jako (.) to je tak tenký že to na to nemůže mít vliv.

139 T: [smích]

140 M: prostě člověk má pocit, že to jako pomůže..

141 T: jo a to už je dobrý [smích]. I když to třeba prakticky nemá žádněj vliv, tak se v tom
142 cítíš potom líp.

143 M: jo [smích]

144 T: [smích] jo. Hele, proč si myslíš, že tohle dělaj jenom ženy?

145 M: nevim. Ja si teda myslim, že to pro ty chlapi není atraktivní.
146 T: že ten sport třeba nepřitahuje muže..
147 M: /e:hh/ jako, voni se na to třeba přijdou podívat, že (.) jakože pěkný holky a teď něco
148 dělaj, tak jakože možná podívat se jako jenom pár týdnů, jako jo. Ale na to aby to
149 dělali si nemyslím, že je to pro ně. Nevim. Protože mi přijde, že prostě chlapi maj rádi
150 když mezi sebou můžou nějakým způsobem soupeřit jako. A když si můžou změřit
151 svoje síly prostě . zvednu víc jako (.) nebo já nevim: doběhnu dál, sem rychlejší,
152 kdežto tady jako zacvičím to líp, nebo hezčejc... [smích]
153 T: [smích]
154 M: nedokážu si představit, že by se jako kamarádi prostě hecovali, že teda: mám hezcí
155 vlnu..
156 T: [smích] ale to je dobrý.. ty jo, tak todle by mě nenapadlo, to je dobrý.. hele a myslíš, že
157 třeba ten sport ani není konstruovanej pro muže? Víš, jako že tedleten pohyb by
158 mužům neseděl?
159 M: no já si myslim, že by jim to neslušelo. Já si myslim, že by to ani nebylo prostě pro
160 ženský atraktivní, se na to dívat jako na ty chlapy. Si to nedokážu představit (.)
161 nepřijde mi to vopravdu jako pro chlapy moc (.) si nedokážu představit, jak by to
162 vypadalo, kdyby právě mužský jako cvičili podle těch pravidel co jsou, jako těch
163 současnejch (.) nebo spíš podle těch pravidel kde se prostě hodnotí, já nevim, že je to
164 takový vopravdu asi krásno . že tam nemáš takový to překonávání něčeho (.) tak
165 nevim. Mi přijde, že je to prostě (.) nedokážu si představit, že by tam musel bejt
166 takovej víc jako . prvek na kterém se můžou víc jako předvést. Nebo prostě by tam
167 měla být třeba náká akrobacie nebo něco jako pro to, kdyby to mělo jako bejt
168 zaměřený víc jako pro muže.
169 T: to je dobrý. Hele a ještě mě napadá: je stanovený jako v pravidlech, nějako že ta holka
170 má být hezká? Nebo jako že by měla vypadat tak, jak vypadá?
171 M: no jako pravidla jsem přímo nečetla a jako určite třeba, když to vezmu z pravidel jako
172 třeba moderný gymnastiky, který znám, tak tam jako přímo není, že jako musí bejt
173 hubená, hezká, ale samozřejmě to působí líp, že jo když jako když se jí dejme tomu
174 něco neklepe a tak.
175 T: hele a máte to teda . vypadáte tak jak vypadáte (1) právě díky tomu, že to vypadá líp?
176 Jako že se snažíte bejt hubený.
177 M: já si myslim, že ne. Že jako (.) zase, je to sport a já si myslim, že člověk něco dělá, že
178 jako nemá moc času prostě nebo šanci, nebo že . že jako to s tím souvisí, že se trochu
179 hlídáš, nebo že (.) jako ne . nechceš bejt prostě tlustá, nebo něco, že se nebudeš
180 přezírat, protože jako když to děláš, tak jako, když tedy máš vlézt do toho trikotu, tak
181 jako člověk se chce i cítit líp. I když jako: i se ti líp cvičí, že jo, než když jako máš

182 nějakou nadváhu, nebo něco. Takže jako si myslím, že to: není prvotní, že prostě bych
183 já nevím . že prostě že by i holky ostatní, že by jako kvůli gymnastice nějak jako se
184 strašně hlídali, že teda protože dělám gymnastiku a protože to tak musí být ale protože
185 to spíš jako s tím souvisí, že jako, když děláš sport, tak se ti samozřejmě líp dělá, než
186 když jako (.) když (.) líp se zvedneš, nebo jako.

187 T: jo. Jo. Hele a jak by podle tebe měla vypadat ideální gymnastka?

188 M: ideální... Rozhodně by neměla být úplně vychrtlá. To fakt není hezký. Myslím, že
189 jako nějaký ženský křivky by měla mít. Prostě trochu zadek, trochu . jako ale měla by
190 být samozřejmě jako ale zpevněná, no žeby to prostě nemělo být takový, že . oni
191 kolikrát i hubený holky jsou takový, že se jim všechno klepe, že jo, že prostě nemají
192 ty svaly, nebo že to je takový (.) ale nemyslím si, že prostě že ten trend jako bejt úplně
193 vychrtlá, a to jako vobčas je . to není hezký. Zvlášť u těch, jakoby že jo, u těch malých
194 dětí, nebo u těch juniorek, tak tam, že jo, ty teprve dospívaj, ale třeba ty seniorky,
195 prostě když jako opravdu fakt, holka který je 25 a váží 40 kilo, tak mě to nepřijde, že
196 je to hezký.

197 T: dobře, tak né vychrtlá.

198 M: né vychrtlá (.) teda takovou normální ženskou postavu.

199 T: má být třeba vysoká, nebo něco takovýho? Nebo na vejšce nezáleží.

200 M: si nemyslím, že jako záleží na vejšce. Samozřejmě asi jako na vyšší gymnastce to
201 vypadá líp, žejo (.) že je to takový jako (.) kolikrát svým způsobem jako víc
202 elegantnější. Ale zas na druhou stranu že i malá holka může působit hodně dobře,
203 když třeba je temperamentní a dynamická, tak jako si nemyslím, že by to bylo na
204 škodu že je třeba menší. Nemyslím si, že vejška hraje roli. Spíš jako . spíš jako ten
205 temperament a to co prostě umí prodat. Že třeba opravdu jako, já nevím, má radši
206 taneční věci, pomalý (.) že to záleží na tý skladbě a na tom prostě jak se jí to cvičí.

207 T: jo. Jo. A potom teda nezáleží tam naí na tom jak tá holka vypadá jako v obličejí,
208 jakože to se doupraví tím líčením a tak.

209 M: no. To já si myslím, že jako na tom vůbec nezáleží.

210 T: jo

211 M: protože tam předse jenom hraje . je to vo pohybu, takže tam hraje největší roli ten
212 pohyb a to jestli, já nevím, má přes ty zuby rovnátka, nebo jako...

213 T: hele a takovýdle výzor tý gymnastky, třeba kdyby tam přišla tlustá holka, může jí to
214 ovlivnit na známce?

215 M: si myslím, že jo. Ale záleží zase jako na tom, jak to prodá. Jestliže to umí dobře
216 zacvičit a umí to dobře jako dát do výrazu, tak si myslím, že to nevádí. Ale zase tam je
217 to, třeba když to srovnám i z tý pozice, když občas dělám rozhodčí, tak . jako no,
218 prostě na těch hubenějších holkách, jako když to uměj zacvičit a když to uměj prodat,

219 tak to samozřejmě vypadá líp, než na tý, která jako je oplácaná. Hele, ale nemysli, že
220 by to byl zase až takovej hendikep, ale jako, asi omezení to je trošku.

221 T: /hm/ jo. To je ale docela nefér, když se jí to projeví na známce, když jakoby cvičí, je to
222 o pohybu a potom se jí to takhle projeví.

223 M: to je (.) no tak, jako když hodnotíš ten celkovej jako projev gymnastky, nebo tak nebo
224 celýho jako toho pohybu, tak vono vopravdu jako to nevypadá třeba tak elegantně,
225 nebo že (.) nevim. Já to třeba neumím jako přímo říct, ale je fakt, když prostě když na
226 těch závodech přijde holka, která jako má nějakou nadváhu, a nevim, nemá jako tu
227 zpevněnou postavu, a zacvičí, tak to předse jenom jako (.) třeba nedotahuje pořádně ty
228 prvky, protože třeba kolkrát nejde pořádně přinožit a už jako i ztohodle se vlastně .
229 kde jsou jako ty chyby. Že to je jako . že to třeba není tak dotažený jako ty prvky,
230 takže jako tohle. Myslim si, že přímo jakože kvůli tomu, že je tlustá, že prostě by se
231 sráželo, nebože to. Ale spíš, že z toho pak pramení určitý chyby.

232 T: jo

233 M: jo a že to je . pak jako ten celkovej dojem není tak . to se jí tam hodnotí, že jo, jako
234 celkový dojem v tý skladbě. V těch pravidlech to je, žejo, jak to působí.

235 T: hele, tak to stačí jako: když ta holka není vychrtlá příliš, středně jakoby štíhlá, podle
236 mě jak si to řekla, a to jakoby stačí tohle na gymnastiku.

237 M: no a musí mít výraz. Musí to . musí to cvičit s radostí. Musí být jako z ní vidět, že to
238 dělá ráda, no.

239 T: to znamená, že tam nevidíš to její úsilí?

240 M: nemělo by bejt vidět, že jako jí to . že prostě má zatnutý zuby, nebo něco. Má to
241 vypadat tak jako hrozně lehce snadně a prostě s radostí, s lehkostí.

242 T: jo a oprav mě, jestli ti řeknu špatně: ti muži, u těch je teda, když si říkala, že něco
243 předčít, jako nějakou větší sílu, nebo něco takovýho, u těch mužů jako nevádí ta síla,
244 ale u těch žen by to malo být tady jakoby eliminovaný v tomhleto sportu?

245 M: no.

246 T: tady jako úsměv.

247 M: no, tady by to právě mělo bejt jako . vypadat opravdu lehce, jakože to v podstatě nic
248 není, a že jako cvičí ráda ta holka, že jako je to jako jednoduchý a že je to opravdu pro
249 radost, no. Kdežto u těch chlapů by to mělo bejt svým způsobem trošku takový jako
250 sportovnější, nebo nějak, aby se mohl líp mezi sebou porovnat. Já si myslim, že i pro
251 ně by to bylo takový... nevim, já si opravdu nedokážu představit chlapa, který **cvičí**
252 **na estetický, no jako** . [smích]

253 T: hele a to i přes to, že to cvičí výkonnostně a závodně, tak přesto tam nemá bejt vidět to
254 úsilí a tak. Pořad se má smát a výraz a takhle...

255 M: /hm/

256 T: jo. Hele a ty si . ty se úplně cejtíš dobře v tý gymnastice? Když máš určitou představu
257 o tý gymnastce, jak by měla vypadat, tak odpovídáš sama sobě týhle tý představě?
258 M: no, ne zcela, ale jako:: myslim si, že ani nějak extrémně nevybočuju.
259 T: jo. Tady už asi du do něčeho osobního. Byla bych ráda, kdyby si to řekla...
260 M: né, dobrý jako v pohodě. Já spíš jako přemejšlím, jako to je [smích]
261 T: jo a děláš pro to něco, nebo máš nějaký úsilí, jakoby vypadat, připodobnit se tý
262 gymnastce?
263 M: né, ja už né. Dneska už to fakt cvičim jakože úplně pro radost a protože mě to baví.
264 Že, protože já prostě vím, že skončím letos, tak že je to jako naposled a chci si to užít
265 z tohodle hlediska. Takže nějak, že bych jako kvůli gymnastice něco omezovala,
266 nejedla, chodila běhat a já nevim co, to né. Prostě já už to dneska dělám protože mě to
267 baví a pro tu radost si to užít jakože ještě naposled vlastně todlecto můžu dělat, ale tak
268 . jako samozřejmě se hlídám, jako nejim prostě někdy ve 12 večer a takový jakože, ale
269 je to si myslim jako že by platilo, i kdybych to nedělala, tak jako.
270 T: jo. A to je všechno, co pro to děláš todle akorát...
271 M: jo, krom těch tréninků a takovýdleho.
272 T: jo. Hele vidíš ty rozdíl mezi moderní a estetickou gymnastikou? Když pořád ještě děláš
273 do tý moderní gymnastiky, vidíš tam nějaký rozdíl?
274 M: určitě, hlavně je to vo týmu v estetický.
275 T: jo.
276 M: No prostě protože já trénuju společky že jo v moderce . já netrénuju, ani s těma dětma
277 moc nedělám. A tady právě v tý estetický je to hodně vo týmu a hodně o tom, prostě
278 že (.) když já, tak všichni stejně. Jako, když je . vždycky se to tam musí prostě
279 připodobnit jako ke všem. A vždycky se musíš dohodnout jako s těma ostatníma jak se
280 to bude dělat, kam se pojede, jako co přesně. Nemůže se tam vymyslet krok navíc,
281 protože to ostatní nedělaj. Kdežto v tý moderce tak to si můžeš jako . todle mi neseď,
282 tak to udělám jinak. Tam je to hodně jako individuální a svým způsobem je ta
283 moderka jako jednodušší, že vlastně tu sestavu si můžu prostě seskládat podle toho jak
284 chci a podle toho jak chci a jak mi to sedí. Když to tady vlastně . mám všechno, mám
285 lepší prostě pravou nohu, jenomže ostatní mají něco lepší na druhou. Tak se to musim
286 přeučit, protože sem sam, že jo.
287 T: hele a z toho ženskýho hlediska jakože třeba by si viděla todle jako . kerej sport
288 vnímáš jako hezčí? Nebo jestli se to dá takhle porovnat, nebo.
289 M: to spíš asi ta estetická. Ta je protože je taková: nevim (.) taková prostě ladnější a
290 taková jako pochopitelnější
291 T: pochopitelnější?

292 M: no, jakože má: (.) hm, jako když se na to podíváš, tak z toho máš lepší takovej dojem.
293 Prostě že ta skladba je jako vždycky do něčeho jako koncipovaná. Nebože prostě máš
294 na to (.) určitou hudbu i je tam vlastně, jak je to delší, tak vlastně máš i jako větší čas
295 na to (.) vyjádřit se v tý skladbě (.) jako co chceš říct
296 T: jo
297 M: kdežto v tý moderce tak tam tě opravdu honěj ty obtížnosti a takhle, tak tam kolikrát
298 hudba je kulisa a cvičí se prostě opravdu jenom aby se tam dohonilo to co tam má bejt.
299 T: hele a je to třeba i lepší ohledně toho ženskýho těla, jakože třeba.
300 M: ja si myslim, že to není tak náročný, rozhodně.
301 T: myslíš, že je to takový třeba šetrnější k tělu?
302 M: jo, to rozhodně.
303 T: a myslíš si, že kterej sport z těchhle těch dvou je ženštější? Jako, dá se to takhle jakoby
304 nazvat? Nebo jsou obadva stejně ženský?
305 M: já nevim. Jakože ta moderka jakože ta spěje už prosdtě k tomu, že ty holky nevydrzej
306 moc dlouho. Opravdu jako před tou dvacinou . prostě před tím 20 rokem jako věku
307 prostě že končej, že to nevydrží jako to jejich tělo, že je to opravdu že je to jako už
308 vyhnáný do extrému. Prostě jak ta flexibilita, ta náročnost těch prvků a takhle. Kdežto
309 ta estetická mě přijde že kolikrát s věkem sou ty skladby jako hezčí. Prostě ty holky
310 jak víc sestárnou, tak sou taky víc ženský, že už to uměj jako i víc prodat a už je to
311 opravdu víc pro radost. Že si to jako mnohem víc užívaj na tom place, kdežto prostě .
312 že jo, když seš mladá, když je ti, já nevim, těch 13 a deš závodit, tak je to strašně vo
313 stresu, protože hrozně chceš a neu . neumíš si to tak užít. Nebo aspoň já sem to tak
314 měla, že jako . že si to člověk fakt neuměl užít. Teď jako, když to dobře jako sedne,
315 ten den a todle, tak prostě opravdu deš s tím kobercem j . na . nebo na ten koberec
316 s tím, že si to jdeš užít a že jako to děláš jako fakt pro radost, protože víš jakože už se
317 už nikam prostě . že už to jindy nebude, no. Že už je to takový že už.
318 T: hele a teda když maj moderní gymnastky jakoby dřívější důchod, když to tak nazvu,
319 tak oni tam většinou ani nemaj šanci dospět do takovýho toho dospělýho ženskýho
320 stádia, jakože, zatímco v estetický jo?
321 M: no. Mám pocit, že jo. Já si myslim, že i jakoby spůsta gymnastek, který, jako
322 moderních gymnastek, že třeba nejsou tak dobrý, nebo svým způsobem už (.) už (.)
323 nechci říct, že na to nemaj ale třeba vopravdu už nechtějí tu moderní gymnastiku dělat,
324 protože ta je fakt hodně tvrdá prostě v tomhle, takže třeba přecházej i k tý jako estetický
325 (.) anebo třeba tady u nás v čechách jako se hodně i gymnastky vracejí jako k tý
326 estetický (.) třeba dělali moderku, já sem taky dělala kdysi moderku, pak sem dlouho
327 nedělala a pak sem se vrátila zase k estetický. Že je to, jako není to tak náročný, ale
328 pořád tam člověk může zůročit to co se naučil v tý moderce.

329 T: /hm/ jo. Takže ty tam nerozlišuješ mezi těmadle těma sportama který je ženštější?
330 M: moc né. Taky že je to svým způsobem stejný.. Akorát jako třeba z pohledu diváka je
331 rozhodně jaksi přijatelnější ta estetická, protože tam tomu jako asi víc rozumí, nebo
332 že to je takový . je to taky víc tanečnější a víc ten člověk jako pochopí o čem ta
333 skladba je, kdežto ta moderní to je (.) to opravdu toho moc nepochopíš, když to
334 neznáš. Jako tam, v podstatě, když to srovnám tak ty jednotlivkyňě tam dělaj všechny
335 to samí prostě.
336 T: /hm/
337 M: že, kdežto jako v tý estetický je tam ta rozmanitost jako těch skladeb dost veliká.
338 Takže to jako i pro toho diváka zajímavější a pochopitelnější. Že si v tom najde prostě
339 nějaký ten tým, který se mu líbí, kdežto v tý moderní, tak tam prostě někdo přijde a
340 teď zvedne nohu za krk a pak ji zvedne zase za krk a pak se tam zlomí tři krát v pase a
341 je to v podstatě pořád jako to samý.
342 T: /hm/ jo. Jo.. já to teďka projdeu, jestli to (.) myslíš, že je to vhodný sport pro ženy?
343 M: si myslím, že jo.
344 T: i estetická i moderní?
345 M: jako když se to nežene do extrémů, tak jako ta moderní, jako z toho zdravotního
346 hlediska, tak si myslím, že je to jako dobrej sport. Že i třeba tý malý holky se naučej
347 jako držet tělo, naučej se prostě trošku pohybovat a si myslím, že je prostě pro ně
348 takový, jakože je to musí bavit.
349 T: jo
350 M: že přece jenom je to i na tu krásu, akorát ty malý holky todlencto baví, já si myslím,
351 že na těch závodech se nechat od maminky nalíčit, tak vždycky tam úplně zářej jako
352 prostě [smích]
353 T: [smích] jo, to znám no, si pamatuju.
354 M: že jindy jim to maminka nedovolí a na závodech, aby nebyli za vostudy, tak tě
355 namaluje [smích] a teď ty třpytky v tý hlavě a prostě pro ty malý holky je to to:
356 T: hele, jak se cejtíš, když si takhle závodně upravená, když si nalíčená, v trikotu?
357 M: no, já z toho nemám jako nějakěj zvláštní pocit. Akorát když fakt jedu v noci domů
358 z nějakějch závodů, tak . tak se necejtim úplně dobře, že jo [smích]
359 T: ale na tý závodní ploše.
360 M: ale na tý závodní ploše (.) jako máš takový: n . nechci říct větší sebevědomí, ale je to:
361 tak jako víc jistoty, že prostě máš pocit, že vystupuješ za někoho jinýho.
362 T: jo
363 M: že je to . že ti to prostě připodobní k něčemu jinýmu a vlastně mu . můžeš jako se
364 svym způsobem pohybovat, nebo se chovat tak jak to v normálním životě neděláš. Že
365 je to takový, že prostě prodáš (.) někoho vevnitř koho máš a prostě tak ho pustíš ven.

366 T: jo. Hele a neomezuje tě třeba ta sukýnka, nebo: je tohle všechno v pořádku?
367 M: no jako..
368 T: drdol, taky v pořádku?
369 M: to jak to jsou věci na který si zvykneš. Prostě to máš párkrát a pak...
370 T: nic by si neměnila na tom jak je to upravený?
371 M: asi ne..
372 T: jo. /hmm/. Jo. Ty už si na to narážela, že estetická skupinová gymnastika má v názvu
373 estetická. Co si myslíš, že pod tím pojmem estetický je teda?
374 M: co je pod tím pojmem estetický? No hlavně, že to má být právě zaměřený na to, aby to
375 bylo jako hezký. Aby to dobře působilo. To znamená, má to bejt jako s tou radostí, má
376 to bejt jako . jako v podstatě stejný v podstatě v tom tímu, jako že to máte stejně, že z
377 toho jako poznáš kolik tam je myšlení. Jako, že ty pohyby musej bejt nějakým
378 způsobem jako jasně definovaný, mají bejt vidět. Já si myslim, že tohle no (.) a to že
379 prostě ty holky mají bejt nějak upravený. Že předse jenom v teplákách by to nebylo
380 vono.
381 T: myslíš, že by to bylo i nemožný, kdyby tam přišli v teplákách?
382 M: jako nebylo by to nemožný, ale nemyslim si, že bych z toho pak měla takovej
383 estetickej zážitek.
384 T: dobře by tě neohodnotili teda, máš pocit?
385 M: nevím jako by to hodnotili rozhodčí, ale spíš že pak z toho nemáš takovej ten jako::
386 hezkej dojem, že je to prostě pěkný, než když tam máš něco vytahanýho, nějaký
387 plandavý trička, budeš prostě dělat tu gymnastiku, tak to prostě k sobě nejde
388 T: /hm/ jo. Hele a ve společnosti . v tý estetický se snažíš bejt jakoby štíhlá, průměrně
389 štíhlá, a ve společnosti necejtíš tyhle ty tlaky? Jakože mimo gymnastiku.
390 M: né, né
391 T: v pohodě se cejtíš?
392 M: jo, jako samozřejmě jsou třeba kamarádi, který vobčas narážej na to, že, já nevim, máš
393 velkej zadek, nebo takovýdle, ale z toho si fakt nic nedělám a si myslim, že prostě sem
394 naprosto normální. Že nevybočuju ani tím ani tím směrem, jako a...
395 T: jo. Hele a jak se zdůrazňuje v pravidlech estetický skupinový gymnastiky ten zdravotní
396 aspekt? Tak myslíš si, že je to fakt zdravý?
397 M: jako teď ti nerozumim přesně.
398 T: /hm::/ tam to je furt jakoby že vyskočíš (.) dálku přes rozsah. Je to zdravý teda, to co se
399 tam? I ten pohyb takhle omezenej tam musí zohledňovat ten zdravotní aspekt.
400 M: Žádněj vrcholovej sport není zdravej. Ale jako, já jsem ráda, že to tady je vomezený,
401 protože:: pak už je to vopravdu skoro všechno se to láme do nepřirozenezeh úhlů a
402 prostě holka, která třeba (.) je docela pohybově nadaná, ale třeba nemá jako ten

403 extrémní rozsah a pak si ho uměle vytváří, tak je to opravdu hrozně nebezpečný a jako
404 (.) ty holky pak sou opravdu jako ve 20 totálně zničený, protože to chtěli někam
405 dotáhnout a protože měli tu vůli se prostě zničit. Takže já sem docela ráda, že je to
406 tady omezený. Ale: samozřejmě žádněj vrcholovej sport jako není . není zdravej. A
407 jestliže nemáš takový ty . takový to zázemí, tu rehabilitaci a nějakýho toho kvalitního
408 trenéra a všechno, tak to není zdravý.
409 T: jo. Tak jo, konec, díky.

Přepis rozhovoru č. 5

M (Markéta): respondentka, 22 let, studentka architektury, 3. ročník

T : tazající se

- 1 T: jak dlouho děláš skupinovou estetickou gymnastiku?
- 2 M: ¾ roku
- 3 T: a před tím si dělala moderní gymnastiku.
- 4 M: jo, měla sem 4 roky pauzu a před tím moderní. Já sem v 17 skončila moderní
- 5 gymnastiku a teďka v 22 sem začala
- 6 T: a v kolika si začala s tou moderní?
- 7 M: v první třídě dejme tomu, to je takových 6 let
- 8 T: to je docela dlouho =
- 9 M: = takže 10 let moderní gymnastiku..
- 10 T: a to si tam dosahovala i úspěchů, že si byla docela úspěšná, ne?
- 11 M: hm.. tak nejlepší umístění bylo.... Byla sem 6. na mistrovství republiky a dostala
- 12 sem se na mistrovskou, ale tam už sem byla někde, tam sem vymetala ty poslední
- 13 příčky, takže už sem se nekvalifikovala dál.
- 14 T: jo
- 15 M: to byl můj největší úspěch, takže nevím, jestli sem byla jako úspěšná...
- 16 T: hele a proč si přešla na tu estetickou skupinovou? Jakej byl tvůj motiv?
- 17 M: /e:hh/ to je docela složitý. Ja sem docela náhodou přišla na to, že [zašifrováno] chodí
- 18 na architekturu stejně jako já, vo rok níž. Náhodou sem se s ní potkala ve škole a čas
- 19 vod času sme si spolu pokecali, a jednou v červnu, to bylo minulej rok v červnu, sem
- 20 se s ní potkala a já, a říkám jí (.) že sem přemýšlela vo tom, že bych se vrátila ke
- 21 gymnastice, že mi to začalo ten pohyb chybět. (.) a vlastně je to svym způsobem
- 22 jediný sport, který mám pocit, že to umím, nebo že můžu říct umím to. Nebo něco sem
- 23 v tom dokázala. Tak mi to začalo chybět a :: ptala sem se jí, jestli bych nemohla začít
- 24 cvičit. A [zašifrováno] říká: určitě, je nás málo. V srpnu jedem na soustředění do
- 25 Chrudimi a abych určite přijela. Tak sem přijela a potom
- 26 T: a věděla si o tom sportu něco dopředu?
- 27 M: ne. Vlastně ani né, jako já sem věděla že to má:: dost spojitostí s moderní
- 28 gymnastikou ale vlastně do teď nevím, co všechno přesne tá estetická gymnastika
- 29 zahrnuje, protože se v těch pravidlech jako nevyznám. Jako sů tam důležitý ty vlny a
- 30 ty zdvihy a takhle.
- 31 T: hm
- 32 M: takže sem svým způsobem nevěděla do čeho du, spíše sem myslela, že to je víc
- 33 gymnastický.

34 T: jo. A teď to není tolik gymnastický jako..

35 M: není, není. Není protože: já mám pocit, že i po těch 4 letech co jsem necvičila, tak

36 svým způsobem nemám problém ty obtížnostní prvky udělat.

37 T: a co to znamená pro tebe gymnastický, jako . co . ty obtížnosti gymnastiky tam chybí.

38 M: /ehh/ (2) jo (.) my třeba tu zostavu nemáme, že jo, tak obtížnou. Takže my tam

39 nemáme moc žádný trojkombinace, ani tam nemáme moc dvojkombinací. Takže my

40 tu sestavu až tak obtížnou nemáme, ale některý jiný týmy (2) tam mají . že to mají víc

41 gymnastický. Mají tam prostě víc obtížnostných prvků. Že jsou složitý skoky, složitý

42 obraty, složitý výdrže.

43 T: jo. Jo.

44 M: ale myslím si, že ta estetická gymnastika je právě spíš o tom tanci, nebo v uvozovkách

45 tanci. O těch pohybech...

46 T: jo. A takhle by si jí i charakterizovala?

47 M: asi jo :: já mám někdy trochu problém jak to charakterizovat, když se mne lidi ptají, že

48 jo. Já vždycky říkám, že to je prostě /ehh/ (2) a jo (.) podle mne i z toho (.) i kvůli

49 tomu se to právě oddělilo od té moderní gymnastiky, aby to byla právě víc (.) aby to

50 byl víc uměleckej zážitek, než ten jakoby technickej a obtížnostní.

51 T: mhm. A ten uměleckej zážitek spočívá v čem?

52 M: pro mne?

53 T: pro tebe..

54 M: no jo..

55 T: anebo i tak, jako všeobecně třeba jestli víc..

56 M: no, když to vztáhnu konkrétně na tu naši sestavu, tak (2) strašně . strašně se mi líbí ta

57 naše hudba, takže to jako prožívám, takže mě to jakoby strašně baví a strašně ráda

58 jakoby se vyjadřuju jako i těma pohybama, který máme daný, tak se tím strašně ráda

59 vyjadřuju a hrozně mě to jako někdy, hrozně naplňuje.

60 T: /hm/

61 M: asi je to (3) no (.) já (.) nevím jak to ještě jinak popsat. Prostě mně naplňuje (2) jako

62 ten pohyb, jako samotnej, no, prostě, že děláme, že se snažíme dělat něco stejně. Je to,

63 jako je to skupinovej sport a je to takový (.) nevím (.) nevím jak to popsat. To jsou

64 takový, jako zvláštní pocity, že zvlášť třeba na závodech to člověk třeba má, že jo, že

65 taková ta euforie v tobě, že (.) je to prostě ten pohyb.

66 T: jo (.) hele a jak si myslíš, že to působí na diváky?

67 M: /e::hh/ já si myslím, že třeba konkrétně na mužskýho diváka tenhle sport, tohle

68 odvětví, působí daleko přirozeněji a daleko ženštěji než moderní gymnastika. Protože

69 jak je moderní gymnastika hodně o tom, že se tam lámeš, děláš hodně výdrží, hodně

70 obratů, složitý prvky, tak to pro někoho může být až nechutný (.) kam si ty holky tu

71 nohu strčej. Ale tohleto je takový:: ženský, hodně je to spojený s tou hudbou, s tím
72 výrazem a myslím si, že to je víc divácky /e:hh/ jako zajímavější.

73 T: jo.. a i ty si myslíš, že to je ženštější?

74 M: jo a mám z toho i pocit, když já cvičím, že /ehh/ je to (.) že je to ženštější. I to jak se
75 jako prezentujeme, že máme třeba ty naušnice, že jo, ty nechty, sme i tak jako
76 oblečený víc jako .. ženšteji, no a nebo jak to .. když to třeba porovnáám s menšíma
77 holkama, který mají .. to jsou takový konkrétní věci..

78 T: no ale, pokračuj..

79 M: že třeba malý holky hm... mají takový víc jako mo (.) gymnastický dresy, mi přijde.
80 Mají i víc taky gymnastičtější česání, gymnastičnejší malování, tak ty mi jako
81 nepřipadnou úplně, jako ta estetická gymnastika. Ale takový ty starší holky, jako třeba
82 i ty starší, co jsou tady na závodech, i my, že to máme už takový, že to je svým
83 způsobem trochu blíž k tomu tanci, no.

84 T: jo.

85 M: jako že to je takový jako komplexnější.. že nejde jen o to ustát tam výdrž a otočit
86 obrat, či skok, ale jsou tam i takový ty pohybový věci.

87 T: a teda říkáš, že i výzor je tam důležitý? Jakože to, když se upravíte oproti těm malým
88 holkám, že vypadají víc do gymnastiky a vy ste jako ženštější, jako že máte náušnice,
89 nechty.

90 M: /hm/ myslím, že to je důležitý.

91 T: jak moc si myslíš, že to je tady důležitý?

92 M: no, jako, pokud' to beru konkrétně k nám, tak si myslím, že to je jako životně důležitý.
93 Že to je vlastně to nejdůležitější, co do toho jako my se snažíme dát. Nebo že mi přijde,
94 že my si vždycky říkáme /ehh/ že nejde tolik o to, aby sme to provedli, jako tu výdrž
95 na 100 procent, ale aby sme jako dobře vypadali, dobře se tvářili a dobře prožívali tu
96 hudbu. Takže vlastně (.) my jak nejsme třeba obtížnostně tak jako dobrý, nebo
97 nemáme zmáklý všechny ty pohyby, tak mám pocit, že hodně sázíme právě na to (.)
98 aby sme dobře vypadali, dobře se tvářili a: a aspoň dobře prožívali ty jednodušší
99 pohyby v uvozovkách, ty vlny a takhle. „(3)“ Takže si myslím, že . že to máme na tom
100 hodně postavený (.) na:: na tý umělecký hodnotě.

101 T: hele a co znamená dobře vypadat?

102 M: dobře vypadat (.) no tak (.) no za prvé se člověk musí dobře cejtít, aby měl pocit, že
103 dobře vypadá, ale dobře vypadat (.) nevím tak, vždycky když se nějak hezky
104 namalujem, stejně namalujem, hezky učešem, dáme si ty náušnice, tak mám pocit, že
105 hezky vypadáme a (3) nevím, asi je to o . o mým pocitu, že mám pocit, že dobře
106 vypadám. To je asi pro mě to dobře vypadat.

107 T: [smích] jo. V pohodě. Hele a: ten trikot jak váš vypadá, tak ten je pro tebe v pohodě?
108 Jakože má, třeba když máš sukýnku, tak ta sukýnka tě neomezuje ?
109 M: ne. Sukýnka neomezuje, sukýnka mi přijde, že je tam úplně to nejlepší na tom dresu
110 co je.
111 T: jako třeba, kdyby ten dres neměl sukýnku, tak
112 M: tak je to (.) no tak by mi to vadilo, nebo nebylo by to pro mě (1) tak hezký. Ne .
113 necítila bych se, že tak dobře vypadám.
114 T: ta sukýnka tě dělá hezčí.
115 M: No. [smích] Taková blbost ale, ale jo tak když už ses k tomu dostala, tak řekla bych,
116 že jo.
117 T: hele a punčocháče?
118 M: jo. Ty sou pro mě dost důležitý.
119 T: [smích]
120 M: [smích] Jako (.) když sem dělala moderní gymnastiku, tak sme punčocháče
121 nepoužívali. To by sem si nedokázala představit. Ale v tuhle chvíli mám pocit, že to je
122 takový, pro mě jako dost podstatný, podstatná část našeho kostýmu ty punčocháče .
123 mít ty punčocháče. Že je člověk jakoby sice nahej, nebo má ty nohy nahý, ale zároveň
124 je máš něčím pokrytý a máš pocit, že (2) to je i takový, že (.) to líp vypadá, no.
125 T: jo (.) třeba kdy by si šla bez těch punčocháčů, tak to cejtíš i pohybově, nebo ne?
126 M: /ehh/
127 T: třeba s punčocháčema se i líp pohybuješ?
128 M: jako až takhle bych to asi vzít nemohla. Jakože, kdybych musela jít bez punčocháčů,
129 tak bych se přes to musela přenést a myslim si že (.) by ten výkon byl asi stejnej, ale
130 zase svým způsobem je asi důležitý, aby se člověk dobře cítil v tom kostýmu, nebo
131 když to řeknu, v tom dresu. Takže to možná svým způsobem může mít vliv na to jak
132 T: hele a jakou mají vůbec funkci ty punčocháče?
133 M: No (2) tak za prvé to líp vypadá, že se jako lesknou, a jsou jako, že jsou . trošku to ty
134 nohy možná i ztáhne, já nevim a je to taký příjemnější, že /e::hh/ člověk má pocit, že
135 určité partie jsou (.) tak víc zakrytý, nebo jak to říct [smích] Nebo (.) víš, jako že
136 člověk se necejtí tak nahej.
137 T: jo. I když je vlastně nahej
138 M: i když je vlastně . přesně, i když je nahej. Skoro.
139 T: hele a ty by si uvítala jako být víc oblečenej?
140 M: ne, to né. Mně to takhle vyhovuje.
141 T: úplně to sedí i do toho: jakej je ten sport.
142 M: jo, jo. Mně se (.) podle toho, co jsem koukala na dresy, jaký třeba holky měly, tak (.)
143 se mi tenhle ten líbí asi ze všech nejvíc. Takový ty prostřihaný sukýnky, ty se mi třeba

144 moc nelíbily, ale (.) to je jenom jako můj názor. Pak ty fialový to ste byly v tom
145 hezký, ale tyhle mi přijdou lepší.
146 T: ty růžový?
147 M: no
148 T: /hm/
149 M: takže (.) jo:, líbí se mi a sem spokojená. Jako nemám pocit, že bych se v tom blbě
150 cejtila. I to že je to bez rukávů, to je docela příjemný. Ale i kdyby to bylo s rukávama,
151 tak (.) není to žádný nic hroznýho.
152 T: a třeba jak by si se cejtila v celotrikotu? Víím, že si ho v moderní nosila.
153 M: no, no, nosila (.) já (3) já si myslím, že, ty jo, celotrikot, nebo že se v něm může cítit
154 dobře jenom člověk, kterej má pocit, že je fakt hubenej, nebo jak to říct. Protože jak
155 sem mluvila o tom, že člověk vypadá dobře, když se cítí dobře, tak bych řekla, že
156 člověk (.) že holka, která třeba je trochu tlustší, tak by si trikot, celotrikot oblíct
157 nechtěla, protože by měla pocit, že jí to rozšiřuje.
158 T: jo
159 M: že by se v tom dobře necejtila
160 T: jo...
161 M: já bych se (.) já bych si celotrikot skousila (2) ale cítím se líp v tomhle.
162 T: hele a jsou tam i jiný možnosti než mít než mít jakoby sukýnku, trikot se sukýnkou?
163 M: no asi jenom že jsou možnosti v tom, že můžeš mít různě dlouhý ty sukýnky, různě
164 prostříhaný.
165 T: ale sukýnku v každým případě, nebo... To mají všechny.
166 M: Mají všechny, protože si tím zakrývají zadky a třeba (.) já nevím, tlustší nohy a tak.
167 Hele, ono to docela pomáhá.
168 T: /hm/
169 M: a ten celotrikot právě dělá ty postavy, pokud nejsou dobrý, dělá daleko tlustší.
170 T: /hm/
171 M: jo, protože tam vidíš úplně všechno, že jo.
172 T: aha.
173 M: kdežto ta sukýnka zakryje třeba ten zadek
174 T: takže cílem je i opticky jakoby zužovat?
175 M: no, no zužovat aby ty holky vypadali líp.
176 T: jo. hele, jak má vypadat podle tebe, tvoje ideální gymnastka?
177 M: /ehh/ moderní gymnastka nebo estetická gymnastka?
178 T: no, můžeš to porovnat i s tou moderní, jestli tam vidíš rozdíl. Asi jo, a skus to.
179 Speciálně mě zajímá ta estetická..
180 M: /hm/ tak pro mě (.) já nevím, jestli mám třeba říkat nějaký konkrétní příklad.

181 T: můžeš

182 M: ale pro mě třeba jako, je ten ideál moderní gymnastky byla Vytrčenko . protože byla
183 (.) měla: (.) jako, samozřejmě ta moderní gymnastika se u mě . u mě pojí jako
184 s velkým rozsahem. Ale třeba u těch Rusek už je to takový hodně extrémní a: (.)
185 ačkoliv se mi gymnastika strašně moc líbí, tak někdy mám pocit, že u těch Rusek se
186 mi z toho dělá trošku i špatně.

187 T: jo..

188 M: ty se i jako hodně prolomí.. takže je pro mě důležitý, aby sice měla rozsah, ale aby
189 byla taková jako zpevněná. Což ta Vytrčenko třeba byla. Ona měla jako velmi dobrej
190 rozsah, ona byla i skoro Ruska, ale měla to všechno takový zpevněný, takže rozsah, to
191 zpevnění a taky k tomu jakoby ta: umělecká část, ona byla taková strašně ladná (.) a
192 hrozně (.) prostě hezky se na ní koukalo, takže (.) třeba na takovou Kabajevu se mi
193 nikdy tak hezky nekoukalo. Nebo:: no, no Kabajevu tu zrovna.. tu sem moc ráda
194 neměla, ale měla sem ráda takový ty elegantnější gymnastky. Takový ty, který do toho
195 dávali víc tu ladnost a tu . a měl člověk pocit, že to dokážou víc prožít. Takže svým
196 způsobem, který měly blíž třeba k tý estetický gymnastice.

197 T: no a rozdíl s tou estetickou?

198 M: no (.) tak já to vidím. Tak já tenhle sport moc neznám, já ani fakt nevím, jak vypadají
199 třeba některý ty holky z jinejch zemí. Já sem jenom viděla něco na internetu, ale podle
200 toho co jsem viděla, tak rozdíl, že tam (.) ty holky prostě nemusí mít tolik ten rozsah,
201 že to není na tom postavený a taky, to co se mi na tom nejvíc líbí, tak to prožití ty
202 hudby a prožití těch pohybů a (3) a (.) no, takhle.

203 T: jo, hele a vidíš tam třeba jako rozdíl i v tom jak se ty ženy upravujou, jakoby vizáží
204 působí?

205 M: no

206 T: máš tam nějaký pocity, že tam je rozdíl?

207 M: jak říkám, moc sem toho nezažila, moc závodů, ani (.) na tom videu to vůbec není
208 vidět

209 T: ze svý zkušenosti jakože

210 M: jako ze svý zkušenosti mám pocit, že tam je rozdíl (3) v tý vizáží. Že ta moderní
211 gymnastika je právě taková víc (.) od těch (.) jak to popsat (.) v takových exaktních
212 (3) v takový exaktní vizáží. Že to je všechno takový víc jako (.) jasně daný a není to
213 tak ženský, nebo jak to říct.

214 T: jo?

215 M: já nevím, se to dá říct technický, ale: jako:. I . i když třeba ta Vytrčenko taková
216 nebyla, jo (.) nebo ta . ta Sid z toho Španělska ty mi přišli, že vypadali hezky, že byly
217 vždycky tak hrozně žensky upravený. Ale u některých těch Rusek mi přišlo, že prostě

218 to měli takhle vyčesaný ty . ty: /ehh/ drdoly úplně nahoru a osponkovaný a vypadalo
219 to tak neelegantně a nežensky, tak je to hrozně technický a strojeně. Takže si myslím,
220 že tam asi rozdíl je.

221 T: ty si použila pojem ženský?
222 M: no
223 T: super. a ta estetická, tam ty gymnastky, tam ti přijdou ženský teda? Nebo ženštější, než
224 v tý moderní?
225 M: /hm::/ řekla bych, že jo, protože holky co dělaj estetickou gymnastiku, aspoň co jsem
226 já stihla z mejch zkušeností zažít, tak to dělají holky, který už sou starší. Takže sou
227 prostě ve všech směrech dospělejší a to nemluvím jenom jako o tom, že mají větší prsa
228 . to není jenom o tomhleto. Že prostě tak obecně vypadají víc žensky. Jako dospělý
229 holky. A tudíž ten sport, mám pocit, že je ženštější. (3) Jenomže třeba v těch 15 letech
230 ještě většina holek dělá třeba tu moderní gymnastiku a potom když jak se dá věnovat
231 gymnastice, ale už nejsou schopný ty prvky tolik provést, tak se třeba uchýlej k tý
232 estetický gymnastice.

233 T: /hm/
234 M: takže si myslím, že to je, že je to ženský už jen tím, že to dělají, podle mě, starší
235 holky. Ale to je jako můj názor a nevím, jestli to tak opravdu je, ale řekla bych, podle
236 toho, co jsem viděla na tom internetu, že třeba ty mistryně světa z toho Estonska, to už
237 sou vesměs holky, kterým jako je přes 20.

238 T: /hm/
239 M: no a že to jsou jakoby ženský v nejlepších letech a tudíž si myslím, že právě to vypadá
240 žensky. Jako pro ty chlapi.
241 T: myslíš, že to je jenom věkem, nebo do toho vnáší i něco dalšího?
242 M: no, myslím si, že to je určitě, že do toho vnáší i něco dalšího, protože tak (.) když
243 člověk (.) čím je člověk starší, tím asi to dokáže ten sport i trochu jinak prožívat.
244 T: /hm/
245 M: víš, že když sem byla menší, tak (2) sem to (.) jak to říct (.) prostě to člověk bral
246 trochu jinak . teďka už si to, přesně, dokáže víc užít, dokáže možná do toho vložit o
247 trochu víc, takový to něco co je nad tou obtížností, jako že to dokáže víc prožít a tudíž
248 se to stává takovým zajímavějším, bych řekla.
249 T: takže pro tebe tam nehraje roli, v tý ženskosti, nějaký vzhled
250 M: né, né. Já si myslím, že každá holka když se upraví tak může vypadat krásně. Takže to
251 není o tom jestli má někdo (.) nevím (.) velký, malý nos, nebo nějaký modrý, hnědý
252 oči, ale že to je spíš, podle mě, o tom prožítí.
253 T: jo
254 M: a o tom, věku.

255 T: hele, proč si myslíš, že tenhle sport nedělají muži?
256 M: /uf/ (2) jako, když by dělali konkrétně úplně tohleto, co děláme my, to bych si teda
257 nedokázal představit (.) protože chlapi, co se týče gymnastiky, tak dělají snad jenom
258 sportovní, že jo.
259 T: no
260 M: tak (.) jako je fakt, že existují baletáři a tanečníci skvělí jako chlapi (.) ale to je víc o
261 tom pohybu. Není to už vůbec o nějakých výdržích. Jo, chlapi, který strkají nohy
262 za hlavu, že jo (.) a taky nedělají to chlapi, protože si myslím, že to vůbec by se k nim
263 nehodilo. Jako konkrétně tenhle sport. Jako, kdyby to bylo vyloženě taneční, tak si
264 myslím, že to dělají samozřejmě i chlapi, protože tančit samozřejmě umějí krásně.
265 Ale: ne . nelíbilo by se mi, kdyby dělali nějaký výdrž, nebo točili atitýdy. I když je
266 fakt, že třeba baletáři tohle dělají že jo.
267 T: výdrž neví, ale taky tam asi mají =
268 M: = skáčou, oni skáčou.. ale ten balet je asi takovej sám pro sebe. No, ale tak (.) prostě
269 by se mi to k nim nehodilo.. takový, bych řekla, že takový to hezky vypadat, hezky se
270 tvářit (1) jakože patří jako k těm ženským.
271 T: jo.. jo.. jenže už tolik (.) ne né ten pohyb, ale spíš tohleto jako hezky vypadat, hezky
272 se tvářit, ale i ten pohyb, jakoby.
273 M: no.
274 T: bys měla pocit, že by jim to sedělo
275 M: No, já mám pocit, že by jim neseděly takový ty vyloženě ohebnostní věci
276 T: takže si nedokážeš představit kluka v nějakém trikotu takovýmhle..
277 M: jako (.) no (2) no asi svým způsobem krasobruslaři vlastně taky nosí takovýhle divný
278 dresy. I když to je taky trochu jiný (.) jako, nedokážu si představit v trikotu, že by měl
279 takhle vykrojený (.) vykrojený dres, a tadyhle bez rukávů. To tedy nedokážu. Dokážu
280 si ho představit jako (.) jaký mají dresy sportovní gymnasti. že mají třeba takový ty
281 trenírky, nebo takový ty dlouhý legíny a k tomu tílko. No ale jako představa, že
282 v takovýmhle úboru prostě cvičej ladně na nějakou hudbu (.) no nevim, no.
283 T: nebo myslíš, že ten sport jakoby vyžaduje takovejhle úbor?
284 M: /hm/ to bych řekla (.) jo, určitě. Že to k tomu hodně patří.
285 T: jo
286 M: jako k tý hezký hudbě mít i hezkej dres, hezkej účes.
287 T: hele, když se vytváří takovej trikot, máš i ty osobně nějaký specifický požadavky, třeba
288 na barvu, nebo jak to kde má být ušitý, aby ti to třeba opticky nezvětšovalo, nebo
289 něco takovýdlehého, nebo nemáš? Protože víš, že ta sukýnka sama o sobě už tě bude

290 M: s holkama na estetickou gymnastiku sem /ehh/ dres nešila, ale když sem si šila dres,
291 nebo šívávala dres na moderní gymnastiku, tak (3) určitě se hledí na to, aby ten dres
292 nějak nerozšiřoval.
293 T: /hm/ jde o to optický.
294 M: no, určitě sem tam hleděla na to, aby se mi tam líbila ta barva, aby se (.) aby ta barva
295 třeba nějakým způsobem korespondovala i třeba s tou hudbou, pokud' to jde. /hm/ a ten
296 materiál (.) aby se to člověku líbilo, no.
297 T: jo. A ne jenom tobě, ale i ostatním jako rozhodčím, divákům.
298 M: no, když si spomínám já, tak šlo spíš o to, aby se to líbilo mně.
299 T: jo.
300 M: jako když sem tehdy já třeba dělala v 15 moderní gymnastiku, tak sem ani tolik
301 nepřemýšlela o tom, jestli se to líbí rozhodčím, ale o tom, jestli se to líbí mně. Je fakt,
302 že teďka, v dnešní době, když dělám teďka tu estetickou, tak víc člověk přemýšlí o
303 tom, aby se to (.) nebo (.) já jsem s holkama dres nešila, ale člověk přemýšlí o tom,
304 jestli by se líbily i těm rozhodčím, že, ten sport je i tom se líbit. Aby sme hezky
305 vypadali. Takže...
306 T: jo.
307 M: takže kdybych já s holkama šila dres, tak určitě budu myslet na to, aby se to líbilo
308 divákům a rozhodčím.
309 T: jo, jo. hele, ještě to (.) odskočili sme od toho tvýho ideálu tý estetický skupinový
310 gymnastiky. A teďka se zkus zaměřit na ní, že jenom jak by měla vypadat, jestli máš
311 představu nějakou. Jestli (.) že by měla nějak vypadat.
312 M: asi konkrétně né
313 T: Myslíš, že kdyby tam přišla třeba tlustá holka.
314 M: no, kdyby se krásně pohybovala, a jako opticky hezky by vypadala, tak by mi to
315 vůbec nevadilo. Ale měla bych (.) /hm/ (2) určitě kdybych ji viděla ještě před tím, než
316 se začne hejhat, tak bych si říkala, že ta třeba (.) že co to je? Že ta (.) že nemůže
317 vypadat tak hezky, ale (.) že nějaký předsudky určitý člověk má. Nebo měla bych,
318 kdybych viděla tlustou holku, tak bych řekla, ta nemůže dělat estetickou gymnastiku.
319 Ale záleží potom, jak by se ta holka hejbala, takže si myslím, že svým způsobem (.)
320 jako nemluví o nějaký fakt kouli jo (.) ale že svým způsobem nevadí, když je ta
321 holka trošku tlustší, protože se dokáže pohybovat stejně krásně jako ty hubený a
322 dokáže být taky ladná, takže (.) jako určitě. Kdybych mluvila o svym ideálu, tak bych
323 v představách měla spíš hubenou holku. Ale myslím si, že to může dělat holka, která
324 nemusí být vyložené hubená.
325 T: a nemusí být ani vysoká?

326 M: ne. Ne. Já si myslím, nebo (1) já v představách jako takovýhle konkrétní /e::hh/ (2)
327 nemám.

328 T: jo.

329 M: Spíš mi jde o to, jak působí na toho diváka a jak se dokáže hýbat, jak to dokáže prožít.

330 T: jo

331 M: takže to není vyloženě nějakéj /e:hh/ náká modelka vyhublá, s, já nevím, blond'atejma
332 vlasama a modrýma očima, ale spíš holka, která dokáže nějakým způsobem zaujmout
333 a vůbec nemusí být zrovna nejhubejší na světě

334 T: jo, hele, čím to je, že je tenhle sport vyloženě ženskej, nebo dělají ho vyloženě
335 ženy?

336 M: /hm/

337 T: A: čím se to liší od sportu, který dělají jenom jako muži, jakože je to (.) může se to
338 něčím lišit? Můžeš tam něco najít, nebo...

339 M: /e:hh/ co dělají jenom muži? Co dělají jenom muži třeba?

340 T: já nevím, oni třeba všechny sporty dělají ženy že jo, ale jako

341 M: jo, dejme tomu /ehh/ nebo nějaký vyloženě silový sporty dělaj, možná.

342 T: jo? Síla tam hraje nějakéj (.) nějakou roli a...

343 M: Asi, asi jo svym způsobem. Asi bych řekla, že chlapi (.) tak obecně jsou silnější, tudíž
344 (.) vynikají víc v silovějších věcech, tak (.) asi v tom bych viděla ten rozdíl, no že (.)
345 ženský jsou víc tak na to koukání (smích), když to takhle ošklivě popíšu, a ty chlapi
346 teda (.) na tu sílu.

347 T: jo (.) hele, jako to (.) znova zkusím tvý ideály. Mě tam vždycky něco odpoutá.

348 M: jo.

349 T: ale (.) ty odpovídáš sama svý představě, nebo toho co si uvedla, toho mála, jakože

350 M: /ehh/ moc né [smích] já mám pocit, že (1) můj pocit jak . jak působim na vost . na
351 diváky, na rozhodčí, nebo na ostatní holky, to nevím, ale řekla bych, že nejsem úplně
352 ten (.) /e::h/ jako (.) uměleckej typ, nebo jak to říct, že: že si spíš myslim, že mám
353 trochu víc na vrch /e::hh/ v tý části obtížnostní, samozřejmě že padám taky z výdrží,
354 ale sem si jistější v tom, že teda ustojím výdrž, než to: než . než v tom, že bych
355 provedla úžasně vlnu. Takže si myslím, že svým způsobem tomu ideálu neodpovídám,
356 že (.) asi nemám ten (.) ten správný projev, i když se snažim, a ty správný pohyby.
357 Takový ty r . vláčný a uvolněný a prožitý.

358 T: /hm/

359 M: a já si myslím, že to musí být . jako že to prostě je v člověku. Můžeš se to naučit
360 určitým způsobem, jako když se strašně moc snažíš, tak se to naučíš, ale nikdy se to
361 podle mě /e:h/ nikdy se to nenaučíš do t . takový fáze abys to dokázala prožít jako ten,
362 kdo to má v sobě.

363 T: jo
364 M: takže si myslím, že (.) tomu moc neodpovídám. Tomu ideálu.
365 T: [smích] jo [smích] Hele, estetická skupinová gymnastika má v názvu to „estetická“?
366 proč to tam je? Má to pro tebe nějaký význam?
367 M: /ehh/ [smích] že jo pro mě konkrétně to žádný význam nemá, protože i kdyby to
368 v názvu estetická nemělo, tak budu cvičit tak jak cvičím.
369 T: [smích]
370 M: nebo, víš prostě, bude to furt stejný. Ale co pro mě znamená
371 T: jako nějaká představa myslíš..
372 M: jako pro mě znamená tu představu jakoby /e:hh/ jakoby voddělení od té moderní
373 gymnastiky. Nebo že: že se to jako profiluje vůči té moderní gymnastice. Že v tom je
374 (.) že v tom sou právě takový ty (.) elegantní pohyby, taneční pohyby, nebo snaha o
375 nějaký tanečnější prvky. A:: no a nebo ten prožitek z té hudby taky.
376 T: a co se podle tebe schovává pod tím estetickým?
377 M: asi /e::hh/ asi všechny věci o kterých sme (.) mluvili.
378 T: jo..
379 M: že to není možná jenom ten pohyb, ale že se pod . tím skrývá možná i ta vizáž a a
380 vůbec to, jaký lidi to dělaj. Takže to dělají třeba ty starší ženský, které třeba dokážou
381 hezky vypadat nebo tak. Takže asi tak.
382 T: malý holčičky (.) jak vypadaj?
383 M: jo, tak třeba takový ty (.) malý holčičky, dejme tomu 8 letý, tak (1) oni v tom vypadaj
384 strašně srandovně. Oni jsou hrozně roztomilý ale: prostě se to k nim svým způsobem
385 nehodí. Nebo já když se koukám na ty malý holčičky, tak (1) JÓ: koukám „**Ježíš, ty**
386 **jsou roztomilý**“, ale jsou hezký jenom proto, že jsou malý a roztomilý. A když se
387 koukám na ty seniorky, tak ty už právě do toho dokážou dát (.) něco víc.
388 T: jo (.) a to je to estetický
389 M: /hm:/ nebo . nebo že mám pocit, že se to právě s věkem (.) jakoby ta estetika do toho
390 dostává, do toho sportu. Ale jak, to já jako nedokážu posoudit. Prostě asi je to v tom,
391 že je člověk starší a (.) dokáže do toho dát něco víc. Že už to nebere jenom jako sport,
392 že provedu (.) jeden, druhý, třetí, čtvrtý prvek, ale (1) že si to tak víc člověk užije.
393 Nebo, to je asi ten můj takovej ideál, že třeba i ty lidi si to víc jako užívaj, nebo **máš**
394 aspoň pocit z toho takovej, že si to ty lidi užívají a prožívají a že je to strašně baví.
395 T: jo..
396 M: třeba když jsme koukali jak se tam rozcvičují nějaký ty holky, tak (.) vypadali do toho
397 strašně zapáleně a hrozně, hrozně sem to věřila, to co tam dělaj. Což ty malý podle mě
398 nedokážou.
399 T: /hm/ jo. Hele, chtěla sem se tě zeptat třeba: držíš diety?

400 M: ne! No, nebo takhle, jako snažím se třeba nejíst večer..
401 T: aha
402 M: protože, já jsem teda nikdy s . s nadváhou problémy neměla, ale /e::mm/ tak někdy (.)
403 asi před ¾ rokem sem měla nějakou t . měla nějaký problémy se žaludkem, že sem
404 nějak zvracela nebo tak, tak sem musela držet nějaký diety a potom co sem /e:hh/
405 skončila s těma dietami, tak sem se hrozně rozežrala a najednou sem měla pocit, že
406 sem (.) během, já nevím, tejdne, 14 dnů nabrala asi 3 kila, tak jsem najednou začala
407 zjišťovat, že už /e::h/ sou pryč ty doby, ve kterých sem mohla sníst úplně cokoliv a
408 neztloustla sem. Takže sem začala přemejšlet vo tom, ne že budu hubnout, ale že už
409 musím přemejšlet o tom, co si dám a co si nedám. Takže /e:h/ se snažím nejíst třeba
410 pozdě večer, když přijdu z tréninku, tak už si většinou nedávám.
411 T: A souvisí to s gymnastikou, nebo ne?
412 M: /e::hh/ jo i ne:. Jako myslím si, že bych se snažila i takhle, jako, trošku /eh/ dávat
413 pozor na to, co jím, i kdybych tu gymnastiku nedělala. Ale určitě je to s tou
414 gymnastikou spojený, že protože ji dělám, tak chci, abych (.) tlustá nebyla. Tak to
415 s tím určitě spojený je. Ale i když jsem gymnastiku nedělala 4 roky, tak jsem (.) tak
416 člověk vřdycky chce vypadat dobře a chce bejt hubenej. Každá holka chce být
417 hubená. Takže (.) to s tím (.) svym způsobem nesouvisí.
418 T: jo.. takže pro gymnastiku neděláš nic jako se svým tělem, že by si se (.) kromě toho
419 trikotu, kterej jakoby opticky ze . štíhluje, tak neděláš vůbec nic.
420 M: no, když nepočítám, že trávíme (.) s tou gymnastikou spoustu času (smích), jako že
421 bych kvůli tomu hubla, nebo kvůli tomu chodila na náký, já nevím jaký kůry, to ne..
422 T: jo, jo, dobře. Takže i to, že se tady sama pohybuješ na těch trénincích, tak ti jakoby
423 drží nějakou tu formu?
424 M: jo, to jo. To určitě. To mám pocit, že jako docela **hodně**.
425 T: jo.
426 M: že to je dost podstatná část. že třeba když jsem teďka začala hodně... když jsme teď .
427 teďka hodně trénujeme, jezdíme hodně na závody, že toho pohybu je hodně, tak mám
428 pocit, že to tělo je, i když třeba (.) si dám (.) toho jídla víc, tak prostě neztloustnu,
429 protože to zase všechno spálí.
430 T: /hm/ hele a okolí, jakoby společnost mimo gymnastiku tam na sebe necejtíš ten tlak?
431 M: tlak jako: jo, jako bejt hubená
432 T: no
433 M: /e::hh/
434 T: Nebo nebo v gymnastice je to silnější, nebo je to stejný?

435 M: určitě, no určitě. Myslim si, že nikde jinde by mi: bych neslyšela větu: „ste tlustý, ne .
436 nežerte“ jo. Takže, jako z okolního světa, jako já osobně žádnéj tlak jsem nikdy
437 necejtla, to spíš všichni nadávaj, že mám jíst a tohle:
438 T: no a připadáš si hubená?
439 M: /e::h/ Jo:
440 T: i pro gymnastiku i pro sport?
441 M: no jako pro gymnastiku, já myslim pro život (.) normální venku, když to tak nazvem,
442 tak jo. Prostě (.) jako necítim se, necítim se, že jsem jako (.) hubená jako modelka, ale
443 myslím si, že sem hubená. A pro gymnastiku: pro estetickou gymnastiku myslim, že
444 sem hubená, nebo tak akorát, nebo nějak nevybočuju a pro moderní možná (1) sem (.)
445 by bylo lepší, mít o trošku (.) kil míň.
446 T: jo, takže tam je to ještě jakoby ...
447 M: No, já bych řekla /hmm/ řekla bych, že daleko víc. Že tam jsou ty holky daleko
448 hubenější.
449 T: jo..
450 M: takový rachitičtější. Jo, že většina z těch holek nemá vůbec žádný prsa už jsou to taky
451 dospělý holky.
452 T: /hm/ hele a myslíš si, že to jsou vhodný sporty pro ženu? Jak ta moderní, tak estetická?
453 M: no, jako pro ženu si myslím, že jo. Jo, určitě, ale: pro tělo svým způsobem, když děláš
454 něco na vysoký úrovni, tak (.) tak každěj sport se asi v nějaký fázi stane spíš
455 nezdravej.
456 T: jo. A čím je to vhodný pro ženy?
457 M: já bych řekla, že je jim (.) jako blížký takovejdle sport. /ehh/ rozhodně: je pro mě
458 bližší tenhle sport, než přesně ty silový sporty jako dejme tomu vzpírání, hod koulí
459 /e::h/ nevím box, nebo: jo, takový ty silový sporty. Ale třeba zároveň mám ráda
460 volejbal, fotbal taky si ráda zahraju, nebo (.) sem jako sporto . sportovní typ, že mám
461 ráda hodně sportů, ale (.) ale mám pocit, že (.) že tohleto je prostě ten sport, který se
462 ženskejm hodí.
463 T: A: myslíš čím přesně se jim hodí? Jako, já se potřebuju chytnout nějakých pomůcek..
464 M: jo (3)
465 T: že to není silový?
466 M: jo. Mám pocit, že je prostě ženský se (.) vždycky chtěj líbit, nebo chtěj vypadat dobře
467 a líbit se (.) a že tenhle sport /e::h/ k tomu dává docela dost příležitostí. A: prostě i ten
468 pohyb je takovej: elegantní (.) že . že si myslim, že k tomu tanci maj prostě ty ženský
469 blízko, že (1) je asi pro ně jednodušší vyjádřit se takhle, takovouhle estetikou, než
470 nějakým /e::h/ mlácením do druhýho.
471 T: /hm/ jo, dobrý.

472 M: /hm/
473 T: a ještě: hele, v estetický se zdůrazňuje zdravotný aspekt. Je to: je to tam znát? Jako
474 myslíš si, že to je fakt zdravý pro to ženský tělo?
475 M: no, řekla bych, že né, určitě. Ono to je svým způsobem úplně stejný jako moderní
476 gymnastika. No jako, řekla bych, že to rozhodně zdravý není. Protože: ty holky na tý
477 nejvyšší úrovni, ty nohy stejně daj (.) tak, že: se musej strašně vohejbat a lámat. A:: a i
478 my, který si ty nohy nedáme nijak závratně vysoko, tak se prostě musíš docela hodně
479 (.) bejt hodně pružná, no. /e:hh/ já měla vždycky menší problémy se zádama. Tim, jak
480 sem začala po těch 4 letech dělat gymnastiku zase, tak se ty problémy se zádama zase
481 objevily.
482 T: jo.
483 M: Jo, je to . je to o tom, že v tý gymnastice se spíš zakláníš, než předkláníš. Že ty záda
484 sou prostě namáhaný hodně na jednu stranu a tý kompenzace je málo. Takže potom
485 bolí v tý . nebo mně teda aspoň v tý spodní části mně bolejí hodně záda. A i když se
486 snažím se furt vyhrbovat a (.) tak to nepomáhá. Takže si myslim, že, co se týče těch
487 zad, tak to pro mů tělo rozhodně není zdravý. Ale co se týče (.) ostatních částí těla, tak
488 mám pocit, že s nima problémy nemám. Jako nemám problém s kolenama, ani: (.)
489 nebo teda s kolenama, to je další věc s kterejma maj lidi problémy. Tak s těma
490 problémy nemám, tak si myslim, že jinak to svym způsobem zdravý bejt může v tom,
491 že se člověk hejba. Ale nevim, jak moc trpí kyčle. Jako kyčle mě nebolejí, ale to, jestli
492 trpěj nebo ne (.) nevim.
493 T: jo..
494 M: ale řekla bych že (.) no: jako zdravý to není, ale člověka to prostě baví, no. To je
495 takový, že člověk ví, že (.) že by /ehh/ že by si měl dělat víc těch kompenzací i těch
496 relaxačních cvičení, aby se to tělo nějak /e:hh/ zrehabitovalo, nebo (.) odpočinulo, no
497 ale moc to nedělá, protože jak to neděláme na nějaký profesionální úrovni, tak tam
498 možná právě chyběj tady tyhle věci, aby to bylo víc zdravější ten sport.
499 T: hele a: děláš to proč teďka?
500 M: v tuhle chvíli to dělám proto, protože mě to baví, protože (.) mě to (.) nějakým
501 způsobem naplňuje. Prostě mě baví ten pohyb. /ehh/ a (.) strašně je příjemná ta
502 představa, když člověk prostě dojde tu sest . samozřejmě před sestavou se bojíš, ale
503 když člověk dojde tu sestavu, tak má (.) dobrej pocit (.) z toho, že něco ukázal, něco
504 hezkýho ukázal, že se mu třeba i něco povedlo, a že něco umí (1) a že ho to prostě
505 baví. Že sou ty pohyby prostě krásný a:: (.) že ho to baví, že (.) ale taky je na tom
506 příjemný to, když se sejde dobrý kolektiv, holek, což si myslim, že my sme jako (.)
507 jako v pohodě. Že nemáme nějaký problémy spolu, spolu vycházíme všichni, já
508 nevim, v rámci možností (.) tak, že je to příjemný, že tam jsou i ty ostatní holky a

509 můžeš se s nima prostě podělit o ty tvoje euforický zážitky a: právě ty chvíle, kdy se
510 třeba: se docvičí ta sestava, pak se čeká na to vyhlášení, tak to je úplně nejkrásnější na
511 tom sportu a člověk najednou získá pocit, že (.) to je to, proč to dělá.
512 T: /hm/
513 M: Jo, že tě to samozřejmě baví ten pohyb. Ale když bys furt trénovala a nechodila na
514 závody, tak (.) tak by tě to vlastně nenaplnilo. Ale třeba potom, když . když třeba
515 opravdu sme na těch vyhlášeních a teď najednou z tebe spadne ta /e::h/ ta nervozita,
516 tak se dostavěj takový ty úžasný pocity, že (.) že přesně, najednou víš, jo, to je přesně
517 ta chvíle, to sou ty momenty, pro který má smysl to dělat.
518 T: jo
519 M: asi takhle
520 T: supr, díky
521 M: za málo.

Příloha č. 6

Příloha č. 7

Příloha č. 8

Příloha č. 9

Příloha č. 10

